

dolenjka, d.d.
NOVO MESTO

AKCIJSKA CENA:
• PIVO »UNION« PLOČEVINKE
0,5 LIT. 158,80 SIT 119,90 SIT
• LEDENI ČAJ BRESKVA
1,5 LIT. UNION 342,10 SIT 189,90 SIT
• DEIT POMARANČA
1,5 LIT. KOLINSKA 170,80 SIT 149,90 SIT
V soboto 2. maja 1998 trgovine z živili odpre od 8. do 11. ure!
DOLENJKA Vam želi prijetno praznovanje 1. maja!

DOLENJSKI LIST

Št. 17 (2540), leto XLIX • Novo mesto, četrtek, 30. aprila 1998 • Cena: 200 tolarjev

ISSN 0416-2242

770416 224000

vaš četrtkov prijatelj

DOLENJSKI LIST

PRODAJNI CENTER
ŽELEZNINA
tel./fax: 068/323-836

MANA

Kandijska 9, Novo mesto
Tel. 068/321-115, 325-477
Fax: 342-136

KATALOG POČITNICE '98

* ugodne cene
* plačilo na obroke

PRVA MEDNARODNA SALAM-LADA - Po območnih in republiški finalni salamiadi se je zvrstila že prva mednarodna salamiada. Pripravili so jo posavski salamariji v sodelovanju z okrepčevalnico Štrifov v Glogovem Brodu pri Brežicah. Blizu sto vzorcev, med katerimi je bila četrtna salam iz sosednje Hrvaške, je komisija pokusila in ocenila ter odločila, da je najboljša iz Dolenjske: v oceno jo je prinesel Tomaž Burkat z Gorenjih Kamenc pri Novem mestu. Tomaž je z bratom in očetom Henčkom ta večer poskrbel tudi za razpoloženje v okrepčevalnici Štrifov. (Foto: M. Vesel)

JUTRI SREČANJE NA JAVOROVICI

Ob 11. uri se bo jutri dopoldne začelo na Javorovici tradicionalno prvomajsko srečanje, posvečeno mednarodnemu prazniku dela, spominu borcev 4. bataljona Cankarjeve brigade, 56. obletnici ustanovitve Gorjanskega bataljona in dnevu upora proti okupatorju. Člani Združenja slovenskih častnikov, šentjernejski lovci, častniki in vojaki SV, nekdanji borci, mladina, planinci in drugi bodo ob vsakem vremenu šli tudi na dva pohoda. Iz Jedinščice pri Novem mestu bodo šli na pot ob 6. uri, izpred spomenika v Gorenjem Vrhopolju pa ob 7. uri. Ob 11. uri bodo pri spominskem hramu na Javorovici položili vence, častno stražo pri spomeniku NOB pa bo imela SV iz Novega mesta. Zbrano množico bo prvi pozdravil šentjernejski župan Franc Hudoklin, medtem ko bo slavnostni govornik predsednik države Milan Kučan.

1. MAJA NA DEBENCU

DEBENEC - Prvega maja ob 11. uri bo na Debencu tradicionalno prvomajsko srečanje z običajnim močnim sindikalnim poudarkom. Na letošnjem 17. srečanju bo slavnostni govornik Tone Hrovat, predsednik državnega sveta. V razvedrilnem in kulturnem programu bodo nastopili Krjavelj iz Modre kronike, učenci OŠ Mirna in občinski pihalni orkester Trebnje. Na srečanju bodo podelili sindikalna priznanja.

Z NOVINARSKÉ KONFERENCE V REVOZU

Dnevna mora pred nočno izmeno

Sindikata v Revozu nista proti uvedbi nočne izmene, a zahtevata, da je zadeva zakonita - Obšli svet delavcev - Sporna anketa - Kaj bo z "nočnimi" delavci čez pol leta?

NOVO MESTO - Nameravana uvedba nočne izmene v Revozu je močno vzburla duhove. Revoz naj bi zaradi povečanih potreb pri proizvodnji čila 2 za določen čas uvedel stalno nočno izmeno, za kar potrebuje okoli 500 novih delavcev. Za uvedbo nočne izmene pa naj bi potrebovali soglasje sindikata - tako zahteva ministrstvo za delo, ki je svoj načelni pristanek dalo - in tu so se stvari začele zapletati.

Sindikalisti zahtevajo, da mora biti uvedba nočnega dela v skladu s slovensko zakonodajo, ta pa nikjer jasno ne govori, da je stalno nočno delo dovoljeno niti da ni. Tako glavna sindikata SKEI in KNSS Neodvisnost z Revozovo upravo nočeta podpisati dogovo-

ra, dokler te stvari ne bodo jasne. Ko bodo jasne (če sploh bodo kdaj), pa tak dogovor tako in tako ne bo več potreben, saj bo jasno, da to ureja zakonodaja, ne pa dogovor med upravo in sindikatoma(a). Sindikata Revozovi upravi za-

merita, da je skušala izigrati enega proti drugemu, saj naj bi po diktaciji sporazuma, ki so ga pripravili v Revozu, zadostoval podpis le enega sindikata. Še več, rečeno je bilo, da bi podpis, se pravi pristanek za uvedbo stalne nočne izmene, "izboljšal klimo" za pogajanja o povišanju plač. "Ti dve stvari nimata nič skupnega, saj smo zahtevo za višje plače podali že takrat, ko se o uvedbi nočne izmene ni še nič govorilo," zatrjujejo sindikalisti.

Sindikata trdita tudi, da anketa, ki je pokazala, da 80 odst. delavcev nima nič proti uvedbi 3. izmene, nobene vrednosti, saj naj ne bi bila zagotovljena anonimnost, izvedli so jo šefi, in to takrat,

(Nadaljevanje na 2. strani)

PODPIS SPORAZUMA - Slovenski minister za okolje in prostor dr. Pavel Gantar (na fotografiji prvi z desne) in minister za gospodarstvo Republike Hrvaške mag. Nenad Porges (levo) sta v sredo, 22. aprila, na Otočcu podpisala sporazum o zgodnji izmenjavi informacij v primeru radiološke nevarnosti med obema državama. Takšen sporazum je Slovenija že podpisala z Avstrijo in Madžarsko. Sporazum predvideva medsebojno obveščanje in zagotavljanje informacij v primeru radiološke nevarnosti in je pripravljen na podlagi ustreznih mednarodnih konvencij ter odločitev Evropske unije o zgodnji izmenjavi informacij v primeru radiološke nevarnosti. (Foto: J. Dornič)

CELOSTNE POLITIKE PODEŽELJA SPLOH NIMAMO

Brez podpore države ne bo nič!

Dr. Emil Erjavec: "Za naše kmete moramo zahtevati enako obravnavo, kot so je deležni kmetje v EU!" - Regionalna politika mora v Sloveniji postati čimprej prednostna naloga

LOŠKI POTOK - Vitra, Center za uravnotežen razvoj iz Cerknice, je v sodelovanju z občino Loški Potok pripravila na Popovi bio kmetiji v Lazcu okroglo mizo "Povejte, da ne bodo drugi odločali namesto vas". O slovenskem kmetijstvu in Evropski uniji (EU) je predaval profesor biotehniške fakultete dr. Emil Erjavec.

"O podeželju veliko govorimo, zelo malo pa zanj naredimo, in če bo šlo tako naprej, celostne politike podeželja še dolgo ne bomo imeli," je menil dr. Erjavec. Opo-

zori je, da pa je prav to, da še nimamo izdelane regionalne politike in s tem tudi ne izhodišč za pogajanja z Evropsko unijo, najšibkejši člen v približevanju Evropski uniji. Evropa ima že uveljavljene sisteme in mehanizme za ohranjanje kmetijstva, zato bi naša država morala le

poiskati za nas najprimernejšega. Naša posebnost je, da nismo primerljivi niti z evropskimi malimi kmetijami."

"Če hočemo slovenskega kmeta ohraniti, je treba spremeniti način razmišljanja in tudi podpore," je poudaril dr. Erjavec. Ker EU ponovno razmišlja o kmetijski reformi, po kateri bodo cene še bolj sprostile, izgubo dohodka pa pokrili s kompenzacijskimi plačili, za katere bodo namenili kar polovico vsega denarja, namenjenega za kmetijstvo, je ena od nalog slovenske kmetijske politike, kot je poudaril dr. Erjavec, da Bruslju jasno povemo, da hočemo tudi našega kmeta podpreti na enak način. Zato moramo zahtevati in tudi sami uvesti kompenzacijska in okoljevarstvena plačila ter hribovske podpore. To bi bila za slo-

• Na predvečer dneva zemlje se je na Popovi bio kmetiji v Lazcu zbralo do sedaj največje število udeležencev predavanj, ki jih v okviru svojega programa pomoči slovenskemu podeželju organizira nevladna organizacija Vitra, ki jo vodi Bojan Znidaršič.

venskega kmeta režiteve, vendar pa brez podpore države prestrukturiranju kmetijstva ne bo šlo.
M. LESKOVŠEK-SVETE

dr. Emil Erjavec

ZAČETEK KOPALNE SEZONE V TOPLICAH

TOPLICE - V Dolenjskih in Šmarjeških Toplicah se te dni začena kopalna sezona v zunanjih bazenih. V Dolenjskih Toplicah so jo 25. aprila začeli najboljši slovenski plavalci, ki so tam na pripravah, v Šmarjeških Toplicah pa bodo zunanja bazena odprli jutri, 1. maja.

So stvari, ki ostanejo

1. maj ZDRUŽENA LISTA socialnih demokratov

KDO PRIHAJA?

23. 5. '98 prihajamo v Novo mesto z mojstrsko ponudbo izdelkov za dom in gospodinjstvo, domače mojstre, obrtnike in podjetnike. Uganite kdo smo in si z malo sreče pridobite nagrado!

• več na strani 13

Čestitamo za 1. maj, praznik dela!

Uredništvo Dol. lista

ZMAGOVALEC JE CVIČEK - Po 14 letih so bile prireditve ob tednu cvika spet v novomeški športni dvorani. Razlika pa je očitna: leta 1984 si lahko naročil najmanj liter cvička, sedaj so ga točili po decilitrih in stregli v buteljkah, v dvorani ni bilo dovoljeno kaditi in nasploh je prireditev potekala zelo umirjeno in kulturno. Ni bilo ne razbijanja ne nebrzdanega pijančevanja, tako da policisti niso niti enkrat posredovali. Res pa je, da se je spilo precej manj vina - 2.000 do 3.000 litrov, medtem ko so ga leta 1984 polokali kar 14.000 litrov. V treh dneh je prireditev obiskalo okoli 5.000 ljudi. Na skupšini Zveze društev vinogradnikov Dolenjske so imenovali komisijo za pripravo elaborata oz. 18 podzakonskih predpisov o zašiti cvička, ki ga bodo predložili Državnemu zboru. Na prireditvi so se zbrali tudi vsi dosedanji pridelovalci kralja cvička (z desne): Stane Ravnikar s Čateža pod Zaplazom, Anica Kos iz Šentjerneja (dvakrat kraljica cvička), letošnji kralj Stane Jarkovič z Broda pri Podbočju, slovenska vinska kraljica Katarina Jenžur, Janez Kralj iz Dobruške vasi (dvakrat kralj cvička) in Marjan Kirar, prav tako iz Dobruške vasi. (Foto: A. B.)

OKROGLA MIZA NA OTOČCU

Pisunstvo in striženje peruti

V Sloveniji je proti novinarjem vse več kazenskih in civilnih tožb in najhujše so prav slednje zaradi vse višjih odškodninskih zahtevkov. Na četrtkovi okrogli mizi o zaščiti novinarjev na Otočcu se je sicer izkazalo, da večina novinarskih hiš stoji za novinarji in plača tudi odškodnine, vendar so se razpravljali prav zaradi nedavnih navodil generalnega direktorja RTV Slovenije Janeza Čadeža, iz katerih je razvidno, da je novinar v takih primerih sam in brez podpore hiše, zavzeli za popravo novinarske kolektivne pogodbe, kjer bo zapisana obveznost delodajalcev, da stoji za novinarjem in da poravnata tudi odškodnino. Seveda, če novinar piše v skladu s kodeksom, torej da njegovo pisanje ni zaradi političnih, gmotnih ali kakšnih drugih koristi.

Današnje novinarstvo ima bolj kot kdajkoli nadzorno funkcijo tako centrov politične kot tudi gospodarske moči. Kritični novinarji so že od nekdaj neželjeni, vendar brez kritičnega pisanja tudi ni pravega novinarstva. Dober žurnalizem marsikdaj tudi tvega in se izpostavi, kar na Zahodu znajo ceniti, saj so tam takšni novinarji tudi bolj plačani. Kritično novinarsko delo zahteva neprimerno več energije, znanja, živcev in odločnosti kot medlo in hvalisavo pisanje. Zato je vsakršno zmerjanje nevšečnih novinarjev s pisuni, kot je pred kratkim poniglavo ožigosala naša novinarska kolega novomeški župan Franci Koncilijski v občinskem glasilu Odločajmo, grdo in ponižujoče za vse novinarje, saj s tem omalovažuje tudi novinarstvo kot poklic, predvsem pa veliko pove o veličini pisca samega, ki se v omenjenem glasilu poskuša tudi kot novinar. Sicer pa to ni prvi primer zmerjanja novinarstva s pisunstvom, ki v sebi skriva željo po striženju peruti "nepravim" novinarjem.

JOŽICA DORNIZ

VREME

Do konca tedna bo nestanovitno vreme z občasnimi plohami ali nevihtami.

Ali je sindikat še delavski?

Ali sindikat še brani delavca? Vprašanje smo postavili v tokratni anketi Dolenjskega lista. "Sem član sindikata, vendar ne občutim, da bi sindikat zavzeto ščitil delavca," je dejal eden od vprašanih. Je sindikalni boj za delavske pravice premalo učinkovit zaradi medsebojne boja različnih sindikatov za prevlado? Kako daleč od resnice je domneva, da ima vsaka politična usmeritev nekako svoj sindikat, čeprav naj bi delo in delavstvo pomenilo zmeraj samo eno? Ali je sindikat, ko kapital postavlja pravila igre, previdno tiho, da ne bi sindikalni voditelji v nastajanju kapitalističnega reda pristali zaradi maščevanja delodajalcev med najrevnejšimi Slovenci? Nekateri raziskave javnega mnenja v preteklosti so pokazale, da je mnogim ljudem nekdanji sindikat pomenil svinjsko polovico, občasno zakusko kolektiva in ozimnico. Kako je s tem poenačenjem delavcev z organizacijo danes, ko je sindikat v glavnem odvržen s sebe omenjeno "zgodovinsko" dediščino? Glede na prepogosto dogajanje v novodobnem slovenskem podjetništvu bo verjetno kar držalo, da delavci v sindikatu ne vidijo zaščitnika, ki s svojim varovalnim delovanjem lahko poseže do najbolj odmaknjenega mezdne delavca, ki se je znašel v nemilosti delodajalca. Vendar je treba sindikalno učinkovitost meriti prav z izgubljenimi ali obvarovano pravico slehernega delavca, ki se skorajda nima več kam obrniti po pomoč.

GABRE POPOVIČ, poslovodja v mesnici KZ Krka v Novem mestu, doma s Težke Vode: "Sem član sindikata, vendar ne zaznam, da bi sindikat zavzeto ščitil delavca. Pa so prav danes taki časi, ko bi bil delavec še kako potreben zaščite, zlasti mali človek, ki je vse bolj brezpraven in počno z njim marsikaj nelepega. Ko bodo uničili malega človeka, delavca, bo pri nas konec vsega."

VIDA DRŽGANC, namestnica poslovodje v Mercatorjevi trgovini v Metliki: "Parole sindikatov so bolj na papirju. Sindikati se sicer zavzemajo za delavce, a jih tisti, ki bi jih morali poslušati, ne poslušajo. Vpliv sindikatov ni dovolj velik. Predvsem pa ni tolikšen, kot bi moral biti. Sindikati ne ščitijo dovolj delavcev, ti pa nimajo kam po pomoč, ko se jim zgodi krivica."

ROZALIJA MIHELIČ, prodajalka iz Vinice: "Sindikati se trudijo, a se mi zdi, da jim ne dajo dihati in njihov trud ne pride do izraza. Včasih se je bilo sindikatom lažje boriti za pravice delavcev, a tudi delavci so vedeli, na koga se lahko obrnejo, ko so potrebovali pomoč. Sedaj se delavci ne upajo več potožiti. Samo s strahom čakajo, kaj bo prinesel jutrišnji dan."

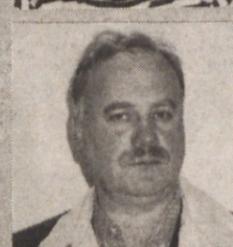
TATJANA HAFNER, profesorica slovenščine na osnovni šoli Sava Kladnika Sevnica: "Kot posameznik nisi imel niti v prejšnjem sistemu večje opore v sindikatu kot zdaj. Zato mislim, da gre bolj za vprašanje ustrezne organiziranosti in naprednosti tudi sposobnosti in volje vodstva sindikalne organizacije, da dosledno uresničuje sprejeti program in s tem tudi ustrezno ščiti interese dela."

FRANC PETELIN, analitik v Tesnilih, tovarni motornih tesnil, Trebnje: "Srečo imamo, da imamo dobrega, sposobnega predsednika naše sindikalne organizacije. Sicer pa bi lahko na splošno ugotovili, da je sedanji sindikat precej manj močan, kot je bil prejšnji, ker je sindikatov zdaj več in so njihove sile razpršene. Taka 'konkurenca' že ne more biti v interesu delavcev, članstva!"

BOJAN ŽAGAR, ključavničar iz Kočevja: "Za pravice delavcev je poskrbljeno v najmanjši možni meri. Sindikati imajo preveč dela s samim seboj. Vodstva sindikatov veliko obljublja, le malo od tega pa se naredi. Sindikalni zaupniki se vse preveč bojijo šefov. Ni pravega stika med delavci in sindikati. Delavci so premalo zaščiteni in vsak si lahko kaj izbori le sam."

VILJEM VESEL, upravni delavec iz oddelka za gospodarstvo občine Loški Potok: "Za pravice, ki izhajajo iz kapitala, je pri nas veliko bolje poskrbljeno kot za pravice, ki izhajajo iz dela. Sindikati so imeli predolgo preveč opravka sami s seboj in se le postopoma približujejo želenemu evropskemu modelu. Delodajalci to stanje izkoriščajo, država pa vse prepogosto zamiži."

KAREL ZUPAN, delavec, doma iz Kostanjka pri Zdolah: "Vse dražijo, denarja pa ni več, kot ga je bilo pred podražitvami. Sindikalni shodi so, to vidimo, ne vem pa, če bo kaj nastalo iz tega. Težko ramišljamo o tem. Politika, tudi sindikalna politika, je eno, drugo pa je delo. Znani so primeri, da so bili v firmi sindikalni zaupniki, pa niso mogli nič narediti za delavce," so bili sindikalni zaupniki v firmi."

IVAN BRŠEC, vratar v Vinu Brežice, doma iz Brežic: "Sindikat je pod pritiskom politike in direktorjev. Plača se ni povečala več let, draži pa se zmeraj. Ena plača v družini je samo za položnice. Delavcu je premalo osnovna plača. Sindikat bi moral kaj narediti tudi za to, da bi mladim dali delo, starejše pa upokojili. Kot delavec sem zadovoljen s plačo, ki je redno vsak mesec."

Dnevna mora...

(Nadaljevanje s 1. strani)

ko sindikalno vodstvo ni bilo v tovarni, tisti, ki ankete niso hoteli izpolniti oziroma so bili proti, pa naj bi bili deležni raznega šikaniranja. "Zavajajoče je tudi prikazovanje, da gre pri uvedbi stalne nočne izmene za veliko zmanjševanje nezaposlenosti. Nočno delo uvajajo za pol leta, kaj bo potem s temi delavci, pa se nihče ne vpraša."

Sindikalisti se tudi bojijo, da bo država klonila pred Revozovim pritiskom in zakonodajo o tem prilagodila tako, kot najbolj odgo-

Sindikalni vodstvi v Revozu nista proti uvedbi nočne izmene, ne pristajata pa na to, da bi umazani del posla namesto države opravili sindikati in tako morda celo "požegnali" nezakonitosti. "Pa tudi izsiljevati se ne damo. Če popustimo, gre danes pas, jutri pa hlače!"

varja Revozu, se pravi kapitalu. "Značilno je tudi, da se o tem vprašanju uprava sploh ni posvetovala s svetom delavcev, čeprav bi se morala najprej obrniti na ta organ," pravijo. Na vse te stvari, pravijo sindikalisti, jih opozarjajo tudi njihovi sindikalni kolegi iz Francije. V Franciji in v Španiji, kjer tudi v Renaultovih tovarnah proizvajajo clia 2, je nočno delo urejeno, a nikjer tako, da bi delavec delal v stalni nočni izmeni, v Franciji je dovoljena tako imenovana delna nočna izmena, v kateri delo traja od 20.15 do 2.35, in v taki izmeni lahko delavec dela 4 mesece. "Nikjer nimajo stalne nočne izmene od 10. ure zvečer do 6. ure zjutraj!"

A. BARTELEJ

Spomin in opomin

Počastitev 27. aprila

NOVO MESTO - Dobra udeležba meščanov in okoličanov na proslavi, ki je 22. aprila zvečer potekala v veliki dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine, je znova potrdila, da se s ponosom spominjamo NOB kot junaškega dejanja in polaganja temeljev za svobodno, samostojno slovensko državo. V zavesti naših ljudi ostaja sleherno utemeljevanje in opravičevanje sodelovanja z nacifašisti zločin proti Slovincem.

O tem je govoril tudi spored proslave. Povezovala ga je Staša Vovk z odlomki iz daljšega besedila prof. Jožeta Škufce. Spominke besede o pomenu upora Slovencev proti nacifašizmu in o usodnih bojih za obstoj našega naroda v letih NOB je povedal župan Franci Koncilija. Na koncu zgoščene nagovora je čestital za dan upora proti okupatorju vsem gostom v dvorani, nekdanjim borbem, invalidom in drugim meščanom. Spored so obogatili pevci upokojenskega pevskega zbora pod vodstvom Sonje Pirc, mladinski pevski zbor grmske osnovne šole pod taktirko Sonje Čibej in simpatični nastop skupine Frontnega gledališča članov KUD Prečna. Ljudi je posebno razveselilo petje znanih in priljubljenih partizanskih pesmi.

Tg.

PODELITEV ODLIČIJ IN NAGRAD CONSORTIUM VERITATIS - Minuli četrtek je bila na Otočcu okrogla miza o zaščiti novinarjev v primeru kazenske in odškodninske odgovornosti, ki jo je pripravilo Društvo novinarjev skupaj z novinarskim sindikatom, popoldan pa je bila podelitev nagrad za novinarske dosežke iz sklada Consortium veritatis - Bratstvo resnice. Nagrado za življenjski prispevek k razvoju slovenskega novinarstva je porota dodelila Otmarju Klipšteterju iz Dnevnika, za izstopajoče novinarske stvaritve v lanskem letu pa: Bojanu Budji iz Večera, Tomu Šajnu iz Primorskih novic in Radia Koper ter Vladimirju Kocjančiču iz Radia Slovenija. Za dosežke novinarja v podjetju je nagrado prejel Henrik Jerčič iz Gorenja, debitantski nagradi pa Gregor Repovž iz Dela in Uroš Slak iz TV Slovenija. Na slovesnosti so podelili tudi diplome in srebrne plakete 38 novinarjem za 25 let dela v novinarstvu, med njimi tudi dvema našima novinarjema: Andreju Bartlu in Milanu Marklju. Na fotografiji (od desne proti levi): Otmar Klipšteter, Bojan Budja, Vladimir Kocjančič, Tomo Šajn, Henrik Jerčič, Gregor Repovž in Uroš Slak. (Foto: J. Dornič)

Danfoss priložnost za brezposelne

Črnomaljski Danfoss Compressors, ki naj bi bil letos po napovedih med slovenskimi izvozniki na 11. mestu, je lani na novo zaposlil 460 delavcev, letos pa jih bo še dodatnih 320

ČRNOMELJ - Danfoss Compressors, d.o.o., iz Črnomlja, ki je sicer v stoodstotni tuji lasti, vodi pa ga izključno domači kader, je bil v lanskem letu največji izvoznik v Beli krajini, v Sloveniji pa na 19. mestu.

Črnomaljski Danfoss, ki izdeluje hermetične kompresorje za hladilno tehniko, je lani prodal za 10,3 milijarde tolarjev izdelkov, kar ja za 53 odst. več kot leto poprej. Lani so prodali 1,4 milijona kompresorjev, od tega le 6 odst. v Sloveniji. V Danfossu so zaključili tudi eno največjih naložb v državi, saj so v nove proizvodne zmogljivosti vložili kar 3,5 milijarde tolarjev. Ob tem ni nepomembno, da se je število delavcev samo lani povečalo od 300 na 760.

S tem pa v Danfossu še niso končali niti z naložbami niti z dodatnim zaposlovanjem. V povečanje proizvodnih zmogljivosti bodo letos vložili še 2 milijardi tolarjev, tako da bodo ob zaključku naložbe izdelali v enem letu 3,5 milijona kompresorjev. Načrtujejo, da bodo letos prodali za 19 milijard tolarjev izdelkov, kar je za 85 odst. več kot lani.

V letošnjem letu se bo število zaposlenih v Danfossu v primerjavi z lanskim letom povečalo še

za 320 delavcev. Večino od tega že zaposlili v prvih treh mesecih tega leta ali pa so jim ugodno rešili prošnje, tako da bodo konca oktobra zaposlili še 80 delavcev. Večina novozaposlenih - na novo so zaposlovali vse, od delavcev brez poklicne inženirjeve, največ pa kvalificiranih in nekvalificiranih delavcev je iz Bele krajine, le nekaj se vozi iz novomeške občine ali izjo stalna delovna dovoljenja. Za sluzlga Danfossa je, da se je v tej zmanjšala brezposelnost v krajini.

M. BEZEK-JANČIČ

ZELENI JURIJ PRINESEL POMLAD - Viniški osmošolci so, tako kot že nekaj desetletij doslej, na jurjevski trga zaplesali okrog zelenega Jurija (na fotografiji), potem pa odšli po Vinici in okoliških vaseh, peli, naličevali in razgledali. Ob tej priložnosti je KS Vinica izdala razglednico o zelenem Juriju. Že dan pred jurjevimi so simbolično prinesli pomlad tudi v slovensko prestolnico ter v predsedniški palači obišče Milana in Štefko Kučan. (Foto: M. B.-J.)

Za drugačen odnos do invalidnosti

Želijo si ustrežnejše prostore, kjer bi lahko ustanovili center Sonček

NOVO MESTO - Dolenjsko društvo za cerebralno paralizo bo letos praznovalo 15 let delovanja. V tem času se je društvo, ki združuje okrog 70 oseb s cerebralno paralizo z družinami iz dolenjskih in belokranjskih občin, že nekajkrat selilo. Sedaj gostuje v novomeškem Domu starejših občanov, zato so na letošnjem občnem zboru med drugim sklenili pridobiti ustrežnejše prostore.

Društvo združuje tako otroke kot tudi starejše osebe s cerebralno paralizo, nezgodnimi poškodbami glave in drugimi invalidnostmi. Predvsem si v društvu prizadevajo za izenačevanje pogojev oseb s cerebralno paralizo in drugimi nepravilnostmi na vseh področjih življenja in v vseh življenjskih obdobjih, za njihovo vključevanje v družbo in za spreminjanje odnosa do invalidnosti. "Cerebralna paraliza je lahko od komaj zaznavnih pa do najtežjih kombiniranih oblik motenj, zato je tudi delovno društvo, kjer imamo od fakultetno izobraženih do oseb z najtežjimi motnjami, težje," je povedal predsednik društva Iztok Suhadolnik. Sicer pa je skoraj

polovica njihovih članov tudi članov drugih društev, od Sožitja, društva za pomoč duševno prizadetim, do Lige za boj proti epilepsiji.

Poleg rednega letnega občnega zbora organizirajo vsako leto letno družabno srečanje, novoletno srečanje in obdaritev otrok, enkrat mesečno pa imajo društvene ure. Vsako leto imajo tudi zdravstveno terapevtsko kolonijo - to je 10-dnevno bivanje za 20 otrok s

spremljevalci v enem izmed vilišč, kjer imajo intenzivno zdravstveno oskrbo, v prostem času poskrbi za družabni del društva.

Lani jeseni je Sonček - Društvo za cerebralno paralizo Slovenije zaposlila 2 delavke javnih delih v okviru programa, mestne občine za pomoč invalidnim osebam. V okviru javnih del bodo poskušali nuditi tudi pomoč družinam na domu. "V našem društvu si že leta prizadevamo, da bi tudi te otroke vključili v redno osnovno šolo, vendar do sedaj to še ni uspelo. Še vedno je pri ljudeh prevelik strah drugačnih," pove Suhadolnik.

J. DORN

Ljubljansko pismo

Vredno ponosa

Odgovor, zakaj slavimo dneve upora in zmage

LJUBLJANA - V maju bomo spet slavili obletnico konca 2. svetovne vojne, tokrat tridesetletje. Eni bomo o odporu proti okupatorju spet govorili s ponosom, drugi o nadse pogubni odločitvi, zaradi katere da je bilo tudi prelite veliko nedolžne krvi. Vsaka vojna je nesreča: v njej vedno trpijo tudi nedolžni, pa vendar ni mogoče izenačevati vseh v vojno vpletene strani. Za vsako vojno je vedno najbolj kriv tisti, ki jo začne. Vojna je bila leta 1941 Slovincem vsiljena z okupacijo. Govorjenje, da naj bi bila 2. svetovna vojna na slovenskih tleh izključno plod "komunističnega zla" in "krvava revolucija", preprosto ni v skladu z zgodovinskimi dejstvi, zato ne more postati podlaga za spravo, kakršno terjajo od ljudi nekatere politične stranke. Narodnoosvobodilna vojna v Sloveniji je bila predvsem boj proti okupatorjem, t.i. "antikomunizem" pa zlasti sodelovanje z okupatorjem. Kolaboracija so spodbudile, oborožile in jo vodile okupacijske oblasti, ki so s tem, da so si okupirana ozemlja priključile, ravnale celo v nasprotju z mednarodnim okupacijskim pravom. Sodelovanje z njimi torej ni možno vrednotiti kot legitimni upor proti komunizmu. Hkrati z bojem proti okupatorjem pa je potekal tudi

boj za socialno preobrazbo družbe, da bi se revščina na vsi in v delavska predmestja nikoli več ne vrnila. V partizane so se vključili različni socialni plati in različnih nazorskih in političnih prepričan, toda vsi so se bojevali in umirali za iste cilje: najprej za svobodo, proti okupatorjem, ki nas je hotel izničiti kot narod, in nato tudi za življenje, vredno življenja "za svobodo in kruh", kot pravi partizanska pesem. Vsak, kdo iz osebne izkušnje ali iz zgodovine pozna življenjske razmere ljudi, revščino in socialne krivice, ki jih je ustvarjala in dopuščala Kraljevina Jugoslavija, bo razumel, da je bilo hrepenenje ljudi po pravičnejši družbi, po človeku vrednem življenju, razumljivo in upravičeno.

Prav tako ni možno soglašati s trditvami nekaterih strank, da je treba celotno povojno obdobje obsoditi kot eno samo zmotno. Res je, sistem po vojni je bil nedemokracičen. Prav tako pa je dejstvo, da je na tisoče ljudi dobilo možnost dostojnega življenja, ki je prej niso imeli; da je bilo z agrarno reformo mnogim omogočeno, da so dobili svoj košček zemlje in s tem možnost za preživetje; da je bilo mladim omogočeno šolanje; da je bilo uvedeno splošno zdravstveno zavarovanje; da je velika večina ljudi s pokopninskimi zavarovanjem dobila jamstvo za osnovno varnost v starosti in da smo uveljavljali številne socialne programe. Vsega tega ni moč zanikati, vsa ta spoznanja in dejstva terjajo ohranitev vrednot, zaradi katerih je NOB - kljub napakam in zmotam - veličastno moralno dejanje slovenskega naroda.

VINKO BLATNIK

Najprej kmetje, šele potem politika

Ustanovili sindikat novomeške podružnice Slovenske kmečke zveze - Predsednik Marjan Gorenc - Prehodno obdobje v ES bi bilo za slovensko kmetijstvo katastrofa

NOVO MESTO - V petek, 24. aprila, so v prostorih grmske kmetijske šole pod Trško goro ustanovili sindikat novomeške podružnice Slovenske kmečke zveze. Ustanovitve tega kmečkega sindikata se je udeležilo lepo število ljudi, med njimi tudi predsednik tega sindikata Evgen Sapač, predsednik Državnega sveta Tone Hrovat, državni sekretar v kmetijskem ministrstvu Franc But, Martin Nose, direktor Zadrudne zveze Slovenije in drugi.

Sindikat Slovenske kmečke zveze je bil ustanovljen leta 1992, ni pa reprezentančni. Evgen Sapač je spomnil na veliko vlogo slovenske stanovske kmečke organizacije pri osamosvojanju Slovenije. "Zalostno pa je, da smo morali prvi kmečki štrajk pripraviti prav v samostojni Sloveniji." Sapač je napovedal, da se bo sedanji sindikat še letos preimenoval v Sindikat kmetov Slovenije. "Kmete po celi Sloveniji pestijo enake težave in skrbi. Pri premagovanju teh težav smo najprej kmetje in šele potem člani strank.

ti prav v samostojni Sloveniji." Sapač je napovedal, da se bo sedanji sindikat še letos preimenoval v Sindikat kmetov Slovenije. "Kmete po celi Sloveniji pestijo enake težave in skrbi. Pri premagovanju teh težav smo najprej kmetje in šele potem člani strank.

IZLET NA STEGOVNİK

NOVO MESTO - Planinsko društvo Novo mesto vabi v soboto, 2. maja, na izlet na Stegovnik (1692 m), najvišjo goro v samotnem grebenu med Storžičem in Koštu. Odhod z lastnimi osebnimi avtomobili ob 6. uri izpred avtobusne postaje v Novem mestu. Cena izleta je 800 tolarjev. Za izlet se lahko prijavite na tel.: 068/321-446 ali 041/673-464. Vodila bo Rozi Skube.

IZLET OD MIRNE PEČI DO TREBNJEGA

NOVO MESTO - Planinsko društvo Novo mesto vabi v soboto, 9. maja, na zanimiv izlet iz Mirne peči preko Dobenc na Trebnje. Hoje bo za približno 6 ur. Odhod iz Novega mesta ob 7.33 z vlakom iz Bršljina. Izlet bo vodila Marica Praznik, ki zbira tudi prijave na tel.: 22 - 948.

IZLET NA VIŠEVNIK

NOVO MESTO - Mladinski odsek novomeškega planinskega društva vabi v soboto, 9. maja, na pohod na Viševnik (2050 m), vrh, ki sodi Triglavsko skupino Julijskih Alp in je eden redkih dvatisočakov, ki je lahko dostopen tudi v snežnih razmerah. Odhod avtobusa z novomeške avtobusne postaje ob 7. uri. Udeleženci naj se dobro obujejo in oblečejo, s sabo pa naj imajo tudi hrano in pijačo. Prijave za izlet zbira do četrtega, 7. maja, preko mentorjev v šolah ali neposredno v društveni pisarni. Cena izleta je 500 tolarjev za otroke in za odrasle 1.500 tolarjev. V primeru slabega, deževnega vremena izlet odpade. Prijave zbira: Izidor Mervar na tel.: 0609 640 126 in Igor Sladič na tel.: 041 734 239.

• Za predsednika upravnega odbora novomeške podružnice sindikata Slovenske kmečke zveze, ki deluje na območju nekdanje občine Novo mesto in Bele krajine, vanjo pa se lahko vključujejo tudi kmetje od druge, so izvolili Marjana Gorenc iz Zbur, podpredsednik je Jože Pršina iz Dolenjskih Toplic, člani upravnega odbora pa so iz celotnega območja.

Za kmete je značilno, da smo najbolj složni, kadar nam je najtežje. In to složnost bomo še kako potrebovali, saj se je bati, da se

STRMA POT V DELU - Najkrajša pot s Prešernovega trga na Kapitelj vodi po Strmi poti, ki pa je bila še do nedavnega v zelo slabem stanju. Posuta je bila z makadamom, ki ga je odnesel že prvi naliv; tu je bil namreč še edini večji hudournik v mestu. Ze od jeseni pa poteka obnova, ki jo financira novomeška občina skupaj s krajevno skupnostjo Center. Za obnovo so načrtovali 9 milijonov tolarjev, že sedaj pa je stala 14 milijonov, čeprav se ni dokončana. Obnovo izvaja podjetje Malkom. (Foto: J. Dornič)

blizajo časi, ko nam bo še težje, kot nam je že. Najprej kmet, potem politika in vse ostalo! Kmetijstvo mora postati moč, ki jo bo vlada morala upoštevati."

O tem, kaj kmetijstvo in Slovenijo sploh čaka v "objubljeni deželi Evropski skupnosti", kot je malo ironično dejal Jože Pršina iz Dolenjskih Toplic, sta govorila Franc But in Martin Nose. "Edina pot, da pridemo v Evropsko skupnost, je, da prevzamemo skupno kmetijsko politiko skupnosti. Ko je država v Evropski skupnosti, je konec njene tržno cenovne politike in konec samostojnosti na tem področju," je povedal But in izrazil upanje, da bo Sloveniji v uspeho doseči svoj strateški cilj, to je prepričati članice skupnosti, da Sloveniji ne bi bilo treba iti skozi prehodno obdobje. To je obdobje nekaj let, v katerih mora država, ki čaka na sprejem v skupnost, izvajati vse stroge zahteve skupnosti, ni pa deležna nobene podpore in subvencij in jih kmetijstvu tudi sama ne sme dajati. Če bi to obveljalo, bi bila to za slovensko kmetijstvo prava katastrofa.

A. BARTELJ

Izdatna vrtina

V Dol. Toplicah dobra voda iz globine 200 m

NOVO MESTO - Pred šestimi leti je bil za krajane krajevnih skupnosti Dolenjske Toplice in Uršna sela izdan pisni sklep o prekuhavanju vode, ki velja še danes. Ker je njihovo vodno zanjete Radešca tako oporečno, so se na novomeški Komunali lotili iskanja novega vodnega vira. V neposredni bližini bazena v Dolenjskih Toplicah so zvrtili 200 m globoko vrtno, ki bo že v kratkem dajala kvaliteto vodo krajanom obeh krajevnih skupnosti. Sicer pa bo Komunala o priključitvi na ta vodni vir krajane še posebej obvestila.

Direktor novomeške Komunalne Marjan Klevišar pravi, da se je pri iskanju novega vodnega vira zavleklo pri pridobivanju dokumentacije in koncesije, sicer pa je bila vrtina končana v manj kot enem letu. Celotna investicija je vredna 32,5 milijonov tolarjev, od tega je 21 milijonov prispevala Komunala, 11,5 milijona tolarjev kredita pa je prispeval Ekološki sklad Slovenije. Na 200 m globine so poiskali kvaliteto pitno vodo, ki daje 20 l vode na sekundo. Poleg običajnega razkuževanja bodo uporabljali tudi UV naprave za dezinfekcijo. Ukrep o prekuhavanju vode pa bodo preklicali, ko bodo do dobrega očistili tudi vodovodni sistem.

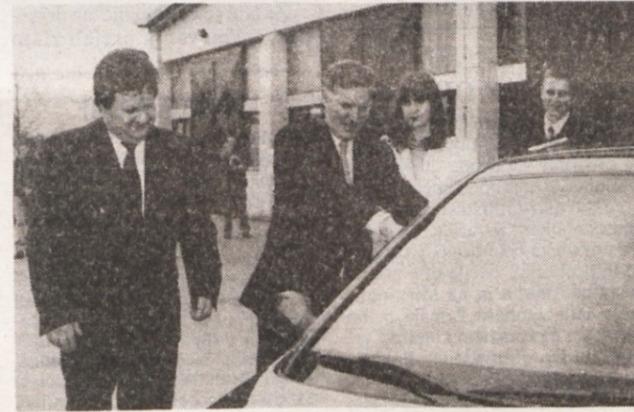
J. D.

NOVOMEŠKI BELOKRANJCI - Belokranjci, ki živijo in delajo v Novem mestu, njihovi prijatelji in znanci so se v četrtek zbrali na družabnem srečanju na Otočcu. Prvo tako oživljeno srečanje - pred leti jih je organiziral pokojni Jože Plut v Dolenjskih Toplicah - je bilo v znamenju Draščev. Pripravili so že pozabljene draščke jedi, tamkajšnji izvrstni vinogradniki in kletarji pa so za to priložnost ponudili svoja najboljša vina. Gostje so z zanimanjem prisluhnili pogovoru s prof. Jožetom Dularjem o njegovi knjigi Mesto nad Bojico, kroniki življenja v Metliki v 2. polovici prejšnjega stoletja. Taka srečanja bodo poslej prirejali vsaj dvakrat na leto. (Foto: A. B.)

RAZSTAVA IZDELKOV ŽELEZOLIVARNE DVOR - V novomeškem šolskem centru so sredi prejšnjega tedna odprli razstavo izdelkov železolarne na Dvoru, ki je začela obratovati pred dobrimi dvesto leti in je delovala v tem prostoru 100 let. Razstavo so pripravili dijaki poklicne in tehniške strojne šole pod mentorstvom prof. Rozi Mohar in inž. strojništva Antona Zadnika. Otvoritev, na kateri so dijaki poudarili pomen tehniške dediščine in hrkati pokazali, da jo bodo znali obvarovati in pokazati tudi prihodnjim rodovom, so popestrili z nastopom njihovih harmonikašev. (Foto: J. Dornič)

REVOZ JE PODARIL LAGUNO - Preteklo sredo, ko je v novomeškem šolskem centru potekalo 5. državno tekmovanje srednjih strojnih šol, so ob otvoritvi kleparske delavnice predstavniki Revoza šolskemu centru poklonili kot učilo avtomobil laguna. Ravnatelj šolskega centra Štefan David je poudaril, da šola z Revozom dobro sodeluje in da to ni prvo vozilo, ki so jim ga poklonili. Na fotografiji: Bruno Kintzinger, direktor Revozove komerciale, pri rezanju traku (na sredini), levo je direktor šolskega centra Štefan David. (Foto: J. Dornič)

Podpisali listino Eko šole

Bršljinska šola sodeluje v evropskem projektu Eko šola kot način življenja - Opravili že sedem korakov

NOVO MESTO - Osnovna šola Bršljin se je v lanskem šolskem letu med prvimi slovenskimi šolami vključila v evropski projekt Eko šola kot način življenja, katerega program je sestavljen iz sedmih korakov. Prejšnji četrtek pa so na šoli pripravili svečan podpis Eko listine, ki so ga popestrili s prijetnim kulturnim programom.

Bršljinski osnovnošolci so najprej ustanovili eko programski svet, ki ga sestavljajo učenci, učitelj in starši. V šolskem okolišju so izvedli anketo o zbiranju odpadkov in popisali črna odlagališča. Rezultate ankete in raziskav so posredovali občini, Komunali in njihovi krajevni skupnosti. Pripravili so tudi Eko pustovanje, predstavitev za starše, izdelali časopis ter sodelovali na sejmju Učila '97 v Ljubljani. Ves čas se trudijo, da imajo urejeno okolico šole. V okviru projekta, katerega mentorica je Majda Dobravc, so obnovili učilnico v gozdčiku, postavili humusnik ter pripravili šolsko učno pot Veseli želedek, ki je nastala v okviru inovacijskega projekta pod okriljem ministrstva za šolstvo, predstavili pa so jo tudi v brošuri.

Sedmi korak programa je bil podpis Eko listine o ekološko osveščeno odnosu do narave, ki so jo prejšnji četrtek v avli njihove šole podpisali: novomeški župan Franci Koncilija, namestnik nacionalne koordinato-

rice za Eko šole Zdenko Rožman, direktor Komunalne Marjan Klevišar, predstavnica šolske skupnosti Tajaš Pureber, predsednik sveta staršev Jože Pršina, predsednik sveta šole Marjan Somrak in njihov ravnatelj Anton Dragan. Šole, ki uspešno opravijo vseh sedem korakov in dobijo pozitivno mnenje komisije, kandidirajo za Eko zastavo. Prve Eko zastave bo najbolj uspešnim šolam podelila mednarodna komisija Eko šol 5. junija, ob dnevu varstva okolja.

J. D.

PRI PODPISOVANJU - Kot predstavnica šolske skupnosti je listino podpisala učenka Tjaša Pureber, poleg pa je mentorica projekta Majda Dobravc. (Foto: J. D.)

Zakaj manjši vpisi v strojne šole?

Negativno javno mnenje o strojni industriji, premalo štipendij, nenačrtovanje

NOVO MESTO - Prejšnjo sredo je v novomeškem šolskem centru potekalo 5. državno tekmovanje srednjih strojnih šol, ki so se ga udeležili dijaki tridesetih strojnih šol iz sedmih slovenskih regij in dva dijaka iz srednje šole Eugena Kumičiča iz Rovinja. Združenje strojnih šol je ob tej priložnosti organiziralo posvet o potrebah strojne industrije po zaposlovanju in o vpisu v srednje šole strojne stroke ter o zagotavljanju pogojev za praktično usposabljanje dijakov. Sodeloval je tudi državni sekretar za srednje šolstvo Alojz Pluško.

Predsednik združenja strojnih šol Slovenije Zdravko Žagar je v uvodu povedal, da imajo na strojnih šolah že nekaj let slabši vpis, po drugi strani pa kadra za potrebe strojne industrije ni dovolj. Opozoril je, da je tako tudi zaradi negativnega javnega mnenja o stanju slovenske strojne industrije.

"Učenci se ne odločajo za te poklice, ker podjetja skoraj ne dajejo več kadrovskih štipendij," je poudaril predstavnik novomeške enote zavoda za zaposlovanje Stane Žagar. Težave, ki jih ima njihova enota z zagotavljanjem 500 delavcev, ki jih naenkrat potrebuje Revoz, so se pojavile tudi zaradi nenačrtovanja. Po drugi strani je ponujeno delo le za določen čas, in to pod težkimi

pogoji - nočno delo. "Na žalost ne znamo pomlajevati starih delavcev, večina brezposelnih pa je starejših od 40 let in tudi tisti, ki so pripravljani delati, so večinoma neprimerni za nočno delo," je dejal Žagar. Nepredvidljivo pa je tudi drobno gospodarstvo, ki ne načrtuje potrebe po kadrih. Vzroke za manjše zanimanje za strojne poklice med mladimi je po mnenju Janka Puklavca, predstavnika Gospodarske zbornice Slovenije, treba iskati v zmanjševanju delovnih mest v kovinski industriji, ki pa se še ni ustavilo. Po njegovem je glavni ukrep oživitve strojogradne in kovinske industrije, vendar bo potrebno v to vlagati več znanja in denarja. "Osmošolec se namreč ne vpisuje v šolo zaradi šole, ampak zaradi

perspektivi, ki jih ima po šoli," je dejal Puklavc. Temu je pritril tudi sekretar Alojz Pluško, zato je poudaril, da morajo šole bolj sodelovati z gospodarstvom na lokalni ravni, saj so dosedanji pro-

• REZULTATI TEKMOVANJA - V strokovnem delu se je pomerilo 130 dijakov, v športnih disciplinah pa 145. Strojni tehniki so se pomerili v sedmih predmetih, po vseh doseženih rezultatih so bili Novomeščani drugi, prvi pa so bili dijaki iz Gorenjske. Med dijaki poklicne šole (orodjarji, strugarji, ključavničarji, strojni mehaniki, avtomehaniki, avtogeni varilci, elektroobložni varilci in CNC strojniki) pa so se po skupaj nabranem številu točk najbolje izkazali Novomeščani. Novomeščani pa so bili skupno najboljši tudi v športnih disciplinah.

grami zaradi veliko razpisanih mest in majhnega vpisa za državo najdražje izobraževanje. J. DORNIŽ

Ena gospa je rekla, da je na vsaki košarkarski tekmi v športni dvorani več pijanih kot jih je bilo na celi cvičkarji skupaj.

Suhokranjski drobiž

POHOD K KOMANCI - Turistično društvo Suha krajina bo v petek, 1. maja organiziralo pohod k Komanci, kjer bo tudi tradicionalno prvomajsko srečanje. Udeleženci pohoda se bodo zbrali pod lipo v Žužemberku, odkoder bo odhod ob 8. uri. Pri Komanci bo poskrbljeno za pijačo in jedilo, za zabavo pa bo skrbel ansambel Kosobrini.

ZBOR - Te dni so se sestali člani Zveze združenja borcev NOB Žužemberk pod vodstvom predsednika Staneta Gorinška. Pregledali so delo v preteklem letu, si zadali nove naloge in se zahvalili za pomoč in sodelovanje TD Suha krajina, KS Žužemberk, Lovski družini Plešivica, pevcev in pevkam ter registrom.

NIKAR TAKO! - Šolska atletska teža v Žužemberku gotovo povezuje nova vlaganja in daljšo težo. Na tej kratki progi, ki pa ni namenjena motoristom, se mladinci učijo tudi vožnje z motorjem. Očitno je kolovoznih in asfaltiranih poti v Žužemberku premarata, da motoristi uporabljajo tudi iste steze (na sliki). S. M.

Šola je za en dan postala muzej

Ob dnevu šole so v Metliki pripravili razstavo "Naš kraj danes in nekoč" ter predstavili zbornik "Metlika, naše mesto" - Sodelovanje s pobratenima občinama in uvod v jubilej

METLIKA - Na tukajšnji osnovni šoli so znani po tem, da se za dan, ko vrata na stečaj odprejo vsem, ki se želijo seznaniti z delom učencev in njihovih učiteljev, posebej dobro pripravijo. Še zlasti pa je bil za jeten in zahteven zalogaj letošnji dan šole, ki so ga pripravili minulo soboto.

Šola se je namreč prelevila kar v muzej, kajti po učilnicah in v avli je bila na ogled razstava, pripravljena v okviru projekta "Naš kraj danes in nekoč". Učenci so s pomočjo mentorjev predstavili krajevne skupnosti, delo in navade v desetih krajevnih skupnostih v metliški občini, ki jih zajema šolski okoliš. Raziskovali so tudi, kako so nastala imena krajev in še marsikaj. Vsekakor je bila poldruga ura, kolikor je bilo časa za ogled, premalo in iz ust mnogih staršev je bilo slišati, da bi morala biti na ogled vsaj nekaj dni. Še toliko bolj, ker so poleg razstave v šoli predstavili tudi računalniško opismenjevanje ter didaktično opremo, ki jo uporabljajo pri pouku, hkrati pa prvič tudi načrte šolskega prizidka, saj je šola sedaj utesnjena, dozidava pa je za desetletno osnovno šolo še kako potrebna.

torji vključili tudi v 30-letnico pobratena med tremi občinami, ki jo bodo praznovali letos. Sicer pa

ŽIVLJENJE NEKOČ - Metliški osnovnošolci so se ob zbiranju gradiva za razstavo ob dnevu šole naučili marsikaj poučnega, predvsem pa spoznali življenje svojih prednikov. Veliko zanimanja so na razstavi pritegnili predvsem stari predmeti, v nekaterih razredih pa so pripravili celo pokašnje belokranjskih jedi. (Foto: M. B.-J.)

je v zborniku, za katerega je ravnatelj osnovne šole Jože Mozeč ob predstavitvi dejal, da bi ga moralo imeti vsako metliško gospodinjstvo, tudi povzetek v italijanskem, nemškem in angleškem jeziku.

M. B.-J.

Res samo o slabih plateh?

Bo Bela krajina samostojno lovsko-gojitveno območje?

VINOMER - Zveza lovskih družin Bele krajine je minulo soboto pripravila v domu lovske družine Metlika na Vinomerju pri Metliki občni zbor. Udeležili so se ga tudi predsednik izvršnega odbora Lovske zveze Slovenije Milan Jenčič, lovski svetnik pri LZS Veljko Baričak, član upravnega odbora LZS Janez Videtič ter predstavnik Hrvaške lovske zveze in Lovske zveze karlovske županije.

Predsednik ZLD Bele krajine Anton Vrščaj je govoril o delu zveze, predsednik razsodišča Niko Suštarič pa je poročal o dveh primerih, ki so ju obravnavali v zadnjih dveh letih in ki sta značilna za čas, ko vloga in položaj lovstva zaradi zamujanja novega lovskega zakona ni jasen. Videtič je ob tem dejal, da je lovski zakon iz leta 1976 ter da novega letos še ne bo. Opozoril pa je, da negativni pojavi takoj pridejo v javnost, o prizadevanjih lovcov, ki jih je v Sloveniji 23.000, pa ni pripravljen pisati nihče. Boji se, da bodo lovci zaradi osebnih interesov ali zakupništva zapravili slovensko lovstvo. V Beli krajini po njegovem te nevarnosti sicer ni, se pa pojavlja ponekod

drugod po državi.

Iz gradaške lovske družine jih je zanimalo, zakaj mora Zavod za gozdove potrjevati plane lovskih družin in lovcem odrediti odstrel divjadi, saj lovci od zavoda niso sprejeli lovišni niti jim ni podelil koncesij. Jenčič je povedal, da je Ustavno sodišče zapisalo, da so lovske družine nosilci petletnih lovsko-gospodarskih načrtov, ki jih dajo v potrditev upravnim enotam, te pa lahko pridobijo mnenje Zavoda za gozdove ali pa tudi ne. Priznal pa je, da so lovske družine doslej dobro upravljale z lovišči, saj ne pozna primera, da bi ga v zadnjega pol stoletja katera izgubila.

Na občnem zboru je bilo slišati tudi več pobud. Znova bi moralo zaživeti kinološko društvo, v Beli krajini bi morali narediti korak naprej pri gojenju male divjadi, zamisliti pa bi se veljalo nad starostjo članstva, saj so lovci v povprečju stari 55 let. Soglasno so bili za predlog, da bi imela Bela krajina svoje lovsko-gojitveno območje, saj sedaj spada v 6. kočevsko-belokranjsko gojitveno območje, a s Kočevjem nima nikakršnih stikov.

M. B.-J.

Turizem, kot ga vidijo otroci

Člani turističnega krožka na črnomaljski osnovni šoli zopet uspešni na državnem tekmovanju "Turizmu pomaga lastna glava" - Predstavitev enotedenskih aktivnih počitnic

ČRNOMELJ - Na osnovni šoli Mirana Jarca že sedem let deluje turistični krožek, ki se je zadnja tri leta udeležil tudi tekmovanja z naslovom "Turizmu pomaga lastna glava", ki jih pripravlja Turistična zveza Slovenije. Pri tem je bil črnomaljski turistični podmladek zelo uspešen.

Ze lani so Črnomaljši na državnem tekmovanju prejeli zlato

priznanje Turistične zveze Slovenije za predstavitev jurjevanja. Na letošnjem, ki je bil sredi aprila v Šmarju pri Kopru, pa so še prav tako odlično odrezali. Zlato priznanje so dobili za odrsko predstavitev, raziskovalno nalogo in razstavo, za slednjo pa še posebej zlato priznanje za najboljšo razstavo. Letos je 14 učencev, predvsem 5. in 6. razredov, pod mentorstvom Nevenke Jankovič in Bernarde Starašinič pripravilo projekt "Lepa je Bela krajina, ob Kolpi zeleni leži" ter s podnaslovom "Pridite k nam na počitnice".

turistični moto.

Medtem ko tekmujejo učenci višjih razredov, pa se začnejo za mlade turistične delavce pripravljati že drugošolci in tretješolci, ki jih je sedaj okrog 20. Zanimanje za krožek je precej poraslo prav zaradi uspehov v zadnjem času. A čeprav se je letos na regionalnih tekmovanjih pomerilo kar 93 turističnih krožkov, je tovrstni krožek na osnovni šoli Mirana Jarca edini v Beli krajini. Mentorica je žal, da se zanje ne odločijo tudi na drugih šolah.

M. BEZEK-JAKŠE

OTVORITEV VODOVODA

SEMIČ - V četrtek, 30. aprila, bo ob 17. uri pri vodohranu na Osojniku otvoritev vodovoda od Kala do Osojnika, ki se je bodo udeležili tudi predstavniki ministrstev za ekonomske odnose in razvoj, okolje in prostor ter za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Istega dne zvečer bosta na Smuku in na Mirni gori kresovanji, v soboto, 2. maja, pa bo ob 18. uri na turistični kmetiji Cerjanec na Krupi prireditev Praznovanje pomladi.

KOŠIR DIREKTOR, JANČANOVA RAVNATELJICA

ČRNOMELJ, SEMIČ - Črnomaljski in semiški svetniki so na sejah pretekli teden za direktorja javnega podjetja Komunala Črnomelj imenovali dosedanjega direktorja Bojana Koširja. Semiški svetniki pa so dali tudi pozitivno mnenje za imenovanje dosedanje ravnateljice semiške osnovne šole Silve Jančan za ravnateljico za naslednja štiri leta.

HVALA VAM!

Zahvaljujem se vsem, ki so mi pomagali pri nakupu računalniške opreme za slepe. Hvala Lains klubu Novo mesto, Občini Metlika, Območni obrtni zbornici Metlika, Kometu Metlika, Dolenjski banki Novo mesto, Gorenju Velenje, Trimu Trebnje, Centru za socialno delo Metlika, Zavodu Dolenjske lekarne Novo mesto, Ani Štrucej iz Metlike, maminim sopicentkam v Interni bolnici Novo mesto, uslužbencem Lekarne Metlika, Renati Brinc in Igorju Mihelčiču iz Metlike, družini Brinc iz Metlike, družini Škrabec iz Novega mesta, Francu in Marjeti Smolič iz Novega mesta, Društvu podeželske mladine Metlika, Jožiju Džeparju iz Metlike, podjetju za zaposlovanje invalidov "IRIS" Novo mesto, ustanovi Mali vitez, Fundaciji za pomoč mladim ozdravelim od raka Ljubljana, Dragici Furjanič iz Metlike, Vladki Štravs iz Metlike, Društvu invalidov Metlika, Dolenjskemu listu Novo mesto, Skladu slepih Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije iz Ljubljane, Rotary clubu Metlika in Krašcomerceu Novo mesto. Vsem še enkrat najlepša hvala za denarno pomoč. Še posebej pa se zahvaljujem Jožetu Zupanču, ki je celotno akcijo vodil.

ZLATKO CIGIČ
Metlika

DVAKRAT VEČ OBISKOV PRI ZDRAVNIKU

Zakaj je v Iskri toliko bolnih?

Gneče pri semiškem zdravniku ne bo konec ne s številkami za vrstni red ne z naročanjem po telefonu ali osebno, temveč z odpravo vzrokov, zaradi katerih delavci iščejo bolnišnico

SEMIČ - Številke, ki jih dobijo pacienti v semiški zdravstveni postaji in s katerimi si zagotovijo vrstni red pri zdravniku, že dlje časa burijo duhove. O tem so pretekli teden precej časa razpravljali na seji občinskega sveta.

Črnomaljski zdravstveni dom kot tudi svetniki so namreč dobili podpise okrog 300 delavcev Iskre, ki so proti jutranjemu čakanju na številke, saj so na ta način zelo ponižani. V zdravstvenem domu pa ugovarjajo takšnemu zbiranju podpisov, saj so v Iskri ugotavljali le, kdo je proti številkam, ne pa tudi, kdo je zanje. Proti številkam se je v omenjenem dopisu izrekla približno petina Iskrinih delavcev. Kot je poudaril direktor Zdravstvenega doma Anton Marentič, je po anketi, ki so jo opravili na

zdravstveni postaji, za številke skoraj 86 odst. pacientov. Ob tem pa je opozoril, da je po bolniških izostankih z dela semiška občina v Sloveniji na samem vrhu. Medtem ko v evropskih državah pride v povprečju vsak pacient k zdravniku petkrat na leto, v Sloveniji sedemkrat ter v črnomaljski občini šestkrat, pride v semiški občini kar dvanajstkrat.

"K zdravniku hodijo predvsem Iskrini delavci in ugotovili smo, da ga nekateri obiščejo celo več kot 45-krat na

leto. Predlagam, da strokovna komisija ugotovi vzroke pogostih obiskov pri zdravniku in jih začne tudi odpravljati. Le tako bomo lahko rešili problem gneče pri zdravniku, ki ga na dan obišče tudi po sto pacientov," je bil prepričan Marentič, ki je še pristavil, da v semiški občini ni boleznih, po katerih bi izstopala iz dolenjskega povprečja.

Iz ust svetnikov pa je bilo slišati, da sicer ni pripomb za semiško zdravstveno službo, da pa so bili ljudje zelo razočarani, ko so zaprli zdravstveno ambulanto v Iskri. Strinjali so se, da številke za vrstni red ostanejo še naprej.

M. B.-J.

PRAZNIK METLIKE - Mestna skupnost Metlika je letos drugič praznovala svoj praznik, in sicer v spomin na 29. april 1365, ko je dobila mestne pravice. Tokrat je v sodelovanju s Planinskim društvom pripravila sprehod okrog mesta. V dveh urah je kar okrog 400 pohodnikov vseh starosti prehodilo 8 kilometrov dolgo pot, zato je razumljivo, da je bila tudi na cilju na Veselici ob potjevanju izkaznic precejšnja gneča (na fotografiji). Poleg tega, da so ljudje spoznali metliško okolico, so se jim na sprehodu porodile tudi zamisli, kako polepšati mesto, poudariti njegovo kulturno-zgodovinske značilnosti in urediti sprehajalne poti. Na predvečer praznika pa je bila v kulturnem domu svečano št z bogatim kulturnim programom. (Foto: M. B.-J.)

Sprehod po Metliki

V KRAJIH, KJER so turistična društva prizadenejša kot v Metliki, podeljujejo priznanja in nagrade najboljši urejeno okolico hiše, mačije. Tekmovalni duh pripomaga lepšemu videzu, a tudi tisti, ki se trudijo, spoznajo, da njihovo delo ni neopaženo. Komisija, ki bi obudala s tem, bi imela veliko dela s Metličanom zadnja leta ni videno, ali so na oknih lončnice ali in ali cvete pred vhodom v njihovo hišo okrasni grm ali ne. K temu veliko pripomogla skrb za vzor urejene parke in zelenice v mestu kar gre pripisati upokojenemu inženirju Marjanu Hladniku. Zgodila pa je večjeje.

STEFKA KUČAN, sopredsednica Slovenije, ki je bila slavnostna gostja dobrodelne prireditve Sonce za vse, je ob vstopu dvorano plačala vstopnino, čeprav so ji prodajalci pojasnili, da to ni potrebno, ker je slavnostna gostja. Zadeva niti ne bi bila toliko zanimiva, če ne bi vedeli, da se najprej med Metličani tudi takšni, proučijo vse možnosti, kako prišportno dvorano, ne da bi jim to treba seči v žep po denarnico.

METLIŠKA FILMSKA PRAZNIČNA DUKCIJA je bogatejša za kratki metražni film z naslovom Metlika razglednica. Nastal je ob praznovanju metliškega mestnega praznika, prikazan je bil 28. aprila na praznovanju v kulturnem domu, porabil denar za izdelavo pa ne prestopi stroškov nakupa VHS kasete. snemanje sta največ svojega praga časa porabila režiser Matjaž R. in snemalec Danilo Orlič, najbolj so trpeli živci Toneta Černiča, predsednika metliške mestne skupnosti, ki je bil prepričan, da zadeva ne naredi do predvidenega datuma.

Črnomaljski drobci

ZELENI JURIJ - Na viniškem trgu so na jurjevo že po tradiciji igranju tamburic zapeli in zaplesali mladi folkloristi. Pred njihovim nastopom in po njem pa se je iz zvočnega glasno razlegala ena sama pesem: Zeleni Jurij Roberta Magniča, torej pesem, ki je po mnenju mnogih Belokranjcev žalitev za njihovo lepo in blagovenečeno ljudsko pesem. Če Viničani že nimajo posebnega lastnega igranja in petja, bi ga lahko poslušali čakajoči na nastop, bi si priskrbeli vsaj zgoščeno metliške folklorne skupine. V Metliki jih imajo toliko (zgoščenk narobe), da jih kar prodajajo.

POMOČ - Črnomaljska občina prispevala za odpravo posledic potresa v Posočju 500 tisoč tolarjev. Svetnikom se je v prvem trenutku zdelo celo nekoliko malo. A ko se spomnili, da je veliko večja bogatejša ljubljanska občina dala milijone tolarjev, novico pa osrednji slovenski dnevnik priobčilo celo na prvi strani, jim je bilo taklaže pri sruču.

SPREGLJEDANI - Ko je lani regijskem tekmovanju z naslovom "Turizmu pomaga lastna glava" zmagal turistični krožek osnovne šole Mirana Jarca, so na televiziji Vaš kanal za zmagovalca proglasili povsem droben krožek. Ko je letos tovrstnem državnem tekmovanju črnomaljski turistični krožek dobil kup zlatih priznanj, sta bili v Nevelu objavljeni imeni krožkov, priznanj nista dobila, o Črnomaljši pa ne duha ne sluha. Mentor krožka sicer nista vraževerni, vendar ugibata, ali ni morda skrivno njihovega uspeha prav v tem, da pri objavljanju rezultatov v nekaterih medijih spregledajo. Če je tako, bi bil gotovo rad spregledal kdo, samo da bi bil tak uspešen mladi črnomaljski turistični delavec.

Semiške tropine

NAVLAKA - Semičani že dolgo časa predlagajo, da bi oporečno vozila Romov izločili iz prometne dokler jih ne bi lastniki usposobili varno vožnjo. Vendar so vedno dobili odgovor, da ni primerne prostora, kamor bi kripe spravili. Na pa so se ljudje zadnje dni vozili po cesti od Metlike proti Semiču, so jasi pred Kravčjim Vrhom lahko obdudovali kup starih avtomobilov. Mnogi so bili prepričani, da so končno uresničile dolgoletne želje Semičanov o odstranjevanju romskih vozil s ceste. A so se zmotili. Zahvala za kup neuporabne ploščevine, ki je nekaj pripadala avtomobilom, gre ekološko osveteče in lovem, ki so po vsej semiški občini čistili gozdove in ob ceste navlekali velike kupe navlake. Da pa je bilo tudi veliko romske, ni dvoma.

ŠTEVILKE - Vedno vroče teme o številkah za vrstni red v semiški zdravstveni postaji gotovo ne bodo kmalu konec. Opažajo pa, da je za nekatero jutranje drenažo številke postal vsjevtrsten sport, saj jih potem, ko si priborijo dragoceno listič, sploh ni k zdravniku. In ko smo že pri številkah, le še nasvetov tiste, ki si zares želijo priti k zdravniku: nikar tega ne poskušajte ob ponedeljkih in petkih, saj takrat zagotovo zmanjka številke. Podaljšajte si vikend pač.

S ČIM PREŽIVETI, NI VPRAŠANJE - Da je v vsej Sloveniji le 10 občin, ki so se sposobne same preživeti, je bolj malo znano. Bolj znano pa je, da nekateri zagovarjajo stališče, da bi morale biti občine ekonomsko sposobne same preživeti, češ da naj bi bilo časovnovrstne solidarnosti, da morajo tisti, ki imajo, dajati tistim, ki nimajo, že enkrat konec. Ne le za manjše občine, ki so nastale iz nekdanje kočevske in ribniške občine, marveč za celotno zahodno dolensko regijo bi to po mnenju nekaterih pomenilo propad, po mnenju drugih pa le to, da bi začeli resno razmišljati, kaj bodo delali, da bodo lahko preživeli. Da pa o tem sploh ne potrebujejo razmišljati, saj za rešitev že vedo - le da ta ni odvisna od njih! - pa je na nedavnem razgovoru na Lazcu zagovornici le tolikšnega števila občin, kot se jih je sposobno samo preživeti, zabrusil nek domačin nekdanje kočevske, sedaj pa potoške krajevne skupnosti Draga. Ob omembi neizkoriščenega potenciala lesne biomase na Kočevskem, ki je po že kar grozljivem podatku kar v 97 odstotkih pokrita z gozdom, je dejal, naj nam država vrne gozd, pa bomo živeli z žaganci ali pa brez njih!

Ribniški zobotrebci

ČE ŽE NE NAŠI, SO BILI PA HRVAŠKI! - Glede na to, da se minister Igor Bavčar prejšnji tork ni udeležil radijske oddaje "Studio ob sedemnajstih", je bilo popolnoma iluzorno pričakovati, da ga bo po vrnitvi z naporega obiska v Ameriki pot zanesla v tako od boga in ljudi odmaknjeno vasico, kot je Lazec v občini Loški Potok, kjer naj bi poleg tega še predaval o "Sloveniji in EU". Ni pa bilo to težko storiti predstavnikom hrvaške oblasti, čeprav so se zaradi obveznosti na zagrebškem vselejmu v Lazcu zadržali le krajši čas! Skupaj s člani hrvaške nevladne organizacije Ekoloburnija, ki s svojim projektom "Ekoturistično vrednotenje doline Kolpe in Čabranke" sodeluje z Vitro in njenim projektom "Dežela suhe robe" na mednarodnih razpisih pod skupnim projektom "Obmejno in brezmejno", je zanimivemu predavanju raziskovalca evropskih integracij dr. Emila Erjavca prisluhnili tudi sekretar hrvaškega ministrstva za gospodarstvo Zvonimir Puškarić. Hrvaska delegacija je zato lahko upravičeno potolažila direktorja Vitre Bojana Žnidaršiča, ki je optimistično pričakoval ministrov obisk, češ da so nam pripeljali svojega predstavnika, če se že okrogle mize ni udeležil nihče od predstavnikov slovenske oblasti!

Laški sel

UNIČUJEJO STEBRIČKE - Minulo zimo je bilo samo v Malosleskem smrečju, se pravi ob cesti med Malo Slevico in Karlovcem, podrtih ali uničenih okoli 40 obcestnih stebričkov. Na mnogih se pozna, da so jih uničili ali poškodovani kar s koli, ki v primeru snega in zime označujejo širino ceste. Tako se nekdanje le mestne navade, uničevanja prenašajo tudi v vaška okolja. "Bistre glave" uničevalcev ne dojamemo, da država nadoknadi vse poškodovane le tako, da vzame denar od vplačanih davkov.

KAM Z ODPADNIM MATERIALOM? - Skladiščenje odpadnega gradbenega materiala in zemlje je možno pri bivšem obratu Igo, a se je prej potrebno dogovoriti z lastnikom zemljišča. Kar preveč je namreč takih, ki menijo, da lahko tak material odlagajo, kjerkoli se jim zahoče.

V NAJBELŽJI ZABOJNIK - Kar precej krajanov ni naročilo pri Komunalni zaboju za odlaganje odpadkov. In kam z njimi, ko nimajo svojih zabojujnikov? Seveda kar v sosedov ali kakšen drug zabojujnik, ki je bližje. Tako ubijemo dve muhi na en mah: znebimo se odpadkov pa še odvoza ni treba plačevati.

Prednost prizadetim v potresu

Izšel tretji javni razpis ugodnih posojil za razvoj podeželja - Nestrpno pričakovani novi zakon o spodbujanju enakomernega regionalnega razvoja

RIBNICA - Ob izidu tretjega razpisa ugodnih posojil Sklada za regionalni razvoj in ohranjanje poselnosti slovenskega podeželja s sedežem v Ribnici so prejšnjo sredo prvi pripravili tiskovno konferenco v skladovih novih prostorih na Šeškovi 9. Skupne projekte sklada in ministrstva za kmetijstvo je predstavil vodja sektorja Crpov Igor Hrovatič, Snežana Čanak z ministrstva za ekonomske odnose in razvoj pa je spregovorila o pripravah za sprejem novega zakona, ki bo vnesel spremembe tudi v možnosti za pridobitev skladovih posojil.

Razpis, ki tokrat prinaša za 1,45 milijarde tolarjev posojil in 400 milijonov jamstev (o tem smo poročali že v prejšnji številki), je izšel skoraj natanko leto dni po predhodnem. Direktor sklada Bojan Dejak je to obrazložil s tem, da želijo pri investitorjih vzbuditi občutek trajnosti in regularnosti, da jim bodo sredstva na voljo vsako leto in to, ne da bi za to morali uporabiti posebne vezi in poznanstva. Je pa tudi letos, kot sta z obžalovanjem ugotavljala Dejak in predstavnica ministrstva za ekonomske odnose in razvoj Snežana Čanak, razpis pripravljen v okviru sicer že preživetega, a žal še vedno veljavnega zakona o demografsko ogroženih območjih iz leta 1990. Ta namreč določa kriterije, po katerih se določajo območja, ki lahko sodelujejo v razpisu, njegova pomanjkljivost pa je, da pri tem upošteva le demografske kriterije.

Zato vsi že nestrpno pričakujejo novi zakon o spodbujanju enakomernega regionalnega razvoja, ki bo z novimi kriteriji za demografsko ogrožena območja prinesel zakonsko osnovo za celovitejšo reševanje problematike regionalnega razvoja. "Zakon je še vedno v proceduri, predvideva pa razvrstitev območij v razvojno šibka, nestabilna in obmejna, vendar ne le na podlagi demografskih kriterijev, ki sicer veliko povedo, ven-

50 LET GASILCEV LIKA

KOČEVJE - V okviru prireditve delovanja in obstoja Lesne industrije v Kočevju bodo člani prostovoljnega gasilskega društva LJK, ki so do lanskega leta delovali kot industrijsko gasilsko društvo, v ponedeljek, 27. aprila, dopolnili proslavili 50-letnico delovanja te gasilske organizacije. Razvili bodo društveni prapor, z ostalimi prostovoljnimi gasilskimi društvi pa pripravili slavnostni mimohod. Prizadevni organizatorji tega slavnostnega dogajanja so predstavniki občine in sponzorji. Pripravljajo tudi pogostitev.

KABELSKA TV ŠE NI POPOLNA

LOŠKI POTOK - V zadnjih dveh letih je bilo zgrajeno kabelsko TV omrežje na območju KS Loški Potok, vendar še vedno nima vseh obljubljenih programov, nekateri - vsaj po posameznih predelih - pa tudi niso najboljše. V KS Loški Potok pravijo, da manjkajoči signali bodo. To pa ima na skrbi PAP - Telematika, ki že pobira naročnino.

RAZSTAVA V DOBROPOLJU - Za veliko noč je Turistično društvo Dobropolje pripravilo v bčinski dvorani razstavo velikonočnih jedi in pogrinj-kov, na kateri so se s svojimi izdelki predstavili vrtec in podružnična šola iz Kompolj ter Društvo kmečkih žena Dobropolje. Z izredno domiselnostjo so šolarji in otroci iz Kompolj pod vodstvom mentoric izdelali veliko različnih dobropoljskih simbolov. Še posebno lepo je bilo videti na enem mestu toliko različnih tehnik barvanja jajc in idej za poslikavo stekla in svile pa tudi drugih materialov. Privlačen je bil tudi pogled na prostor, kjer so razstavljale članice Društva kmečkih žena. Razstavo je odprl predsednik Turističnega društva Dobropolje Stane Škulj, v kulturnem programu pa so nastopili Zagoriški fantje. O velikonočnih običajih v Dobropolju je govorila zbiralka narodnega blaga Ančka Lazar. (Foto: M. Steklasa)

da bo začasno ustavil vračila sredstev investitorjem s področja prizadetih v nedavnem potresu, ter da bodo imeli pri pridobitvi posojil tretjega javnega razpisa investitorji z bovško-tolminskokobadskega območja prednost. "Naš cilj je, da bi pripravili program, da bi se ljudje na to območje vrnili za stalno," je povedal direktor Dejak.

M. LESKOVŠEK-SVETE

dar pa ne vsega," je povedala Čanakova.

Upravni odbor sklada se je na svoji nedavni zadnji seji odločil,

V NOVIH PROSTORIH - Sklad za regionalni razvoj se je pred nedavnim preselil v nove prostore, ki so jih uredili po kriterijih, ki veljajo za Ljubljano. Kljub razkošnosti za ribniške razmere pa so, kot je povedal direktor Dejak, porabili le okoli 180 tisoč tolarjev za kv. meter, kar je manj, kot bi porabili za enako ureditev prostorov v Ljubljani. (Foto: M. L.-S.)

Blokacij ni bilo ne več ne manj

Naraščanje se je ustavilo, vendar na visoki ravni

KOČEVJE - Število blokad na področju kočevske agencije za plačilni promet se v primerjavi z lanskim letom v prvih treh mesecih letos ni bistveno spremenilo. "Stanje se je umirilo, čeprav, žal, na visoki ravni," je na redni tromesečni tiskovni konferenci prejšnji četrtek povedala samostojna referentka Ljubica Zemljak.

"Po izrazitem naraščanju v zadnjem kvartalu 1996 se je trend naraščanja zneska blokad umiril, saj se je lani gibalo med 1,3 in 1,6 milijarde tolarjev, letos pa znaša okoli 1,5 milijarde," je povedala Zemljakova. Dobrih 71 odst. celotnega zneska blokad je skoncentriranih v kočevski občini, Ribnica je udeležena z 19,1 odst., Loški Potok pa za 9,6 odst. V povprečju je bilo skupno blokiranih 134 podjetij, in sicer 89 v Kočevju, 41 v Ribnici in 4 v Loškem Potoku, v vseh pa je v povprečju zaposlenih 1.453 delavcev, od katerih jih je bilo največ v Ribnici (931) in najmanj v Loškem Potoku (31). Med blokiranimi podjetji je bilo kar 117 zasebnih pravnih oseb, ki so bile pri povprečnem znesku blokad udeležene z dobrimi 93 odst., po številu zaposlenih pa le z 11 odst., kar pomeni, da najdemo večino blokiranih sredstev pri majhnih zasebnih družbah z enim zaposlenim ali brez zaposlenih.

Več kot leto dni je imelo ne-

prestano blokirani žiro račun povprečno 89 podjetij, med katerimi je v povprečju 42 takšnih, ki so blokirani že več kot tri leta, in

Ljubica Zemljak

med temi 11 podjetij, ki imajo neprekinjeno blokirani žiro račun že več kot pet let. V stečajnih postopkih je bilo koncem lanskega leta 12 podjetij, sedaj pa jih je 14. Februarja je bil namreč uveden stečajni postopek nad likvidacijskima dolžnikoma Riko RRS, d.o.o. ter Riko Robotika, d.o.o., iz Ribnice, medtem ko je bil stečajni postopek nad likvidacijskim dolžnikom Riko Pin, d.o.o., zaključen.

M. L.-S.

CESTNA ZAPORA V STRUGAH

STRUGE - Cestno zaporo so minuli petek doživeli tudi v Strugah, kjer je zasebnik zaprl glavno cesto, ki vodi skozi Struge, in tako praktično preprečil ves težji promet, osebni avtomobili pa so jo nekako obšli po kolovozih. Gre za dolgotrajen spor, ki se je začel že z asfaltiranjem te ceste skozi Struge in je takrat začela voda zastajati pred zasebno garažo. Prizadete strani se ne morejo sporazumeti, kam speljati vodo, ki zastaja, saj lastnik garaže (ta je cesto zaprl s prikolico in cisterno) ne dovoli, da bi vodo speljali pod cesto na njegovo parcelo, ampak zahteva, da naj bo speljana na sosedovo parcelo. Zapora je bila postavljena že zjutraj oziroma ponoči, pregovori o odprtju ceste, v katerih so sodelovali tudi inšpektorji in policisti, so trajali od 14. do 18. ure. Zadeva se je končala tako, da je vlečna služba odpeljala prikolico, lastnik cisterne pa je nato cisterno odstranil sam.

J. P.

Poskusi zbiranja izrabljenega jedilnega olja

Posnemanja vredne izkušnje gostinca Janeza Dogarja

KOČEVJE - V urejenih evropskih državah imajo vzpostavljen način zbiranja prežganega jedilnega olja, saj se zavedajo nevarnih vplivov na okolje. V Nemčiji na primer je zbiranje z zakonom natančno določeno, saj se mora porabljen količina olja ujemati z zbrano količino prežganega olja. Kršitelji plačujejo visoke kazni. V Sloveniji nimamo organiziranega sistema za zbiranje in predelavo prežganega jedilnega olja, zaradi česar se močno obremenjuje naše okolje, saj liter prežganega olja onesnaži deset kubičnih metrov voda ali zemlje. Srednje velika gostilna v kočevski občini ustvari na leto okrog 400 litrov prežganega olja, petdeset gostiln pa štiri tisoč litrov. Ker ni zbiranja, jih izlivajo v greznice jame, kanale, delno pa uporabljajo kot krmo domačim živalim ali za kompost.

Pred leti je začela z zbirati prežgano olje delniška družba Jata. Na mesec zberejo okrog 100 ton tega olja, toda kritje potreb v njihovi proizvodnji je ta količina še vedno premajhna in so zelo zainteresirani, da bi zbrane količine še povečali. Jata uporablja ta olja kot dodatek pri izdelavi hrane za pse in mačke, nekaj prežganega olja dajejo tudi v hrano za živali kot neke vrste zabele. Zeleni Kočevja so se odzvali prošnji domačega gostinca Janeza Dogarja. Navajen je bil namreč nemške zakonodaje in zdaj redno oddaja olje Jati, drugi gostinci pa ga še ne posnemajo, ker menijo, naj za to poskrbi Komunalna. Na svojem dvorišču bi morala namestiti plastične sode, kamor bi ljudje zlivali prineseno olje.

M. GLAVONJIČ

UVEDLI OBČINSKA PRIZNANJA IN NAGRADE

VELIKE LAŠČE - Na zadnji seji občinskega sveta so sprejeli odlok o varovanju vodnih virov, ki bo prinesel več reda pri zaščiti teh naravnih dobrin. Sprejeli so tudi odlok o pokopališki dejavnosti ter odlok o občinskih priznanjih in nagradah. V prihodnje bodo na vsake dve leti zaslužnim ljudem podelili naziv častnega občana, občinsko listino in priznanje občine Velike Lašče. Spominsko plaketo za enkratne dosežke in humanitarna dejanja ter županovo pohvalo ob zaključku šolskega leta učencem, dijakom in študentom bodo praviloma podeljevali vsako leto. Občina praznuje 8. junija svoj praznik. Osrednja prireditev bo letos 6. junija, združili jo bodo s praznovanjem 240-letnice šolstva v Velikih Laščah.

M. G.

Se stavkajočim v LIP Podpreska le obeta rešitev?

Stavka še vedno traja

PODPRESKA - 15. aprila podpisani socialni sporazum - glavna zahteva je izplačilo dveh plač - med stavkovnim odborom obrata LIP Podpreska in najemnikom Darkom Ukmarjem iz Ljubljane je le delno uresničen in se stavka nadaljuje. Eno plačo so prejeli, drugo pa zahtevajo za v torek, 28. t.m.

Stavkajoči ne verjamejo v rešitev. Edini, pravijo, ki je takoj prisluhnil njihovi stiski, je bil sindikat Neodvisnost oziroma njen predstavnik Leopold Kržišnik. Ta jim je izročil 105 tisočakov pomoči. Stavkovni odbor je sprejel tudi župan občine in obljubil posredovanja pri za to pristojnih ustanovah. Hvaležni so Centru za socialno delo pri UE Kočevje in RK. Tja so naslovili prošnjo za pomoč v hrani, Center pa je prošnjo posredoval Rdečemu križu, ki jim je pakete s hrano tudi dostavil.

Sicer pa je bil konec preteklega tedna v znamenju prizadevanja za rešitev krize. Pri vladi v Ljubljani je posredovala štiričlanska delegacija in, kot povedo, dobila ugodne obljube.

V petek sta stavkajoče obiskali predstavnici Centra za socialno delo iz Kočevja in smo s predstavnikom Centra Danico Fegic izmenjali nekaj misli. Med drugim pravi: "Stavkajočim smo priskočili na pomoč v okviru zakonskih možnosti, ki predpisujejo denarno pomoč v težkih situacijah. In ker mislimo, da so takšne okoliščine že nastopile, bodo nekateri prejeli denarno pomoč v začetku prihodnjega meseca. Denarna pomoč je sicer nizka in pomeni edini vir preživetja, saj je kar nekaj primerov v tem obratu, kjer sta zaposlena oba zakonca."

Delavci bi radi prišli do pogodbe med lastnikom podjetja LJK-om Kočevje in najemnikom. Imajo pa pogodbo o prezaoplitvi delavcev, ki ima datum 30.3.1995. Iz pogodbe je jasno razvidno, da mora najemnik spoštovati vse pravice, ki so jih zaposleni imeli v LJK-u. Morda je še najbolj zanimiv tisti del pogodbe, ki pravi: V primeru, da pride do prekinitve najema, uvedbe prisilne poravnave, stečajnega postopka ali likvidacije obrata, subsidiarno prevzame to obveznost podjetje LJK HOLDING, d.o.o., Kočevje.

A. KOŠMERL

JE KDO ODGOVOREN?

RIBNICA - Čreda potepuških mačk se že dlje časa klati na Prijateljevem trgu. Nihče nima nič proti živalim, ko ne bi izginjale številne vrste ptic pevk. Mačke pa so lahko prenašalke raznih bolezni, saj se zatekajo tudi v kontejnerje, okrog pa se igrajo otroci. Upravičeno se sprašujemo, kdo je odgovoren, da se Prijateljev trg spreminja v "mačji trg"?

Vse slabše je stanje voda

Na OŠ Fara so ob svetovnem dnevu Zemlje pripravili dan odprtih vrat - Razstave, projekti in okrogla miza

FARA - V počastitev dneva Zemlje so na OŠ Fara prejšnji torek pripravili dan odprtih vrat šole. Šola se je v lanskem šolskem letu vključila v evropski projekt "Eko šola kot način življenja", zato so ob letošnjem dnevu odprtih vrat vso pozornost posvetili ekologiji.

V celodnevem programu so učenci obiskovalcem predstavili projekte "Eko šola kot način življenja", "Pridite k nam na počitnice" in "Hrana", pripravili štiri razstave ter organizirali okroglo mizo o stanju voda in o odpadkih na območju krajevne skupnosti Kostel. Med razstavami je bila še posebno bogata razstava zdrave hrane, med projekti pa zanimiv projekt "Pridite k nam na počitnice". Sicer pa je bilo največ pozornosti namenjeno okrogli mizi, na kateri so poleg učencev, učiteljev in staršev sodelovali tudi go-

sti: Zvone Mencelj iz Hidroconsultinga, Danica Kopriva iz Zavoda za zdravstveno varstvo, kočevski župan Janko Veber in direktorica Komunalne Bernarda Poje.

Učenci so opozorili na vedno slabše stanje pitne in površinskih voda na njihovem območju, pa tudi na nedopustno zlivanje greznice vode v neposredni bližini Kolpe in Potoka. Zanimali so jih razlogi za onesnaževanje voda in kaj storiti, da se razmere ne bodo še naprej slabšale.

Pohvalili so prizadevanja TŠD Kostel, ki je v štirih letih iz doline odpeljalo za blizu 60 kamionov odpadkov, in predlagali, da bi stroške odvoza odpadkov, ki za njihovo šolo znaša na leto 332 tisoč tolarjev, spremenili tako, da ga ne bi več plačevali po kvadraturi, ampak po dejanski količini odpeljanih smeti.

M. L.-S.

Prihodnost bo v posebnih sirih

Sirarna Stična z dolgoletno tradicijo dobro dela - Mesečna proizvodnja (klasična in industrijska) 30 ton - Pet vrst sirov - Trudijo se biti čim manjši onesnaževalci

STIČNA - Sirarstvo ima v Stični dolgoletno tradicijo, saj so sir začeli izdelovati okrog leta 1774, pred razpustom samostana. Po ponovni oživitvi cistercijanskega reda - letos praznujemo stoletnico - je stiško sirarstvo spet bolj zaživelo. Do druge svetovne vojne je bila sirarna pod okriljem samostana, od leta 1959 pa deluje v okviru Ljubljanskih mlekar (LM). Sirarna in skladišče sta zdaj last samostana, ki mu LM plačujejo najemnino. "Z njim ves čas dobro sodelujemo in sploh je bistvo stiškega sirarstva tradicija," meni dolgoletni vodja sirarne Slavko Podržaj.

Od srede sedemdesetih let sir pridobivajo tudi z industrijskim zorenjem (razni premazi, folije). Klasični način zahteva več dela, časovno pa med njima ni razlik, saj tudi industrijsko zorenje traja 30 do 40 dni. V 350 let starih preurejenih samostanskih kaščah, ki služijo kot skladišče za industrijsko zorenje, je prostora za 300 ton sira. Tja ga vozijo tudi iz kočevske in laške sirarne. Mesečna proizvodnja v Stični znaša 30 ton, proizvajajo pa pet vrst sira: posavec, ki je edini avtohtoni slovenski sir, stiški in samostanski sir (manj masten), energetsko bogatejši bogatin in benedikt (z dodatki popra ali origane) ali benedikt rustikus (dodana prekajena šunka). Kot je povedal Podržaj, mleko dobivajo iz ožjega območja kot včasih, dobro pa sodelujejo z Mercatorjem KZ Stična.

SLAVKO PODRŽAJ IN VELIKONOČNI SIR - Vodja stiške sirarne ima v rokah posebno vrsto sira, ki se imenuje benedikt rustikus. Gre za poltrajni prekajeni mastni sir z dodatki šunke. (Foto: L. M.)

Glede pogostih obtožb, da so eden večjih onesnaževalcev v

ivanški občini, vodja sirarne pravi: "Z mlečnimi odpadki in sirotko smo gotovo onesnaževalci, čeprav se trudimo in imamo krožno čiščenje. Vsa sirotka gre na farme za krmiljenje prašičev. Pripravljamo se na priključitev na kanalizacijo. Letošnjo pomlad smo prešli na kurjenje na drva (do zdaj na premog), v prihodnosti pa se želimo posluževati kurilnega olja."

L. MURN

PROSLAVA V RADOHOVI VASI

RADOHOVA VAS - Zveza borcev in udeležencev NOB, območno združenje Grosuplje je v petek, 24. aprila, pri spomeniku z grobnico padlih talcev in borcev v Radohovi vasi pripravilo proslavo ob dnevu boja proti okupatorju in v počastitev spomina na prve padle talce na Dolenjskem ter ostale borce NOB. Slavnostni govornik je bil Franc Godeša, v kulturnem programu pa so sodelovali učenci OŠ Ferda Vesela iz Šentvida pri Stični in stiška godba.

VPRAŠLJIVA GNOJEVKA S STIŠKE FARME - Te dni je Farma Stična razvažala gnojevko po njivah, travnikih (na sliki), in kot pravijo v Regijskem društvu ekološkega gibanja Ivančna Gorica (RDEG), je najbolj vprašljivo, da se je to dogajalo tudi ob vodnih območjih. "Gnojnica ni dozorela, v njej se nahajajo težke kovine, fosfor, dušik, nitrit, nitrat, ki povzročajo raka. Kdo bo odgovarjal za posledice kritičnega onesnaževanja vode, tal, podtalnice in zraka?" se sprašuje predsednik Franc Hegler, ki je povedal, da so glede tega že večkrat obveščali inšpekcijske službe in druge pristojne, a žal pravega odziva ni. Ker direktor stiške farme Alojz Plantarič ni držal dane obljube o zmanjšanju onesnaževanja, so člani RDEG na zadnji seji sklenili začeti pravni postopek proti pristojnim osebam. (L. Murn)

Krjavljeve iskricice

KONKURENCA NOVINARJEV - Občinski tajnik Vinko JEM - Blatnik (zadaj) zadnje čase vse večkrat posega po fotoaparatu, ko pridno pritiska. Njegovo fotografiranje je vznemirilo Janja Rošla, ki je jasno in glasno vprašal, da če na seje hodijo novinari, Dela, Radia Slovenija, Zelenega vala, Dolenjskega lista, zakaj nikogar za občinskega zastopnika je. Blatnik je pojasnil, da ima občinski tajnik za območje pisarniškimi zdravstvene težave, tako da so znanli drugače: o sejah poročila Danijela Pirman, na pa fotografira. Kar dobro mu gre, čeprav ni bilo pametno razmišljati tudi novih novinarskih močeh.

O GORČEVIH JA, O PETA NOVINE - O veliki aferi s črnogradnja dveh ivanških odvetnikov Gorčevih smo že poročali. Črnogradnja seveda še stoji, zanimivo pa je, da so svetniki zadnjič na seji dobili v branje obrazložitev pismo Gorčevih. "Zakaj pa nismo dobili tudi pismo nasprotnih strank, ki je menda že pred dvema mesecema prišlo na občino?" je vprašal Nikolaj Erjavec. Konec nekako v zadregi je z občinskega vrha prišel odgovor, da pač Petar novi niso izrecno zahtevali, da njihovo pisanje dobijo v roke tudi ivanški svetniki. Pojasnilo ni bilo preveč prepričljivo.

Trebanjske iveri

CIRIL-METODOV AMAN - Trebanjski eldesovci in njihovi simpatizerji se trkajo po prsih, da je njihovega poslancu Cirilu Metodu Pungartniku (LDS) uspelo z amandmajem v državnem zboru izvrzati iz proračuna 100 milijonov tolarjev za dom starejših občanov v Trebnjem, da pa podobnem poskus ni uspel poslancu Lojzetu Peterletu. Ni znano, ali je moral Pungartnik za ta veliki dosežek v Ljubljani udariti po mizi, kot so obetali v njegovi predvolilni kampanji za poslance. Ker o kakšnem tovrstnem ropotu iz državnega zbora ne poročajo, Pungartnikovi nasprotniki domnevajo, da je bil ta predvsem rezultat "kupčkanja" vladajoče koalicije, čeprav ga bodo veselili, pa bodo verjeli, da je to res, ko bo denar prispel na račun investitorja doma...

ZAPRTA LIŠTA - Pri Rdečem križu se sicer lahko pohvalijo s številnimi aktivisti, precej težav pa imajo, ko skušajo dobiti oz. prepričati ljudi, da bi sprejeli kakšne vidnejše funkcije. Celotno novo vodstvo trebanjskega območnega združenja RK ni bilo kakšne pretirane gneče na kandidatih listah, tako da so se morali odločiti za manj demokratično zaprto listo. Že zastojnega dela se številni branijo, da pa bi bolj mislili na sočloveka kot nase, takih je še manj...

Sevniški paberki

ODJAVA - Ni natanko znano, kakšen je vzrok, da je eden najbolj vnetih zagovornikov priključitve Velikega Cirknika k trebanjski občini podjetnik German L. Te dni, odjavil stalno bivališče v tem kraju, kjer ima precej nepremičnin in manjšo obratovalnico. Domnevajo pa, da je gospoda, ki se je rad pohvalil z dobrimi zvezami z ministrstvom za lokalno samoupravo, dokončno potrla nedavna veličinska odločitev kranjancov Velikega Cirknika, da se naprej ostanejo v okviru sevniške občine. Stare žene, ki so pred pomembnejšimi dogodki v kraju dobile od tega dobrotnika kakšen kozarec medu, upajo, da se bo še pojavljal na njihovih domačijah...

PONTIAC - Dobro obveščeni pravijo, da so v Sevnici pred hotelom Ajdovec opazili veliko ameriško limuzino Pontiac. Ker so bile na njej še belgijske registrske tablice, ugibajo, ali bo to novo vozilo sevniškega župana Jožeta Peternela, ki ga je pred časom že nekaj omenjal, ali pa se bo v njem prevažal kateri izmed njegovih številnih protikandidatov. Aktualni župan po novem o tem previdno molči...

Žalostno in ubogo

Kako trebanjski svetniki varčujejo pri socialno ogroženih otrocih?

TREBNJE - Zelo žalostna debata se je razvila na zadnji seji trebanjskega občinskega sveta ob osnutku občinskega proračuna očitno za večino svetnikov in župana ob sila nepomembni postavki - letovanju socialno ogroženih otrok. Za to, da bi otroci revnih staršev lahko za nekaj dni videli morje na Debelem Rtiču in se morda tam naučili celo plavati, so letos predvideli trikrat manj denarja ali natančno 500.000 tolarjev. "Mene je sram kot svetnika in tudi vas je lahko sram!" je vzrojil Božo Kravcar (SLS) in predlagal, da bi za letovanje socialno ogroženih otrok šlo vsaj toliko denarja kot lani (1,5 milijona tolarjev), vsoto naj bi povečali še za inflacijsko stopnjo.

Svetnik Igor Teršar (LDS) je že prej opozoril, da proračun pozablja na mlade, posledice tega pa bodo vidne že čez nekaj let. Svetnica Zvonka Falkner (ZLSD) in svetnik Rafko Kreves (LDS) sta ogorčeno vprašala, ali so pomembnejši zidovi, cerkvene strehe in kapelice ali otroci. Zato naj bi na pobudo Falknerjeve spomenišnemu varstvu (od 9,2 milijona) vzeli 1 milijon. Menila

je, da bi morda lahko zmanjšali dotacijo tudi rokometnemu klubu, a proti temu sta bila tako Kravcar kot župan Alojzij Metelko (SLS), ki je tudi predsednik tega kluba, saj naj bi 9 milijonov dotacije iz občinske malhe pomenilo le petino proračuna kluba, ki želi v Evropo. Metelko je, podobno kot predsednik sveta dr. Marjan Pavlin (SKD), vztrajal pri prvotnem predlogu. Županov argument je bil: "Koliko je še takih otrok, ki še nikoli niso letovali..." Ozkosrčno pa je še komentiral: "Jaz sem bil tudi socialno ogrožen!"

Franc Smolič (SKD) je predlagal, da bi 500 tisočakov vzeli občinskemu pihalnemu orkestru, in sicer denar za nabavo instrumentov. Za večji prispevek občine za letovanje 60 do 70 socialno ogroženih otrok sta bila tudi svetnik in poslanec, dr. Franc Žnidaršič (DeSUS) in Jože Smolič (SLS). Naposled so svetniki le sklenili, da za 700 tisočakov povečajo toliko opevano "postavko". In kje so postregali te fičnike? 500 tisočakov so odkrili javnim delom na področju socialnega varstva, 200 tisočakov pa drugim programom. Res žalostno, toda resnično so lahko veseli starši, ki niso odvisni (ob dobro milijardo tolarjev "težkem" občinskem proračunu!), od licitiranja in drobnih političantskih kalkulacij!

PAVEL PERC

Politiki gluhi in slepi za stiske

Območno združenje RK Trebnje ostro o premajhnem posluhu politikov za delo RK in stiske socialno ogroženih ljudi - Krvodajalstvo le za delavski razred? - Novo vodstvo

TREBNJE - V velikih nesrečah, kot je sedaj potres v Posočju, se vključi v akcijo reševanja in po oči vsa naša družba, sredstva obveščanja kar tekmujejo, kdo bo podal bolj pretresljivo zgodbo, politiki se zavezujejo, da bodo storili vse, kar je v moči države.

Toda kdo vidi osamljeno in zapuščeno osebo v nekem oddaljenem zaselku, kdo vidi mlado družino, ki se mora vsakodnevno prebijati za preživetje, kdo vidi otroke, ki jim starši ne morejo kupiti igrače, jim omogočiti izlet, počitnice? To vidijo naši aktivisti, ki ne morejo razumeti, da tega ne vidijo ali pa nočejo videti občinski politiki, ki Rdečemu križu zmanjšujejo finančna sredstva. Politiki ne vidijo, koliko otrok v občini ima boleznih dihal, koliko je astmatikov, otrok s kožnimi boleznimi, hkrati pa so iz socialno ogroženih družin. Take politike naši aktivisti ne razumejo!" je poudaril na zelo dobro obiskani skupščini Območnega združenja (OZ) Rdečega križa Trebnje o delu v preteklem mandatnem obdobju 1994 - 1997 predsednik Dušan Mežnaršič.

Na skupščini so izvolili nov območni in nadzorni odbor ter častno razsodišče. Za predsednika OZ RK Trebnje so soglasno izvolili Dušana Mežnaršiča, za podpredsednico pa Mojco Mihevc. Majdo Miklič so ponovno imenovali za sekretarko OZ RK.

Dušan Mežnaršič: še 5 let predsednik OZ RK Trebnje

Mežnaršiču so zaploskali tudi, ker je kritično opozoril na vse večje zagate krvodajalstva, ki bi v trebanjski občini z okrog 1200 krvodajalci letno dosegalo slovensko povprečje. Odkrito je vprašal,

PRIZNANJA - Srebrni znak RKS so prejeli: Lojzka Borak (Veliki Gaber), Barica Kraljevski (Gorenja vas pri Mirni) in Breda Mrvar (Trebčno). Trebanjskemu dobrosrčnemu podjetniku Antonu Slaku bodo to priznanje izročili pozneje. Zlati znak RKS pa sta dobili Francka Kužnik (Železno pri Dobriču) in Mari Logar iz Migolice pri Mirni (na posnetku).

koliko je med krvodajalci vodilnih politikov, članov občinskega sveta, direktorjev, zdravnikov, menedžerjev. Kaj je človeška solidarnost res stvar delavskega razreda, socialno šibkih slojev?

Namestnica generalnega sekretarja RKS, Darja Horvat je pohvalila delo Rdečega križa v trebanjski občini in se podobno kot Mežnaršič zahvalila številnim poživiteljem aktivistom RK. "Brez aktivistov Rdečega križa ni!" je poudarila Horvatova. P. P.

Pomagali drugim, so zdaj na vrsti na Cerovcu?

Bo prisluhnila še občina?

CEROVEC - Kljub temu da se je v zadnjih treh desetletjih izpraznilo veliko domačij v hribovju v okolici Šentjanža, je v zadnjem času vendarle opaziti, da se vrača življenje na podeželje tam, kjer so izboljšali prometne povezave. Zelo dober primer, kako težko je na redko poseljenem podeželju narediti kakšno sodobnejšo cesto, smo zasledili ravno v šentjanski krajevni skupnosti, kjer živi le 38 prebivalcev na

kvadratnem kilometru in ima še kar 65 km makadamskih krajevnih cest od skupno 85 km!

"Le 6 gospodinjstev in 8 lastnikov vikendov se je lotilo obnove 2,5 km krajevne ceste Cerovec-Veliki Vrh-Trebčno-Zdevno. Pol trase je povsem nove, pol pa je poteka po dosedanem kolovozu. Vgradili smo okrog 5000 m³ grobega gramoza. Zemeljska dela so stala okrog 5 milijonov tolarjev. Do asfalta bi potrebovali še poldrug milijon tolarjev. 3000 do 4000 mark je dogovorjeni prispevek za gospodinjstvo, 2000 mark za vikendarje in 1000 mark za lastnike parcel, bodisi njive ali gozda. Ljudje od tod imamo slabe dohodke, dva sta 'čista' kmeta, ostali pa polproletarci. Do Cerovca in do Zdevnega je že asfalt, vmes pa je ta odsek, ki so ga takoj po končanem zemeljskih delih začeli uporabljati za prevoze šolarjev in delavcev s kombijem. Vaščani so odstopili veliko svoje zemlje za traso ceste; na njeno prekatgorizacijo v lokalno cesto ne moremo upati, zato pričakujemo, da nam bo poleg dosedanje pomoči naše krajevne skupnosti prisluhnila še sevniška občina," je povedal predsednik gradbenega odbora, 36-letni Darko Blas.

P. P.

Darko Blas

OSREDNJA ŠOLA ZA RAČUNALNIŠTVO - Sevniška osnovna šola Sava Kladnika ni le osrednja šola za učenje angleščine s pomočjo računalnika na Slovenskem, kar je predvsem zasluga predanosti prof. Romane Ivačič. (Foto: P. P.)

Sevniška šola le postala "zdrava"

Osnovna šola Sava Kladnika iz Sevnice se je pridružila mreži zdravih šol v Sloveniji - Od 1041 učencev 400 vozačev - Zgodnje kadilske, pivske in spolne izkušnje nekaterih učencev

SEVNICA - "Vključeni smo v skoraj vse projekte, ki potekajo v okviru Zavoda za šolstvo in Ministrstva za šolstvo in šport," je povedala ravnateljica sevniške osnovne šole Sava Kladnika, Anica Pipan, vesela, da se je sevniški šoli letošnjo pomlad vendarle uspelo vključiti v projekt zdrave šole.

Za vključitev v mrežo zdravih šol je sevniška šola prijavila že leta 1993, ko se je za to izrekla večina izmed 105 delavcev zavoda. A takrat Sevničani niso bili izbrani za ta projekt. Toda vztrajno so še naprej delali tako, da bi imeli čim manj stresno šolo, manj nasilja in več veselja ob šolskem delu in življenju. Že več kot 10 let imajo na šoli šolsko zobozdravnico in zdravje otrok se je močno izboljšalo. V prehrano učencev že več let vklju-

čujejo vsa najnovejša spoznanja o zdravi prehrani. Skoraj četrtina učencev prejema brezplačno šolsko malico.

Vodstvo in delavci šole se zavedajo, da njihova šola s kar 1041 učenci ne more biti imuna na različne negativne pojave, kakršni se pojavljajo v družbenem okolju. Čeprav seveda ne vedo natančno, kako je z mamili na šoli, skušajo mlade obvarovati pred raznimi oblikami, žal velikokrat pogubne

zasvojenosti. Nekajkrat so učence seznanili o aidsu. Ankete kažejo, da se sevniški osnovnošolci zelo zgodaj srečajo s prvimi požirki alkohola in da jim pivo pomeni približno enako kot sok! Spolna izkustva nekaterih učencev so zgodnja, saj celo prehitijo ure osveščanja, ki potekajo v 7. in 8. razredu. Skoraj ni učenca, ki ne bi priznal, da je že prižgal cigarete in se soočil s to drogo. Zаметke nasilja vseh vrst obravnavajo na otroških parlamentih in razrednih urah, vsi razredniki pa so se izobraževali za izvedbo družabnih iger, ki so dober ventil za sproščanje medsebojnih napetosti. P. P.

Ohlajena elektrarna in vroča seja

Remont jedrske elektrarne Krško - Remont eden izmed krajših v vsem dosedanjem obdobju elektrarne - Nprekinjeno obratovanje - Nesklepčna seja začasnega poslovnega odbora NEK

KRŠKO - Jedrska elektrarna Krško je v remontu, potem ko so 23. aprila začeli zmanjševati njeno moč in jo 24. aprila izključili iz omrežja. Letošnji remont bo trajal približno 35 dni in bo tako eden izmed krajših v vsem dosedanjem obdobju elektrarne.

Po hlajenju elektrarne in odpiranju njenega primarnega sistema bodo pregledali cevi uparjalnikov in opravili na teh morebitne popravke. Temu bo sledilo vračanje jedrskega goriva v reaktor, in zagonsko nadzorano testiranje ter gretje elektrarne. Hkrati bodo potekala pomembnejša dela, kot je odpiranje reaktorja, priprava novega goriva, remont na dieselskih agregatih in drugi vitalni opremi, polnjenje reaktorske sredice in zapiranje reaktorja ter izvajanje načrtovanih sprememb. Slednjih bodo v letošnjem remontu opravili 20.

Jedrska elektrarna je med dvema remontoma, tj. od lanskega 10. junija do letošnjega 24. aprila, za dobrih 5 odstotkov preseglela načrtovano proizvodnjo električne energije. V tem obdobju je obratovala neprekinjeno.

Jedrska elektrarna, ki je v teh

dneh zaradi omenjenega remonta v središču zanimanja javnosti, je bila tema nekaterih pogovorov v zadnjih dneh tudi zaradi seje začasnega poslovnega odbora NEK 24. aprila. Poslovni odbor se je sestel, vendar so predstavniki Hrvaške zapustili očitno vročo sejo že pri 2. izmed 9 točk dnevnega reda in s tem povzročili nesklepčnost. Hrvači so pred tem postavili pod vprašaj gospodarski načrt NE Krško, sprejet 10. februarja letos na seji začasnega poslovnega odbora. Tako hrvaško zaostrovanje je po mnenju slovenske strani neupravičeno. Ta namreč trdi, da se Hrvaška ni pritožila v zakonitem 45-dnevem roku po omenjeni februarjski seji in da potemtakem soglašajo z gospodarskim načrtom.

Zaradi odsotnosti hrvaških članov odbor ni mogel polnomočno razpravljati o hrvaškem dolgu

za elektriko iz jedrske elektrarne. Zapadle in neporavnane obveznosti Hrvaške za že dobljeno električno energijo dosegajo milijardo tolarjev. Upošteva ob tem še hrvaške obveznosti do sklada za dekomisijo jedrske elektrarne, se ta znesek še poveča.

Slovenska stran je na seji odbora znova poudarila, da bodo opravili celotno dolgoročno posodobitev krške jedrske elektrarne tudi brez sodelovanja Hrvaške.

M. LUZAR

TUNKE IN HUDOBNI VOLK

BREŠTANICA - V Domu svobode v Brestanici bo v soboto, 2. maja, ob 20. uri rock koncert, na katerem bosta nastopili skupini Tunke in Hudobni volk. Koncert so organizirali v okviru projekta ZPM Krško Mladi za razvoj domačega kraja.

Vsem delovnim ljudem in občanom, še posebej pa članom in simpatizerjem prisrčno čestitamo ob DNEVU UPORA PROTI OKUPATORJU, 27. aprila, in ob MEDNARODNEM PRAZNIKU DELA, 1. maja
Občinski odbor LDS Krško

Novo v Brežicah

BREZPLAČNA PARKIRNA HIŠA MOTI - Medtem ko Brežičani tarnajo zaradi premajhnega števila parkirnih mest v delu mesta, ki se imenuje Trnje, resno razmišljajo o gradnji parkirne hiše. Četežani teh problemov nimajo. Parkirnih površin imajo dovolj, kajti tudi nekoč pretesna asfaltna površina pred Petrolovim motelom več ali manj sameva. "Odlaganje" avtomobilov pred farno cerkvijo so pred časom rešili s skupno delovno akcijo in sedaj jim dela težave le še pokrito parkirišče. In tudi tu so njihove nabe ravno nasprotne tistim, s katerimi se ubadajo Brežičani. Četežani pokrito parkirišče namreč že imajo, a se ga hočejo na enak način znebiti. Gre namreč za prostor pod nadvozom magistralne ceste, ki so ga zasedla razna tujaja priklopna vozila ter tovornjaki cestnega podjetja, ki tako kazijo videz Čateža kot turistične vasi. Ker se na Čatežu bojijo, da ne bo zaradi načrtovane širitve "strehe" še povečalo število vsiljivcev, razmišljajo, kako bi jih odgnali že sedaj, dokler je še čas.

ŠENTVID OŠTRIZEN NA BALIN? - Če bo vreme lepo ali ne, bo jutri, 1. maja, Šentvid spet poln obiskovalcev. To je pač brežiška tradicija. Lepo je namreč posedati v seki dreves in se med pogovorom s prijatelji in znanci mastiti z dobrotami. Res prava idila, ki pa je vse bolj ogrožena. Lastnik gozdička na vrhu se je namreč odločil, da bo posekal drevje. Še dobro, da je ta namera prišla na uho okoljevarstvenikom. Ti so dvignili preplah, za katerega upamo, da ne bo podoben tistemu v zvezi z mokriškimi hrasti. Ti so kljub protestom padli. Bo padel tudi gozd na Šentviški gori?

Novo v Brežicah

BREZPLAČNA PARKIRNA HIŠA MOTI - Medtem ko Brežičani tarnajo zaradi premajhnega števila parkirnih mest v delu mesta, ki se imenuje Trnje, resno razmišljajo o gradnji parkirne hiše. Četežani teh problemov nimajo. Parkirnih površin imajo dovolj, kajti tudi nekoč pretesna asfaltna površina pred Petrolovim motelom več ali manj sameva. "Odlaganje" avtomobilov pred farno cerkvijo so pred časom rešili s skupno delovno akcijo in sedaj jim dela težave le še pokrito parkirišče. In tudi tu so njihove nabe ravno nasprotne tistim, s katerimi se ubadajo Brežičani. Četežani pokrito parkirišče namreč že imajo, a se ga hočejo na enak način znebiti. Gre namreč za prostor pod nadvozom magistralne ceste, ki so ga zasedla razna tujaja priklopna vozila ter tovornjaki cestnega podjetja, ki tako kazijo videz Čateža kot turistične vasi. Ker se na Čatežu bojijo, da ne bo zaradi načrtovane širitve "strehe" še povečalo število vsiljivcev, razmišljajo, kako bi jih odgnali že sedaj, dokler je še čas.

ŠENTVID OŠTRIZEN NA BALIN? - Če bo vreme lepo ali ne, bo jutri, 1. maja, Šentvid spet poln obiskovalcev. To je pač brežiška tradicija. Lepo je namreč posedati v seki dreves in se med pogovorom s prijatelji in znanci mastiti z dobrotami. Res prava idila, ki pa je vse bolj ogrožena. Lastnik gozdička na vrhu se je namreč odločil, da bo posekal drevje. Še dobro, da je ta namera prišla na uho okoljevarstvenikom. Ti so dvignili preplah, za katerega upamo, da ne bo podoben tistemu v zvezi z mokriškimi hrasti. Ti so kljub protestom padli. Bo padel tudi gozd na Šentviški gori?

SREČANJE PROSVETNIH DELAVCEV

KRŠKO - V Kulturnem domu Krško bo 9. maja ob 17. uri svečanost, namenjena delavcem v zvezi z izobraževanjem. Na tem srečanju prosvetnih delavcev iz občine Krško bodo med drugim podelili priznanja za dolgoletno delo na strokovnem področju.

IZLET V MOZIRJE

KRŠKO - Društvo upokojencev Krško vabi svoje člane na izlet v Mozirje z ogledom cvetličnega parka in kratkim obiskom v okolici. Odhod iz Krškega bo 7. maja ob 7. uri, cena izleta pa znaša 2.500 tolarjev.

CESAR V ŠIMUNOVIČEVI KAVARNI

BREŽICE - V kavarni Darka Šimunoviča v Brežicah so 21. aprila odprli razstavo slikarja naivca Stjepana Cesarja iz Zagreba. Slikar upodablja motive iz kmečkega življenja in pejsaže v prijetnih barvnih tonih, med katerimi prevladujeta zelena in rjava barva. Umetnika je predstavil akad slikar Pavel Tesar.

RAZSTAVA OB DNEVU ZEMLJE - Društvo ljubiteljev fotografije Krško je 22. aprila, na dan Zemlje, v avli Kulturnega doma Krško odprlo razstavo fotografij 16 članov društva na temo Zemlja. Društvo deluje od konca lanskega leta - zametki društva pa so leto dni starejši - ko so na Posavskem centru za permanentno izobraževanje v Krškem začeli s študijskim krožkom Umetnost fotografije. Člani društva imajo za sabo že nekaj razstav: predstavili so se v Brežicah, v Sevnici, Krškem in Loki. Otvoritev razstave so popestrili ženski pevski zbor Solzice (na sliki) ter Uroš Brezovšek in Bernarda Žarn. Razstava bo na ogled do 6. maja. (Foto: T. G.)

SEAT CORDOBA VARIO - NAJCENEJŠI KARAVAN - Pred dnevi je tudi v Slovenijo prišel prvi karavan med Seatovimi vozili - cordoba vario, ki ga poleg elegance in varnosti odlikuje še ena pomembna lastnost: je namreč najcenejši med karavani, dobiti pa ga je mogoče v vseh izvedbah. Kakšna je vožnja z njim, so lahko sredi aprila na testnih vožnjah preizkušali tudi obiskovalci avtosalonu Job avto Puntar v Krškem. (Foto: T. G.)

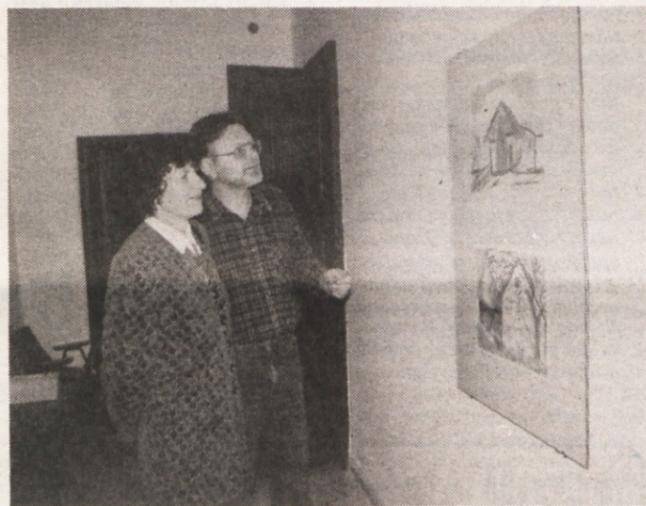
ZDOLE Z JURJEVANJEM - Eno najpopularnejših dejanj jurjevanja na Zdolah je pečenje cvrtja. Na letošnjem, že 4. po vrsti, so dali v ponev skupno 3.000 jajc in kot kaže fotografija z nedeljskega dogajanja, je posamezna peka kmalu pošla domala do zadnjega drobca. Na 3-dnevem jurjevanju se je sicer zvrstilo še veliko dogodkov. (Foto: L. M.)

Ekstempore otrok ob dnevu šole v Kostanjevici

Na ogled do 15. maja

KOSTANJEVICA NA KRKI - V aprilu je v spomin na domačina slikarja, kiparja, grafika, režiserja in pesnika Jožeta Gorjupa, ki se je rodil 20. aprila leta 1907, praznovala ena najlepših osrednjih šol v Sloveniji, OŠ Jožeta Gorjupa iz Kostanjevice. Ob tej priložnosti so se pred kratkim v tem najstarejšem mestu na Dolenjskem in najmanjšem slovenskem mestu zbrali in ustvarjali učenci od 5 do 8. razreda osnovnih šol iz Šentjerneja, Videm-Dobrepolja, Brežic, Leskova, Novega mesta (Center in Bršljin), Sevnice, Dolenjskih Toplic, Škocjana, Šmarjete, Podbočja, Stopič, s Senovega, iz Brusnic, Zužemberka in Kostanjevice. Na tokrat že 9. tradicionalnem ekstemporeu so z akvareloom slikali stare zidance. Svoja dela so v Lamutov likovni salon postavili na ogled v petek, 24. aprila, ko so domači osnovnošolci ob pomoči mešanega pevskega zbora Svit pripravili tudi kulturni program. O likovnih delih je spregovoril akademski slikar Alojz Konec, razstavo pa je odprl poslanec Branko Janc. Na ogled je do 15. maja.

T. G.

ŽE 9. EKSTEMPORE - OŠ Jože Gorjup iz Kostanjevice, ki ima bogato likovno tradicijo, je tokrat pripravila že 9. ekstempore. Ustvarjali so učencod 5. do 8. razreda, dela pa so do 15. maja na ogled v Lamutovem likovnem salonu. (Foto: T. G.)

Konec maja začetek kmečkega punta?

Brežiški kmetje 24. aprila na protestnem shodu sredi Brežic - Zahteve ministrstvom - Brez dovoljenja - Župan: "Podpiram vse zakonite zahteve Kmečke zadruga Brežice"

BREŽICE - Brežiški kmetje so se 24. aprila zbrali na protestnem shodu sredi Brežic. V poldrugi uri se je na odru pred občino zvrstilo nekaj govornikov, protestniki pa so z zbora poslali tudi zahteve ministrstvu za okolje in prostor in ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

V zahteve so zapisali, da mora vlada in posebej ministrstvo za okolje in prostor natančno in takoj izpolniti določbe Zakona o zadrugah glede vračanja nekdanjega zadrúznega premoženja. S tem v zvezi zahtevajo od vlade uspešno reševanje zadrúznih denacionalizacijskih vlog za vračilo nekdanjega zadrúznega premoženja do 30. septembra letos. Od vlade in ustreznih državnih organov zahtevajo takoj izločiti iz stečajnega postopka Agrarie Brežice tisti del premoženja, ki je predmet denacionalizacije. Večji del tega premoženja po navedbah protestnikov ne služi ničemu, nihče ga ne vzdržuje, zato zelo hitro propada.

Brežiški kmetje zahtevajo od vlade in drugih pristojnih organov pisni odgovor na zahteve do 30. maja. Če tega odgovora ne bo do navedenega datuma, bodo brežiški kmetje "prišli z organiziranjem vseslovenskega protesta kmetov". Kmetje tudi grozijo, da bodo obvestili mednarodne ustanove o nespoštovanju Zakona o zadrugah in Zakona o denacionalizaciji.

lizaciji.

Ivan Curhalek je na shodu v govoru zbranim povedal, da so člani kmečke zadruga Brežice vložili leta 1993 zahteve za premoženje, do katerega so bili zadrúzniki zakonsko upravičeni. "Kljub temu od takratnih vodilnih občinskih veljakov (Vučajnik, Piltaver, gospa Novosel, Patty, Vranetič in Rebernik) nismo dobili soglasja, da bi se nam prigrarano vrnilo. Proti nekaterim od njih je sprožen pravni postopek, pa se še vedno sprehajajo na prostosti, čeprav so nekdanjo Agrario Brežice spravili na kolena. Dokler še ni bilo stečaja, upravna enota Brežice ni hotela ugoditi našim upravičnim zakonitim zahtevam. Zahvalil bi se gospodu Bukovinskemu in gospodu Zupanu za takšno dejanje in nespoštovanje zakona o vračanju zadrúznega premoženja. Ta vaša dejanja oziroma nedejanja so nas oktobra 1997 prisilila, da smo z 32 traktorji organizirali protestni shod. Naše premoženje, ki je v stečaju Agrarie Brežice, vodi tovariš, ki ni bil naučen, kaj je slovenska vredno-

Nekdo v državi že uresničuje koncept pokrajin

Posavci lahko računajo na razvoj le, če so združeni

ČATEŽ OB SAVI - Posavje je prvo območje v Sloveniji, kjer so vse stranke podpisale izjavo, da se vzajemno za skupno pokrajino. Če bo v Sloveniji obveljal koncept 12 ali več pokrajin, bo Posavje dobilo mesto med njimi, sicer se mu slabo piše. Tamkajšnje prebivalce zato skrbi, da bi izgubili tisto, kar so v zadnjih letih že imeli, čeprav danes uradno regije nimajo.

V zadnjih 10 letih so poskušali v svojih krajih zadržati sedeže državnih ustanov ali jih na novo pridobiti, a so kljub temu izgubili sedež veterinarskega zavoda, vodnega gospodarstva in cestnega podjetja. Hoteli so jim že zapreti porodnišnico, zdaj so v strahu, da izgubijo težko priborjeno sodišče ali sedež UNZ.

"Takšno ukijanje ustanov bi lahko pomenilo, da ne bomo izpolnjevali meril za ustanovitev pokrajine. Prebivalcev že itak nimamo 100.000, marveč le nekaj čez 70 tisoč," je na nedavnem razgovoru posavskih pravnikov o regionalizmu ugotavljal Franc Pipan. Ocenil je še, da je Posavje napredovalo, ko je dobilo svojo gospodarsko zbornico, banko, zavarovalnico, in da je v času, ko je sodilo pod Trbovlje, Celje ali Novo mesto kot območje nazadovalo.

Svet posavskih občin v ustanavljanju je nadaljevanje prejšnjega sveta. Posavci vztrajajo pri njem, da bi Sloveniji jasno pokazali, da sodijo skupaj. Kot je poudaril na omenjenem razgovoru krški župan Danilo Siter, jih Sava že davno več ne ločuje (razen v šalah o Kranjcih in Štajercih), ampak prej povezuje.

Da bi pripadnost skupni enoti utrdili, so oblikovali posebno delovno telo, ki ga sestavljajo načelniki upravnih enot in tajniki občin. To sicer še ni začelo delovati, pomeni pa dobro osnovo za naprej. Posavci menijo, da ukijanje ustanov v njihovi regiji lahko pomeni samo to, da ima nekdo v tej državi že zamišljen koncept pokrajin, med katerimi pa očitno ni Posavja. Ta regija se mora zato še temeljiteje pripraviti na boj za pokrajino. Pri tem ni nepomembno, da ostaja odprta tudi za morebitne sosednje kraje (Radeče, morda Bistrica ob Sotli).

B. D. G.

• Človek ne bi smel zaničevati ničesar, kar velja za človeško. (Sofoklej)

Pomanjkanje delavcev že postaja ovira

Bolj kot rast brezposelnosti je zaskrbljujoče pomanjkanje delavcev - Samo v Posavju trenutno 2.000 potreb - Nekateri dejavnosti so zaradi tega že kar ogrožene - Neprivlačno sezonsko delo

BREŽICE - Vse bolj postaja jasno, da se Slovenci za nekatera dela ne odločajo in da jih ne privlačijo nekateri slabo plačani poklici. O povpraševanju po delavcih v dolenski regiji smo že pisali, zlasti se v luči akcije v Revozu, vendar v posavski enoti Zavoda za zaposlovanje opozarjajo, da je tudi pri njih premalo delavcev. Povpraševanje po delavcih se veča. V prvih treh mesecih letošnjega leta podjetja potrebujejo 2.000 delavcev ali 300 več kot v istem času pred letom dni.

Čeprav je na spisku brezposelnih kar polovico oseb brez izobrazbe, za katere je delo v kmetijstvu vsekakor primerno, pa zanimanja za ponujena dela ni. V regiji ta čas po projektu javnih del v kmetijstvu, ki so jih letos prvič uvedli, iščejo delavce za sezonsko delo v nasadih hmelja in jagod.

Sevniški Mercator je tako iskal 30 delavcev. In kaj se je zgodilo? Zavodovi delavci so povabili na razgovor 94 brezposelnih oseb, od katerih se jih je zglasilo na razgovor le 57, še manj pa jih je pokazalo interes za delo - le 23. Po podrobnejši predstavitvi dela je na 12-urno delo pristalo le 12 oseb. Na koncu je ostalo le 7 oseb, ki so bile pripravljene delo sprejeti.

Tudi podjetje **Vino Brežice** je za podobna dela v hmeljarstvu iskalo 30 delavcev. Tu se je od 56 povabljenih brezposelnih oseb zglasila polovica, medtem ko je z delom pričelo 17 oseb. V Vinu so poleg tega pridobili 26 delovnih dovoljenj za tujece.

Na tujece se bodo morali tudi letos opreti v podjetju **Tron** iz

zone **Tron** potrebuje 300 do 400 obiralec) se je doslej odločilo 24 iz brežiške in 25 iz krške občine.

V akciji zbiranja delavcev za potrebe **novomeškega Revoza** je bilo Posavje uspešnejše, saj grekljub stalni nočni izmeni in začasnizaposlitvi le za delo v tovarni, kjer marsikdo lahko pričakuje tudi trajnejšo zaposlitev, pa tudi plačilo je dobro. Od 584 povabljenih brezposelnih jih je na razgovor prišlo 320, delo pa je pripravljeno sprejeti 206 oseb. Tako

so v Posavju doslej zbrali skupno 271 delavcev za Revoz.

Sezonska dela v kmetijstvu ponuja tudi krško podjetje **Evrosad**, ki ni prijavilo javnih del. Ponuja pogodbeno dela, o katerih zavod zgolj informira brezposelne, saj drugega ne more, ker za odklanjanje pogodbenega dela niso predpisane sankcije.

B. DUŠIČ GORNIK

Krškega, ki je največji slovenski pridelovalec jagod v tunelih. Že decembra lani so prijavili potrebo po 120 do 150 delavcih, saj se v nasadih jagod začnejo sezonska dela že februarja. Do zdaj so že pridobili 200 delovnih dovoljenj za tujece, vendar takoj po prvomajskih praznikih potrebujejo še enkrat toliko sezonskih delavcev. Območna enota Zavoda za zaposlovanje je v primeru **Tron** povabila na razgovor 313 brezposelnih, največ iz krške in brežiške občine, vendar se ni odzvala niti tretjina. Za obiranje jagod (na višku se-

Prva skupščina delničarjev Beti

Notranji delničarji imajo 47-odst. delež - O dobičku in izgubi

METLIKA - Pretekli teden je bila prva redna skupščina delničarjev družbe **Beti Tekstilna industrija, d.d., Metlika**. 47-odstotni delež v družbi imajo notranji delničarji, torej zaposleni, bivši zaposleni in upokojenci, skoraj 33 odst. skladi, 18,7 odst. pidi ter 1,3 odst. denacionaliziranci.

Na prvi skupščini so sklenili, da od približno 583,5 milijona tolarjev revaloriziranega dobička, ki so ga ustvarili v letih 1993, 1994 in 1995, namenijo skoraj 115 milijonov tolarjev za kritje izgube v letu 1996, preostali del dobička pa ostane nerazporejen. Niso pa obravnavali revidirane bilance iz lanskega leta, o usodi dobička iz tega leta v višini 83 milijonov tolarjev pa bodo razpravljali na naslednji skupščini.

Na prvi skupščini so potrdili tudi nadzorni svet družbe, v katerem so **Anton Matjašič, Marjeta Potrč, Majda Malerič, Žarko Krajnc, Janez Zele in Vida Šegina-Matkovič**. Nadzorni svet bo na svoji prvi seji v začetku maja imenoval upravo družbe **Beti**.

zone **Tron** potrebuje 300 do 400 obiralec) se je doslej odločilo 24 iz brežiške in 25 iz krške občine.

V akciji zbiranja delavcev za potrebe **novomeškega Revoza** je bilo Posavje uspešnejše, saj grekljub stalni nočni izmeni in začasnizaposlitvi le za delo v tovarni, kjer marsikdo lahko pričakuje tudi trajnejšo zaposlitev, pa tudi plačilo je dobro. Od 584 povabljenih brezposelnih jih je na razgovor prišlo 320, delo pa je pripravljeno sprejeti 206 oseb. Tako

so v Posavju doslej zbrali skupno 271 delavcev za Revoz.

Sezonska dela v kmetijstvu ponuja tudi krško podjetje **Evrosad**, ki ni prijavilo javnih del. Ponuja pogodbeno dela, o katerih zavod zgolj informira brezposelne, saj drugega ne more, ker za odklanjanje pogodbenega dela niso predpisane sankcije.

B. DUŠIČ GORNIK

DRUGI STEBER DALI NA ČAKANJE

LJUBLJANA - Predstavniki vladnih strank so se prejšnje sredo dogovorili, da bo **moralaslovenija** na uvedbo 2. pokojninskega stebra še počakati. Za zdaj je 2. stebel predviden samo kot prostovoljno pokojninsko zavarovanje. Stranke so se tudi dogovorile, da starostna meja za upokojitev pri moških ostane 65 let, medtem ko bi jo pri ženskah znižali na 63. S pokojninsko reformo naj bi država začela še letos, državni zbor pa naj bi o njej razpravljala konec maja.

FIPO, NOVA BAZA POSLOVNIH PODATKOV

LJUBLJANA - Agencija RS za plačilni promet in založniška skupina **Gospodarski vestnik** sta na pravkar minulem sejmu **Kapital** predstavila novo bazo podatkov **FIPO**. Z njo slovenski finančni in poslovni krogi dobivajo celovit pregled poslovanja podjetij, ki omogoča poglobljeno finančno analizo od leta 1994 naprej. Baza vključuje pregled 250.000 finančnih izkazov slovenskih podjetij z bilancami stanja in uspeha za več kot 35.000 podjetij in za več kot 1200 dejavnosti. Vključuje tudi računovodske kazalce in avtomatske izračune ter daje možnosti za številne primerjave. Baza **FIPO** je dostopna prek internetnih strani obeh partnerk, od junija pa tudi na zgoščenci. Dosegljiva je tudi z naročnino na sistem **GV IN**, v katerem podatke dopolnjujejo še druge baze podatkov.

Črna lista blokiranih družb

Na njej 350 dolenskih

NOVO MESTO - Agencija za plačilni promet od letošnje pomladi uvaja novost v informiranju pravnih in fizičnih oseb. Kot je nedavno povedala direktorica novomeške podružnice **Jelka Lugačič**, so doslej izdajali predvsem pisne bonitetne informacije **BON 1** in **BON 2**. V lanskem letu so izdelali 1.706 takih informacij, zanimanje zanje pa stalno narašča.

Poslej je mogoče pri njih dobiti tudi spisek vseh pravnih oseb, ki so bile v preteklem mesecu ne-likvidne več kot pet dni. Gre za neke vrste črno listo vseh takih podjetij v državi, s katerimi je treba poslovati s previdnostjo. Lista je pomembna predvsem za tiste,

Jelka Lugačič

ki prodajajo občasnim kupcem, katerih še dobro ne poznajo.

Kot pravi **Lugačičeva**, informacija pove, kolikšen je povprečni mesečni znesek blokacije in koliko dni je bila družba blokirana v preteklem mesecu, koliko zaposlenih ima, koliko dni je že neprekinjeno blokirana in koliko časa je bila blokirana v preteklih šestih mesecih.

Tako informacijo lahko dobi za plačilo vsaka pravna ali fizična oseba, ki izkaže poslovni interes in ki da izjavo, da bo podatke varovala. Trenutno je na seznamu 350 družb iz Dolenske in Bele krajine, to je približno toliko, kot je bilo družb, ki so lansko leto končale z izgubo.

B. D. G.

NIŽJI DAVEK NA DODANO VREDNOST

LJUBLJANA - Vlada se je sredi preteklega tedna uskladila o uvedbi davka na dodano vrednost, ki bi ga na promet blaga ali storitev znotraj Slovenije in na uvoz v Slovenijo zavezanci morali plačevati po 1. juliju 1999. Po novem naj bi bila splošna stopnja obdavčitve 19-odstotna, znižana (za ključne življenjske potrebščine in bolj občutljive stvari) pa 8-odstotna. Ker bo znižana stopnja zmanjšala prilive v proračun, vlada vztraja pri ohranitvi davka na izplačane plače.

BREZ TUJCEV NE GRE - "Ne verjamem, da se bo naša država lahko povsem izognila najemanju tujih delavcev, saj jih najdemo v vseh državah, povsod imajo v sosesčini neko zaledje s cenejšo delovno silo," meni direktor in lastnik **krškega Trona Peter Jankovič** (na sliki, v ozadju rastlinjaki v Vrbinji pri Brežicah). Kot student je tudi sam dve poletji obiral jagode na **Nizozemskem**, zato rad reče: "Če sem jaz zmogel nabrati 15 kg jagod na uro, jih lahko tudi drugi." V **Tronu** se bojijo, da bi domači sezonski delavci po nekaj dneh odpovedali in jih pustili na cedilu. Jagode kot najbolj občutljiv sadež pa ne morejo čakati drugih. (Foto: B. D. G.)

FINANČNA IN BORZNA KONFERENCA

PORTOROŽ - Ljubljanska borza bo pripravila med 17. in 19. majem finančno-borzno konferenco z bogato izbiro strokovnih predavanj. Številni ugledni strokovnjaki iz podjetij in ustanov ter državni sekretarji v ministrstvih bodo govorili o trenutno najbolj perečih finančnih vprašanjih, vprašanjih slovenskega kapitalnega trga, privatizaciji bank in zavarovalnic ter pokojninski reformi.

PLAČILNI SISTEMI

LJUBLJANA - Romana Logar, znana kot nekdanja direktorica Agencije za plačilni promet, je pri Slovenskem inštitutu za revizijo nedavno izdala knjigo **Plačilni sistemi** - Kaj je dobro vedeti o njih. V njej obravnava plačilne sisteme v Evropski zvezi in še posebej v izbranih evropskih državah ter omogoča primerjavo z domačim sistemom in njegovimi načrtovanimi reformami.

Prevoz Brežice ostal brez goriva

Rešitev možna le ob reprogramiranju dolgov in reorganizaciji podjetja - Bo pomagala navezava na Intereuropo? - Le malo možnosti za prisilno poravnavo, vse kaže na stečaj

BREŽICE - Transportno podjetje **Prevoz Brežice** bi moralo v tem letu praznovati 50-letnico obstoja, vendar bo za družbo največji praznik, če bo sploh preživel. Razmere so se v aprilu zaostriale do take mere, da je uprava morala sprejeti sklep o zmanjšanju vozil v uporabi na samo četrtino vseh ter posledično tudi o razporeditvi nekaterih delavcev na letni dopust ali začasno čakanje na domu. Oboji, delavci in uprava, vedo, da ti ukrepi rešitve ne bodo prinesli, zato uprava z direktorjem mag. **Antonom Miheličem** na čelu išče drugačne rešitve, sindikat v podjetju pa je pohitel z vprašanji o teh ukrepih, z zahtevami po plačah za februar in marec ter z očitki direktorja, da je slabo vodil podjetje.

Strah in zaskrbljenost delavcev sta razumljiva, saj je **Prevoz** zaradi prevelikih stroškov ter zaostajanja z naložbami in novimi programi v zadnjih letih postal vse manj konkurenčen in vse bolj zadolžen. Že od leta 1995 posluje z izgubo, ki je lani skupaj z revalorizacijo znašala 56 milijonov tolarjev. Po besedah direktorja mag.

Mag. Anton Mihelič

Antona Miheliča je realne izgube med letom za 20 milijonov tolarjev. Večino premoženja družbe je tudi pod hipoteko ali v lasti lizingodajalcev; poleg tega več tujih dobaviteljev grozi z vnovčenjem bančnih jamstev.

Prevoz je običajno na mesec uporabljal okrog 40 vozil (85 odst. vseh prevozov opravi za tujino), v družbi pa je zaposlenih 94 oseb, ki se razen z mednarodnimi prevozi

ukvarjajo še z vzdrževanjem, servisi in tehničnimi pregledi za osebna in tovorna vozila. Podjetje je v zadnjih letih premalo širilo dejavnost in vlagalo v razvoj, da bi lahko zmanjšalo stroške in konkuriralo drugim prevoznikom. Njegova vozila ne dosegajo meje rentabilnosti v kilometrih na vozilo, visoki pa so tudi stroški dela, tudi zaradi večjega števila invalidov.

Vse našteje težave so podjetje dokončno ujele ta mesec, ko so dobavitelji goriva dodatno blokirali kreditne kartice. V petek je v **Prevoz** prišla novica o dodatni blokadi ter ponovna grožnja o vnovčenju bančnih garancij. Kljub temu je družbi ta dan uspelo izplačati plače za februar, direktor **Mihelič** pa dvomi, da bo do 10. maja tudi plača za marec. Dejavnost družbe je namreč skoraj povsem onemogočena; med drugim ima blokirane tudi vse **GSM** in **Mobitel** zveze.

"Ker podjetje ni sposobno za naložbe, je vse ostalo pri načrtih: mobilna avtoservisna delavnica in servisiranje na mejnem prehodu, avtomatska tovorna avtopravilnica, servisiranje napak ob tehničnih pregledih, zastopniško-prodajni center, posodabljanje avtopark, vzdrževanje opreme ter storitev tehničnih pregledov," našteva **Mihelič**, ki je direktor družbe od avgusta 1996.

Usoda **Prevoza** bo znana v kratkem, saj tako kot doslej ne bo šlo dalje. Direktor napoveduje tri možne izide. Po prvem bi **Prevoz** ali vsaj njegova dejavnost prežive-

la, kar naj bi bilo mogoče samo ob sanaciji sedanega stanja, predvsem reprogramiranju zapadlih dolgov do največjih upnikov. Ohranili naj bi donosne dele dejavnosti: tehnične preglede in zmanjšan prevozniki del, ki bi lahko posloval z dobičkom, ter še nujni servis in servis za trg. Pri tem vodstvo podjetja napoveduje tudi možnost ustanovitve samostojnih pravnih oseb za posamezne dejavnosti.

Drugi dve možnosti sta precej slabši. Zelo malo je namreč verjet-

• **Ravno pretekli petek je v prostoru Prevoza Brežice potekal pomemben razgovor s predstavniki Intereurope, ki brežiškemu prevozniku ponuja partnerstvo na vseh rednih in izrednih progah. Kot nam je povedal direktor Mihelič, naj bi Intereuropa angažirala njihove tovornjake, prevozniki pa bi za povračilo uporabljali njene špedicijske storitve. Skratka, Intereuropa je pokazala zanimanje za trajno sodelovanje s Prevozom ali vsaj z njegovim ostankom. Mihelič pripisuje zasluge za to zanimanje predvsem Primorskim skladom, ki se edini od institucionalnih lastnikov Prevoza (20-odst. delež) zanimajo za usodo podjetja. Povejmo še, da imajo Primorski skladi tudi lastniški delež v Intereuropi in tudi v družbi za prevoz potnikov I & I iz Kopra, ki vozi po progah novomeških Gorjancev. Ta je menda v brežiški Prevoz poslala glas o možnosti, da bi del svojih avtobusov servisirala pri njih.**

no, da bi lahko dosegli prisilno poravnavo, saj je med upniki velik delež takih, ki imajo hipoteke ali so lizingodajalci. Če sanacija ne uspe in za prisilno poravnavo ne bo upanja, **Prevoz** preostane samo še stečaj.

B. DUŠIČ GORNIK

Irena Pirc

Zakaj osebe brez zaposlitve rečejo ne?

BREŽICE - "Z odzivom brezposelnih ne moremo biti zadovoljni," pravi **Irena Pirc** iz sevniške enote zavoda. "Vse, ki se niso odzvali na prvo vabilo, bomo ponovno pozvali, in če tokrat ne pridejo, jih bomo črtali iz evidence brezposelnih oseb in jim odvzeli denarno pomoč, če jo imajo, pa tudi pomoč pri centru za socialno delo. V Sevniški so prvih 12 osebam od 26, ki se niso odzvali, že ukinili socialno pomoč. Med tistimi, ki smo jih uspeli doslej preveriti, smo jih 30 že črtali iz evidence."

Kot pravi **Pirčeva**, gre brezposelnim predvsem zameriti, da se sploh ne pridejo pozanimat, kakšno je delo in koliko se zasluži. Za mesec dni dela pri obiranju jagod delavec prejme denarno pomoč od zavoda (22 tisoč tolarjev) ali denarno nadomestilo, če ga prejema, od podjetja **Tron** pa še nagrado 280 tolarjev za delovno uro, če doseže normo (8,5 kg nabranih jagod na uro), kar znese še 48.700 tolarjev. Skupno za 174 delovnih ur prejme torej 70 tisočakov, plačana sta tudi prevoz na delo in prehrana, teče mu delovna doba, je obvezno zdravstveno zavarovani in zavarovan tudi za primer nesreče pri delu.

Kaj brezposelne najpogosteje vodi, da rečejo ne? Najpogosteje prinesejo zdravniška potrdila o ovirah, tarnajo nad neurejenim prevozom, trdijo, da se šolajo ali pa da pričakujejo redno zaposlitev. Programi za zmanjševanje zaposlovanja tujcev že kažejo prve rezultate, saj je bilo od januarja do marca izdano skoraj za polovico manj delovnih dovoljenj kot v enakem času lani.

B. D. G.

Brestanica zdaj bliže naložbi

Do leta 2002 novi turbini za rezervno energijo

BRESTANICA - V brestaniški termoelektrarni pričakujejo, da bodo leta 2000 postavili prvo in dve leti pozneje še drugo plinsko turbino. Skupaj bosta zagotavljali 450 milijonov kilovatnih ur električne energije, ki bo prišla prav kot rezervna energija za čas izpadov in povečane rabe energije. Vsaka izmed turbin bo moči 115 megavattov, pognati pa ju bo mogoče že v 10 minutah in nato dokaj hitro sinhronizirati z omrežjem. Po tej naložbi Sloveniji ne bo več treba zakupovati drage rezervne energije v Avstriji.

Po javnem mednarodnem razpisu za izvajalca naložbe so sredi februarja letos izbrali med šestimi ponudniki švicarsko-švedski koncern **ABB**. Na tako izbrano se je sicer pritožil francoski konkurent, ki bi z manjšim delom vključil tudi domačega, mariborskega izvajalca, vendar je v začetku tega meseca posebna komisija gospodarskega ministrstva pritožbo zavrnila. Nadzorni svet **TE Brestanica** je ponovno sklenil, da zaupa nabavo zgoraj omenjenemu družbi **ABB**. Ta je v svet priznana in veliko vlaga v razvoj pozitivno mnenje o njenih turbinah pa so izrekli tudi številni strokovnjaki, kar je pripomoglo k odločitvi zanj.

Kot so povedali na tiskovni konferenci v elektrarni, bo **ABB** v **Brestanici** ustanovil mešano podjetje, čimer bo zadostil zahtevi po udeležbi slovenskega kapitala, poskrbel za prenos tehnologije in pozneje še vzdrževanje svojih dveh turbin koncerna.

B. D. G.

Najboljše Prusovo vino z Repice

V Metliki ocenili belokranjska vina za razstavo na Vinski vigredi - Šampion lanskega letnika Prusov rumeni muškat-jagodni izbor - Izloženi le dobri 3 odstotki vzorcev

METLIKA - Konec preteklega tedna je bilo v Metliki ocenjevanje vzorcev vin lanskega letnika za razstavo na Vinski vigredi, ki bo v Metliki od 22. do 24. maja. Ocenjenih je bilo 386 vzorcev 41 različnih vrst vin lanskega letnika ter dva vzorca starejših letnikov. Da je bila lanska letnika zares odlična, dokazuje kar 43 predikatnih vin. Najvišjo oceno, in sicer 19,44 točke, je tokrat dobil rumeni muškat-jagodni izbor Jožeta in Anice Prus s Krmačine.

Ker so pričakovali do 900 vzorcev, česar pa komisiji, ki sta ju vodila dr. Dušan Terčelj in dr. Mojmir Wondra, ne bi mogli oceniti v enem ocenjevanju, so se dogovorili za nekoliko drugačno ocenjevanje. Najprej so posebej ocenili vina z metliškega, semiškega in črnmaljskega območja. V nadaljnje ocenjevanje za Vinsko vigred so se uvrstila vina posebnih trgateg, ocenjena z več kot 18 točkami, ter vsa ostala vina po odstotkovnem deležu znotraj območja. Dogovorjeno je bilo, da bo teh vzorcev 400, dodatno pa so se lahko samo v ocenjevanje za Vinsko vigred uvrstili vzorci vin posebnih trgateg, za katere je bilo

grozde potrgano po letošnjem novem letu.

Kot je povedal organizator ocenjevanja za Vinsko vigred **Tone Pezdirc**, se nekateri s takšnim ocenjevanjem niso strinjali, zato vina niso dali v oceno, tako da je bilo na prvem ocenjevanju po področjih okrog 730 vzorcev. Na svoj način pa so protestirali tudi Šturmovi iz Metlike. "V pravilih je zapisano, da tisti, ki ni sodeloval v prvem krogu ocenjevanja, ne more v drugega. Vendar so nekateri, ki so trgli po novem letu, dali vzorce v oceno le v drugi krog. Moti nas, da so za ta pravila vedeli le nekateri, iz protesta zaradi takšnega ravnanja pa smo vzeli svoje vino iz drugega kroga ocenjevanja," je povedal **Otmir Šturm ml.** Njihov rumeni muškat-jagodni izbor je namreč na področnem ocenjevanju dobil najvišjo oceno 19,4, medtem ko bi ocene 11 vzorcev ustrezale zlatim medaljam. Vendar je predsednik Društva vinogradnikov Bele Krajinje **Anton Kostelec** zatrdil, da je o načinu ocenjevanja sklepal upravni odbor društva in da so bili o tem seznanjeni tudi v metliški podružnici.

Sicer pa so med predikatnimi vini dobili najvišje ocene beli pinot izbor (18,33) družine Mavretič; šardone-pozna trgateg (18,46), sovinjon-pozna trgateg (18,42), sivi pinot-izbor (18,32), vsi družine Plut; šardone-izbor (18,81) in sivi pinot-jagodni izbor (19,16) družine Kostelec; kerner-jagodni izbor (18,72) družine Šuklje; laški rizling-pozna trgateg (18,66) Janca Janžekoviča; laški rizling-izbor (18,95), laški rizling-jagodni

TUDI BREZ LASTNE ZADRUGE GRE

LOŠKI POTOK - Evforične zahteve iz pred treh let, da bi v občini ustanovili zadrugo, so potihle. Podružnica KGZ iz Ribnice v Loškem Potoku pa kljub slabim prostorskim možnostim povečuje obseg odkupa in prodaje. Podružnica je izredno povečala prodajo predvsem vseh vrst semen, ima popoln program prodaje krmil za govedo, prašiče in kokoši, gnojila, vsa zaščitna sredstva, osnovne dele za traktorje in razna maziva, po naročilu pa dostavlja tudi piščance.

A. K.

Spet apneni dušik

Počasi delujoče gnojilo z večstranskim učinkom

NOVO MESTO - Po daljšem času je pri nas spet naprodaj apneni dušik, ki je kemično kalcijev cianamid z 19,8 odst. dušika in nad 50 odstotki apna in ki ga odlikuje tudi okolju prijazen delovanje z večstranskim učinkom. Razgradnja tega gnojila v tleh poteka namreč počasi, ob sproščanju značilnega vonja in ustvarjanju pretvornih snovi s koristnimi učinki, ki pridejo še posebej prav v vrtnarstvu, kjer je potrebno rastline dognojevati. Dognujemo tedaj, kadar so listi suhi in rastline ukoreninjene.

Apneni dušik s svojim značilnim vonjem, ki se sprošča v vlažnih tleh, več tednov odvrča divjad od polj, pa tudi voluharjem ne prija. Že dolgo je znano, da učinkovito zatira polže, ki cianamida ne prenašajo. Deluje tudi herbicidno, je proti plevelom, posebno pa tudi proti rastlinskim boleznim, saj bolj harmonična prehrana rastlin z dušikom povečuje odpornost. Njegove jedke snovi uničujejo parazite na pašnikih, zadržuje pa tudi rast manj željenih sestavin travne ruše, kot so regrat, mah, zlatica in še nekatere druge. Koristno je tudi delovanje apna v apnenem dušiku, seveda predvsem na zakisanih tleh.

KMETIJSTVO

VARNO S TRAKTORJEM
NOVO MESTO - V marcu je na območju UNZ Novo mesto potekala akcija Varno s traktorjem, v kateri so policisti namenili posebno pozornost traktorjem in njihovim voznikom. V mesecu dni so policisti ustavili 308 traktoristov. Sodniku za prekrške so napisali 46 predlogov za uvedbo postopka, največ zaradi vožnje brez voznškega izpita in vožnje pod vplivom alkohola. Na kraju prekrška so kaznovali 22 traktoristov, 20 pa so jih izločili iz prometa.

AGRO d.o.o.
NOVO MESTO
prodajalna **SEJALEC**
tel. 068/325-750
Semenska koruza **PIONEER OSSK 247**

Z NOVOMESKE TRZNICE

Minuli petek je bilo na tržnici spet nekoliko več obiskovalcev zaradi bližajočih se praznikov. Branjevke so ponujale; sadike solate, zgodnjega in rdečega zelja, ohrovtu in cvetaču po 200 tolarjev zavitek, naprodaj je bilo tudi veliko najrazličnejših sadik balkonskih rož, sicer pa so prodajale: kolerabo po 150 tolarjev kilogram, koren po 200, fižol po 400 do 500, za seme po 100 do 150 tolarjev kozarček, česen po 500, por po 300, kislo zelje po 150, berivko po 800, radič po 300, motovilec po 150, jabolka po 50 do 150, orehe po 800, suhe slive po 600, najrazličnejša semena po 100 do 150 tolarjev kozarček in jajca po 25 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 115 do 3 mesece starih prašičev, 55 starih 3 do 5 mesecev in 15 starih. Prvih so prodali 85 po 430 do 500, drugih pa 50 po 330 do 350 tolarjev.

kmetijski nasveti

BAYERJEVA NOVOST

Krompir: zadošča le en udarec

Orjaški tovarni Bayer z bregov Rena v Leverkusnu, ki je po svetu že pred sto leti zaslovela po aspirinu, so se posrečila še mnoga senzacionalna odkritja. Mednje lahko štejemo tudi imidalklopid, snov, ki spada v kemično skupino kloronikotinilov, za katere je značilno drugačno insekticidno delovanje od doslej znanih organskih fosfornih estrov, karbamatov in piretroidov. V žuželki se ne razgradi, ali pa razgradi zelo počasi, to pa omogoča dolgotrajno delovanje in sistemski učinek. In kar je še važnejše: imidalklopid, ki je dotikalni in želodčni insekticid, deluje na vse škodljivce, ki ogrožajo krompir. Doslej nismo premogli takega škropiva in ni bilo mogoče uničiti vseh škodljivcev z enim samim škropljenjem.

Bayerjeva novost se je zato hitro razširila po vsem svetu, saj je zdaj registrirana že v več kot 80 državah, med njimi tudi naši. Na slovenskem trgu je naprodaj v dveh oblikah, kot gaicho (gaicho ES 350, gaicho WS 70) in kot confidor (confidor SL 200). S prvim pripravkom razkužimo semenski krompir (50 do 100 ml na 100 g gomoljev) in ga tako zavarujemo pred vse bolj nevarnimi strunami, sovkami, majskimi hrošči (ogrci), listnimi ušmi in koleradskimi hrošči hkrati, z drugim pa lahko škropimo tudi kasneje, ko krompir že raste in ga ogrožajo uši ter koloradski hrošč.

Letos je krompir že v zemlji in je zato prva možnost že zamujena, preostane pa še druga možnost - uporaba confidorja SL 200. V navodilu za uporabo tega pripravka, ki je prav tako kot gaicho narejen na osnovi senzacionalne nove snovi imidalkloprida, je zapisano, da eno samo škropljenje zadošča za vso rastno dobo in da je confidor mogoče z enako učinkovitostjo uporabiti ob visoki poletni vročini. Zadošča četrt do pol litra škropiva na hektar, razredčenega v primerni količini vode.

Inž. M. L.

POPRAVEK - Prejšnji teden se nam je na tem mestu namesto tujke entomologije, to je vede o žuželkah, v naglici zapisala napačna beseda etimologija, to pa je veda o zgodovini (izvoru) besed. Za zamenjavo se opravičujemo.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Cene vin v Nemčiji

Nemški tednik, strokovni časopis za vinogradništvo in vinarstvo sporoča tudi cene nestekleničenih vin, ki so veljale marca 1998 dvorišču pridelovalca (brez davka na dodano vrednost). Navedene cene so za pet nemških vinorodnih območij letnika 1997 in sicer v nemških markah, za 1 hektoliter vina:

Bela vina: namizno belo vino 130, namizno vino rizling, osnova za penca vina 150, kvaliteto belo vino 135 do 140, kvaliteto rizling 170, vrhunski rizling 230, pozne trgateg 170 do 180, rizling pozne trgateg 200 do 230, izbori 260 do 280.

Rdeča vina (njihove cene so v zadnjih letih poskočile in po mojem mnenju že ovirajo prodajo): portugalka 280 do 350, donfelder 400 do 500, modri pinot 320 do 350.

Upam da se vinogradniki, ne boste prestrašili, ker so cene pri nas višje. V Nemčiji velik del vinogradnikov prideluje vina za prodajo v sodih. Tisti, ki stekleničijo, dosegajo bistveno višje cene, toda morajo imeti polnilnico, a tudi trg. Večji del vina vinogradniki prodajo v sodih ali trgovskim kletem, ki imajo sa-

mo polnilnico in trg, ali združnim kletem. Verjetno bi se tudi pri nas pojavili trgovci, ki bi odkupovali vino na veliko, če bi bila ponudba vina stalna.

Slovenski pridelalec, odkar pomnimo, ni zadostoval za potrebe slovenskega trga, zato se je vino vedno kar dobro prodajalo. Letos se je trg umiril, ni posebnega povpraševanja, zato je pri vinogradnikih že opaziti vzemirjenje. Toda v tem času še sploh ne vemo, kakšna bo letošnja trgateg. Podatki iz vinorodnih dežel Evrope za letnik 1997 ne govorijo o velikem pridelku, bolj se sliši, da bo vina manjkalo. Toda manjkalo bo nekaterih vin, cenjenih bo vedno dovolj, ker jih pripeljejo.

Za letnik 1996 so podatki, da je v celem svetu bilo pridelano 263 milijonov hektolitrov vina. Od tega je bilo popitih 223 milijonov hektolitrov. Torej med pridelavo in porabo vina v svetu ni ravnotežja, še vedno se ga več pridelava, kljub temu da je Evropa dala velike denarje za krčenje vinogradov v ravninah. Pri nas nimamo ravninskih vinogradov. Od nas pa bo v veliki meri odvisno, ali bomo pridelano vino tudi lahko in dobro prodali.

(Nadaljevanje sledi) dr. JULIJ NEMANIC

OTVORITEV V VINU BREŽICE

BREŽICE - Vpetek, 8. maja, ob 12. uri bodo v Šentlartu pri Brežicah slovesno odprli laboratorijsko-upravno zgradbo podjetja Vina Brežice. Slavnostni govornik bo minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja, na otvoritev so povabili tudi predsednika Milana Kučana.

NOVA ODKRITJA

Čudežni quadris

Na trgu spektakularen naravni fungicid, pridobljen iz gob

Že pred desetletji so raziskovalci odkrili, da nekatere vrste gob ustvarjajo naravne fungicide, ki preprečujejo rast drugih vrst gob ali gliv. To njihovo lastnost je mogoče s pridom izkoristiti v boju z glivičnimi boleznimi in v laboratorijih tretje največje tovarne pesticidov na svetu, v Zeneca Agrochemicals, se je rodil quadris, nov naravni pripravek za varstvo rastlin, ki je s svojo učinkovitostjo in uporabnostjo osupnil celo največje optimiste. Med 1.400 v svetu na novo odkritimi snovmi za zatiranje rastlinskih boleznih in škodljivcev je kot najboljši dosegel prvo mesto. Za naravi prijazno integralno pridelavo je prišel kot naročen.

Quadris velja zaradi svojih lastnosti za spektakularno odkritje. Je izjemno učinkovit za vse vrste glivičnih boleznih, ni nevaren, ni strupen, ni nevaren niti za čebele, deževnike ali koristne žuželke, kot naravni fungicid pa se sorazmerno hitro razkroji. Njegova prednost je tudi v tem, da se sorazmerno lahko vsrka v liste rastline ter porazdeli po vsej rastlini, ne da bi puščal kake posledice na plodovih. Kot so ugotovili s poskusi v Franciji in na Portugalskem, je za zaščito vinske trte skorajda idealen. Izdelovalec priporoča, da quadris uporabljamo v 0,75-odst. koncentraciji ob uporabi 1.000 litrov vode na hektar. Razmaki med škropljenji naj znašajo 10 do 12 dni. Quadris so preizkusili že tudi v Sloveniji, kjer so se tudi potrdile njegove nespornostne prednosti.

85 LET ČEBELARSKEGA DRUŠTVA VELIKE LAŠČE

VELIKE LAŠČE - Letos praznuje Čebelarstvo Velike Lašče 85-letnico obstoja. Ustanovljeno je bilo aprila 1913 na Robu. Ustanovnega zbora se je udeležilo 14 čebelarjev iz Roba ter bližnje in daljne okolice. Danes je v društvu 43 aktivnih čebelarjev, ki imajo skupaj okoli 800 panjev. V program dela za letos so vključili več predavanj v društvu in obisk predavanj v drugih krajih, poučni izlet v Čebelarstvo muzej v Radovljico in druge načine izobraževanja starih in novih čebelarjev pa tudi snemanje videokasete "Naši čebelarji in njih uljnaki." Opravili bodo tudi preventivne preglede za primer hude gnilobe; zatirali vaorozo, opravili testiranje uspešnosti tega ukrepa in nabavili zdravilo nistatin. Pripravili bodo tudi proslavo 85-letnice društva.

- Izmed vseh dobrin je najbolje imeti plemenito žensko. (Evrpid)
- Carpe diem (Izrabi dan)! (Horac)

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Na izlet primerno pripravljeni

Trditev novodobnih nomadov je: "Pravi kolearski gre na dopust samo na dva načina: na kolesu ali s kolesom." Ker je potovanje s kolesom pogosto precej obremenljivo za telo, je treba poskrbeti tudi za ustrezne napitke. Voda je dobra, vendar samo odžeja. Potrebni pa so tudi takšni, ki se hitro praznijo iz želodca in hitro učinkujejo na telo.

Primeri napitkov: Za navaden napitek potrebujemo 1 liter vode in 1 do 2 limoni. Po želji dodamo še žlico ali dve glukoze ali žličko kostanjevega medu. Za boljši napitek pomešamo 100 ml čistega pomarančnega soka, dodamo sok pol limone in prilijemo toliko vode, da dobimo 0,5 litra napitka. Če se med vožnje zelo potimo, dodamo napitku še 1 g soli. Tudi juha je dober napitek, ki ga pripravimo iz 3 litrov vode, 0,5 kg govejih kosti in 0,5 kg pustega mesa ter jušne zelenjave. Na 1 liter juhe dodamo žličko glukoze in 1 tableto vitamina C. Vse omenjene napitke pijemo ohlajene pod 10° C, da se

ODLIČJA ZA ISTENIČEVE PENINE - Drugi največji slovenski pridelovalec peničnih vin Barbara Internatinal iz Stare vasi na Bizelj-skem je v zadnjem obdobju prejel za svoje penine številna odličja. V Vno forumu v slovaškem Preševu je hiša dobila za cuvee No.1 šampionsko odličje. Na mednarodnem sejmu Gast v Splitu so Isteničevi dobili tri velike zlate medalje: za barbaro, cuvee No.1 in golf brut. Na pravkar končanem mednarodnem sejmu Vinitaly v Veroni so pod okriljem mednarodnega urada za tino in vino OIV ocenili 1400 vzorcev vin iz 22 držav. Edino odličje, ki je romalo v Slovenijo, je dobilo peniče vino cuvee No.1 speciale 93. Za bližnji mednarodni sejem vina v Zagrebu so že ocenili vzorce vin: Isteničevi so dobili zlato odličje za penino golf brut 91 in še štiri srebrna odličja za druge svoje penine. (Foto: M. Vesel)

hitreje praznijo iz želodca. Kaj pa alkohol? Alkohol telesu ne koristi, čeprav se sprva kaže v večji telesni moči. Organizem začne pod njegovim vplivom izrabljati rezervo. Zlasti v zimskem času organizem pod vplivom alkohola izgublja preveč toplote. Odsvetujejo se tudi vse pijače z dodanim ogljikovim dioksidom in tudi pivo.

Pravijo, da je hoja najcenejša pot do zdravja. Popotnikom se priporoča, naj gre na pot v dobrih visokih in že uhojenih čevljih. V nahrbtniku naj ne manjka dodatno: perilo, za primer, da se med hojo spotimo; sredstva za osebno higieno, čutarica za vodo, ter majhen komplet s prvo pomočjo, ki ga sestavlja sredstvo proti vročini - antipiretik, sredstvo proti bolečinam - analgetik, mazilo za ublažitev alergične reakcije na pike žuželk - histaminik, hladno mazilo, razkužilo za majhne rane ter nekaj obližev in sterilni povoj. Predvsem pa ni treba nositi s seboj preveč hrane in ne takšne, ki se hitro kvari.

V Slovenskem verskem muzeju v Stični so odprli veliko jubilejno razstavo, posvečeno devetstoletnici cistercijanov in stoletnici ponovne oživitve stiškega samostana

STIČNA - Cistercijanska opatija Stična letos praznuje pomembna jubileja, devetstoletnico ustanovitve cistercijanskega meniškega reda in stoletnico ponovne naselitve stiške opatije, ki so ju in ju še bodo počastili z vrsto slovesnosti in prireditve. Minulo nedeljo, 26. aprila, so s slovesno mašo in odprtjem velike jubilejne razstave v prostorih Slovenskega verskega muzeja slovesno obeležili spomin na zgodovinski dogodek, ko sta 15. aprila pred sto leti iz cisterce Mehrerau ob Bodenskem jezeru prišla v Stično prior Gerard Maier, poznejši opat, in p. Kolumban Hehl ter začela pripravljati starodavno stiško cisterco za ponovno delovanje.

Slovesnost se je začela v stiški baziliki s somaševanjem, ki ga je vodil opat dr. Anton Nadrah, po maši pa je slavnostni govornik pisatelj Alojz Rebula, spregovoril o stiškem samostanu kot enem

USPEH VRTOGLAVEGA PTIČA

Film Vrtoglavi ptič režiserja Saša Podgorška iz Brežic in koreografa Iztoka Kovača, ki je lani prejel prvo nagrado na filmskem festivalu v Portorožu, zmagal na mednarodnem festivalu na Slovaškem, bil predvajan na mnogih festivalih po Evropi, nadaljuje z uspehi. Te dni se je uvrstil v tekmovalni del filmskega festivala Springdance Cinema v Utrechtu na Nizozemskem.

EKOLOŠKA RAZSTAVA

NOVO MESTO - Knjižnica Mirana Jarca je v svoji avli ob svetovnem dnevu zemlje pripravila zanimivo ekološko razstavo. Na ogled so knjige in razne brošure na temo varstva narave, na panojih pa pozornost zbujejo s črnim polivinilom obdane fotografije naših bližnjih črnih odlagališč odpadkov, ki jih je prispeval sekretariat za varstvo okolja na novomeški občini.

največjih duhovnih žarišč v srednji Evropi in osrednjem za Slovenijo. Tu sta v začetku 12. stoletja Evangelij in Evropa družno stopila na naša tla, stiški samostan pa je skozi nadaljnja stoletja spremljal slovensko zgodovino ter izpričeval njeno evropskost, Slovenecem odpiral duhovna, kulturna in gospodarska obzorja. Govornik se je dotaknil tudi temnih obdobij, ukinitve samostana in težkih razmer za samostan v povojnem obdobju, ter poudaril današnji duhovni pomen Stične, njeno odprtost v presežnost, ki je v brutalizaciji modernega življenja še toliko pomembnejša.

Po slovesnosti v baziliki so v treh prostorih Slovenskega verskega muzeja, ki gostuje v nekda-

Odsevi preteklosti

Predavanje v Dolenjskem muzeju

NOVO MESTO - V nizu predavanj, ki jih pripravljajo v Dolenjskem muzeju, je bilo v začetku prejšnjega tedna v Mali dvorani na vrsti zanimivo in dokaj nenavadno predavanje Odsevi preteklosti, na katerem je ob spremljavi diapozitivov govoril dr. Mitja Guštin, redni profesor na arheološkem oddelku Filozofske fakultete v Ljubljani. Predavatelj je svojo poklicno pot začel v Posavskem muzeju Brežice, kjer je v dvanajstih letih dela zasnoval serijo arheoloških publikacij in vodil več arheoloških izkopavanj. Kasneje se je uveljavil kot dober organizator in kot avtor številnih strokovnih člankov v domačem in tujem tisku.

Dr. Guštin je v predavanju, ki je bilo pravzaprav spraševanje o moči stroke, spekulativno poskusil opredeliti Slovence iz prejšnjega stoletja z metodami arheologije, se pravi s preučevanjem materialne dediščine, arhitekture, uporabnih predmetov, oblačil, noš, ugotovljenih šeg in običajev, prehrane, delovnega orodja, nači-

Dr. Mitja Guštin

nov dela ipd. Tako je prišel do presenetljivega zaključka, da bi na tak način stroka ne mogla priti do opredeljene enotnega ljudstva, bivajočega na sedanjem slovenskem ozemlju, ampak bi glede na materialno dediščino in danosti govorila vsaj o dveh oziroma treh ljudstvih, tolikšna je namreč pestrost slovenske materialne dediščine, pogojene najprej z naravnimi razmerami (mediteranski, celinski in alpski tip) in nato z vplivi sosedov. Skupni imenovalec dr. Guštin najde šele v slovenščini, jezikovni dediščini, ljudskem in umetnem slovstvu, v duhovni kulturi, kjer naravna raznolikost regij ne igra tako odločilne vloge, pomembnejši so stiki z mediteranskim in celinskim kulturnim okoljem.

MiM

nji samostanski prelaturi, odprli jubilejno mednarodno razstavo, posvečeno devetstoletnici cistercijanskega reda in stoti obletnici ponovne naselitve cistercijanov v stiškem samostanu. Razstavo, ki so jo videli že v treh evropskih državah, je pripravil Hubert Patzelt iz Nemčije ob sodelovanju mag. Franceta Barage. Oba avtorja sta na otvoritvi predstavila razstavo, odprl pa jo je s krajšim nagovorom sekretar ministrstva za kulturo Silvester Gabršček.

M. MARKELJ

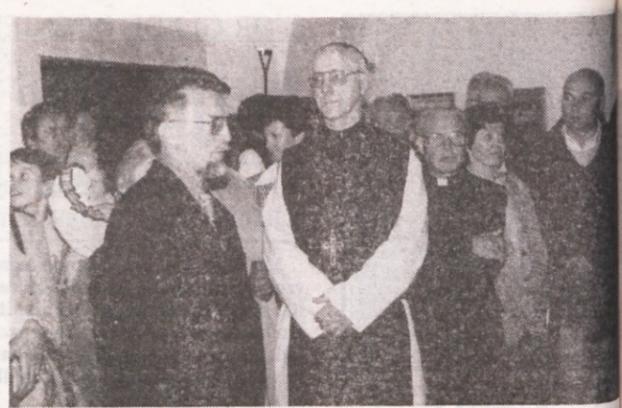
Pestro in uspešno

Posavski muzej Brežice lani najuspešnejše doslej

BREŽICE - Posavski muzej Brežice, ki bo prihodnje leto praznoval pol stoletja delovanja, je lansko leto zaključil tako uspešno kot še nobeno leto doslej. Ob siceršnji redni muzejski dejavnosti in uspešno zaključeni prvi fazi investicijskih in vzdrževalnih del so pripravili devet razstav in kar 51 različnih prireditev, od koncertov, likovnih delavnic in kulturnih večerov do predstavitev knjig in diplomskih nalog. Krona prireditev je bil nedvomno Glasbeni festival Brežice. Od priznanj pa velja omeniti prvo nagrado Turistične zveze Slovenije za turistični spominek, ki je že četrto tovrstno priznanje muzeju. Posavski muzej tako vse bolj potrjuje, da zares prerasča v kulturno središče kraja.

11. LINHARTOVO SREČANJE

NOVO MESTO - Sklad za ljubiteljsko kulturno dejavnost RS v sodelovanju z novomeško ZKD priredi 15. in 16. maja 11. Linhartovo srečanje - mladinski gledališki in lutkovni festival. Nastopilo bo deset tovrstnih skupin iz Slovenije in zamejstva, ki predstavljajo vso žanrsko raznovrstnost ustvarjanja mladih gledališčnikov in lutkarjev.

STOLETJA STIŠKE OPATIJE - V okviru slovesnosti, posvečene stoletnici prihoda obuditeljev stiške opatije, so v treh prostorih stiške cisterce, ki domuje Slovenski verski muzej, odprli razstavo s pregledom 900-letne zgodovine cistercijanov in sto let zgodovine obnovljenega stiškega samostana. Na sliki (v ospredju): sekretar ministrstva za kulturo Silvester Gabršček in stiški opat dr. Anton Nadrah med otvoritvijo razstave. (Foto: M. Markelj)

O dveh velikih romantikih

V Galeriji Škof na večeru slovensko - poljskega prijateljstva in kulture predstavili delo Prešeren in Mickiewicz

NOVO MESTO - Znak dobrih kulturnih stikov naše države s Poljsko je tudi nedavni večer prijateljstva in kulture v Galeriji Škof, ki sta ga pripravila Slovenska matica in Društvo slovensko - poljskega prijateljstva. Gradnje kulturnih mostov med obema naroda sta bila vesela namestnik ambasadorja Republike Poljske v Sloveniji ter mag. Niko Jež, ki je predstavil knjigo prof. dr. Toneta Pretnarja Prešeren in Mickiewicz. Večer, v petek, 24. aprila, je bil namreč v prvi vrsti posvečen dveh velikomna slovenskega in poljskega naroda, njunima največjima romantičnima pesnikoma, o katerih je prevajalec omenjena poljske knjige mag. Jež dejal. "Slovence je vedno vznemirjal zunanji vpliv na Prešernovo ustvarjanje in Mickiewicz se je uveljavil deset let pred njim. Pri proučevanju obeh pesnikov je dr. Pretnar odkril mnoge sorodnosti, delno zgledovanje Prešerna pri tem poljskem romantiku, predvsem v izpovedovanju tipičnih romantičnih motivov. Delo, ki je napisano v strokovnem jeziku, pa poudarja tudi izvornost obeh avtorjev."

Letošnjo 200 - letnico rojstva Mickiewiczza sta z recitalom pesmi obeh pesnikov v slovenskem in

PREDSTAVITEV KNJIGE - Knjigo o Prešernu in Mickiewiczzu predstavil mag. Niko Jež. (Foto: M.)

Knjiga ostaja najlepše darilo

Bogat program ob prazniku knjige: otvoritev Kettejeve spominske sobe, predstavitev dolenjskih ustvarjalcev in založbe Mondena, priznanja knjižničarjem, okrogla miza

NOVO MESTO - Veličino človeka merimo po tem, kakšen odnos ima do knjige. Da ne bomo postali duhovni roboti, naj bo knjiga vedno v središču našega življenja. Tako bi lahko povzeli pozdravne misli novomeškega župana Francija Koncilija in svetovalca za knjižničarstvo na ministrstvu za kulturo Igorja Prodnika na osrednji prireditvi ob letošnjem slovenskem in svetovnem dnevu knjige v četrtek, 23. aprila, v Kulturnem centru Janeza Trdine. Praznik knjige, ki je letos potekal pod geslom Podarimo knjigo, je minil zelo razgibano - med drugim so v prostorih podjetja Geodet odprli Kettejevo spominsko sobo - kar gre pripisati tudi dejstvu, da so številni organizatorji nastopili skupno.

Prijetno je bilo srečanje s šestimi dolenjskimi ustvarjalci, ki so se predstavili na osrednji prireditvi: s pesniki Milanom Markljem, Francijem Šalijem, Jadranko Matič - Zupančič, Samom Dražume-ričem, Katjo Plut in pisateljem

• Župan Franci Koncilija in predsednik Društva knjižničarjev Dolenjske Ivica Milič sta nekaterim najzaslužnejšim knjižničarjem podelila častna priznanja: Lei Grabrijan, Jožici Barbič, Stanki Pungartnik, Anici Kralj in Fani Lekše. V imenu članov društva pa je posebno zahvalo prejela dolgoletna predsednica Nataša Petrov.

Damjanom Šinigojem. Povezovalca programa Klavdija Kotar in Sebastijan Podobnik sta k mikrofonu povabila tudi pet gostov, avtorjev nove antologije sodobne slovenske poezije Do grla v mulj vraščeno, ki jo je pred kratkim izdala grosupeljska založba Mondena: Marija Čuka, Iva Frbežarja, Novico Novakoviča, Rade Krstiča in dr. Arturja Šterna. Literarni kritik in avtor antologije Tadej Čater je pojasnil nastajanje tega novega pregleda slovenske poezije, "v kateri so zbrani predvsem avtorji, ki so bili do sedaj nekako prezrti, zamolčani in spregle-

kom založbe Mondena Ivom Frbežarjem, urednikom Dolenjske založbe Francijem Šalijem, urednikom založbe Erro Tonijem Vovkom, so prišli do ugotovitve, da je bila Dolenjska po vojni brezsvoje revije, založbe in kluba, kar je razlog, da Dolenjci nismo resneje posegali v slovenski literarni prostor in smo ostajali na "obrobju". Optimizem pa se zdaj kaže v mnogih založbah, boljši povezanosti ustvarjalcev okrog revije Rast, lani ponovno obujenega Literarnega kluba Dragotina Kettejeva in drugih društvih. Skupni pogoji bili tudi v tem, da še nimamo dobre slovenske antologije, za katero pa je prvi pogoj, da bo imel avtor na voljo dovolj gradiva.

L. MURN

PODARIMO KNJIGO - To je bilo letošnje gesto slovenskega in svetovnega dneva knjige. Osrednjo prireditev ob tem prazniku, na kateri so se predstavili dolenjski literati (na sliki) so z glasbo obogatili kitarist Dušan Pavlenič in kantavtor Matjaž Pikalo s skupino. (Foto: L. M.)

RAZSTAVA SIMBOLIKA

KRŠKO - V četrtek, 23. aprila, so v Galeriji Krško odprli samostojno likovno razstavo Neve Vranešič - Virant z naslovom Simbolika. Umetnica, članica KUD Arto-teka Črnomelj, se tako s 13 deli, v glavnem akvareli in olji na platnu, v Krškem predstavlja prvič, sicer pa je tamkajšnim krajanom znana kot likovna pedagoginja, ki je pred časom poučevala na OŠ Brestanica in v Leskovcu. S slikarstvom se bolj zagnano ukvarja od leta 1990 in je v tem času imela že preko trideset samostojnih razstav. Tokratna bo na ogled do srede maja.

ZAPELI V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ - Mešani pevski zbor Vlaste Tavčar je v soboto, 25. aprila, zvečer v prostorih tamkajšnje osnovne šole pripravil koncert. V programu, ki ga je povezoval Janez Bratkovič, sta nastopila še šentjernejski vinogradniški oktet in znani trobentač iz Mengša Franc Kompare.

SOLISTIČNI KONCERT

BREŽICE - V okviru abonmaja komorne glasbe je ZKD Brežice v torek, 28. aprila, v malem auditoriju Posavskega muzeja priredila solistični koncert sopranistke Marjetke Podgoršek - Horženc, ki je prepevala B. Marcella, G. Paisiella, J. S. Bacha, W. A. Mozarta, S. Osterca in B. Ščeka. Pevko je na klavirju spremljala Darija Stanovič.

REVUJA SLOVENSkih SIMFONIČNIH ORKESTROV - Z dobrodošlico župana krške občine Danila Siterja vsem nastopajočim se je v petek, 24. aprila, v Kulturnem domu v Krškem pričela revija simfoničnih orkestrów slovenskih glasbenih šol, ki sta jo pripravila Glasbena šola Krško in Zveza slovenskih glasbenih šol Ljubljana. Z različnimi programi so se tako predstavili: domači simfonični orkester, ki ga vodi Drago Gradišek (na sliki), komorni orkester z Vrhniko, mladinski simfonični orkester iz Celja, simfonični orkester glasbene šole Frana Koruna Koželjskega iz Velenja ter simfonična orkestra srednje glasbene in baletne šole iz Maribora in Ljubljane. Revijo sta posnela Televizija in Radio Slovenija. (Foto: L. Murn)

Trije proti rdeči piki

Prodajna fotografska razstava D. Kocjančiča, B. Peterlina in J. Brecljnika za prizadete v Posočju

NOVO MESTO - Dobra dva tedna bo v Galeriji Kralj na ogled dokaj nenavadna in seveda zanimiva fotografska razstava treh mladih fotografov, diplomantov tujih fotografskih akademij: domačina Boruta Peterlina iz Straže ter Ljubljancina Damjana Kocjančiča in Jurta Brecljnika. Najbolj bode-

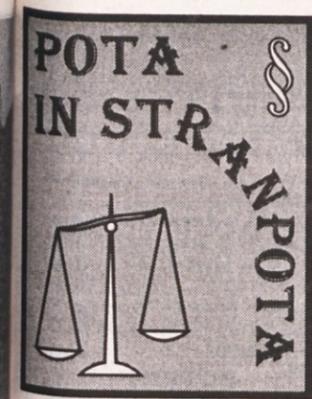
jo v oči Brecljnikove fotografije človeškega telesa oziroma aktov, zanimive so na prvi pogled vsakdanje Peterlinove podobe ter Kocjančičeva umetniška dela, v katerih se skrivajo mnoga življenjska vprašanja.

Razstava, ki jo je odprl Samo Klemenčič z ministrstva za kulturo študentske vlade v Ljubljani, predstavlja zaključek večletnega študija vseh treh ustvarjalcev, ki so diplomirali v Pragi ali Münchnu, naslovili pa so jo Fotografije proti rdeči piki. V Posočju, ki ga je nedavno prizadel hud potres, namreč z rdečo piko označujejo hiše, namenjene rušenju. Za hitrejšo reševanje stisk tamkajšnjih brezdomcev so se Peterlin, Kocjančič in Brecljnik, ki imajo za sabo že samostojne in skupinske razstave, odločili prodati svoja diplomatska dela z razstave "NEXT". Na otvoritvi, ki jo je vodil Sašo Đukič, so povedali, da bodo celoten izkupiček osebnih predali prizadetim posameznikom. Ob razstavi je izšel tudi katalog z izbranimi fotografijami.

L. M.

TRJE FOTOGRAFI - S prodajo svojih fotografij bodo prizadetim v Posočju pomagali (od leve proti desni): Borut Peterlin, Jure Brecljnik in Damjan Kocjančič, ki je bil zadržan. (Foto: L. M.)

Društvo za pomoč žrtvam krivic

V novem društvu razmišljajo tudi o domu varnosti za matere in otroke ter zatočišču za šoloobvezne otroke in mladino, žrtve nasilja - Tudi telefon za pomoč

NOVO MESTO - Le redko se govori o posledicah, ki jih na osebnostem in telesnem razvoju žrtev pušča nasilje, čeprav smo iz dneva v dan priča škodljivemu ravnanju odraslih in sovrstnikov nad nemočnimi in občutljivejšimi člani družbe. Nujnosti pomoči žrtvam se zaveda tudi 28 ustanovnih članov društva "Življenje brez nasilja in krivic - društva za pomoč žrtvam nasilja", ki ima sedež v Novem mestu in je prvo tovrstno društvo v Sloveniji, predstavlja pa obliko sistematičnega, strokovnega in interdisciplinarnega pristopa, predvsem pa obliko pomoči žrtvam in storilcem nasilja.

Predsednica društva Olga Dermovšček poudarja, da ne gre le za pomoč žrtvam spolnih zlorab, čeprav se je društvo rodilo prav iz primera spolne zlorabe deklice v eni od novomeških osnovnih šol. Primer še ni zaključen, očitno pa

se bo nadaljeval tudi na sodišču in dobita celo mednarodne razsežnosti.

"To društvo, pri katerem ima velike zasluge dr. Katja Bašič z ministrstva za notranje zadeve, ki vodi tudi Združenje proti spolnim zlorabam, bo pomagalo vsem žrtvam krivic ne glede na področje, kjer so jih doživeli. Sodelovali bomo s strokovnimi službami, z žrtvijo pa bomo ves čas postopka, tako da bomo ščitili interese žrtve, ne pa države in institucij," pravi Dermovščekova. Društvo bo po prvomajskih praznikih dobilo svoje prostore, ob nesebični pomoči Telekomu pa bodo dobili aparat in direktno telefonsko številko za pomoč žrtvam, kjer

bodo organizirana dežurstva vsak dan med 9. in 12. uro in med 16. in 18. uro. Številka 068 317 295 bo dosegljiva po prvomajskih praznikih.

Olga Dermovšček

Načrti društva, ki mu ob boku stojijo tako ustanove, ki se ukvarjajo s tovrstno problematiko, kot strokovnjaki, so obsežni: od osveščanja širše družbe in izobraževanja članov, izdelave zloženek in oblikovanja skupin za samopomoč do telefona za pomoč žrtvam. Želeli bi urediti dom varnosti za matere in otroke in zatočišče za šoloobvezne otroke in mladino, žrtve nasilja, radi pa bi čim več sodelovanja s prostovoljci vseh starosti, ki bi delali na telefonu za pomoč žrtvam in pri individualni ter kooperativni pomoči.

T. GAZVODA

Ceste terjale kar 4 žrtve

V enem tednu na Dolenjskem in v Beli krajini kar 4 mrtvi - Tri žrtve med mopedisti - Potrebna večja pazljivost

STEHANJA VAS, LOŠKA VAS, TRNOVEC - Letošnja statistika posledic prometnih nesreč na UNZ Novo mesto je še sredi aprila kazala zelo ugodno stanje, saj so ceste na tem območju zahtevale "le" štiri smrtno žrtve. Žal pa je zadnji teden zelo črn, saj je zahteval kar štiri življenja. V torek, 21. aprila, nekaj pred pol enajsto dopoldne je 20-letni G. A. vozil traktor s prikolico po lokalni cesti Bič - Stehanja vas. Ko je pripeljal v Male Dole, je v ostrem ovinku zapeljal na bankino, nato pa sunkovito zavil nazaj na cesto. Pri tem je 47-letnemu potniku R. T., ki je stal na priključnem drogu priklovice, spodrsnilo, da je izgubil ravnotežje in padel na desno pogonsko kolo traktorja, ki ga je zagrabilo in potegnilo med pnevmatiko in blatnik. R. T. je omahnil na cesto, kjer je z glavo udaril ob asfalt in se preko talil na travnik. Na kraju nezgode je umrl.

V petek ob 12.40 je 32-letni B. K. z Dolenjih Sušic vozil tovornjak iz Soteske proti Črnomlju. Pri Loški vasi je zape-

ljal preko sredinske črte, takrat pa ga je začel prehitovati voznik mopeda 24-letni M. A. iz Ljubljane, ki je oplazil kolo priklopnika. Zgubil je oblast nad vozilom in padel. Zaradi hudih poškodb je takoj umrl.

Ko je 18-letni D. M. iz Metlike (izpit je imel le 7 dni) v ponedeljek nekaj minut čez 21. uro z neprimerno hitrostjo pripeljal iz smeri Novega mesta v Trnovec, je pred sabo zagledal voznika kolesa z motorjem 15-letnega S. A. z Gorenje Lokvice. D. M. je sunkovito zavil na levo polovico vozišča, da bi obvozil voznika kolesa z motorjem, takrat pa je na levo polovico zapeljal tudi S. A. Voznik osebnega avta je zaviral, vendar je vseeno trčil v moped. Po trčenju sta voznik mopeda S. A. in njegov sopotnik 17-letni T. N. z Gorenje Lokvice padla na pokrov motorja, nato pa na vozišče. Voznik mopeda je kmalu po nesreči umrl v novomeški bolnišnici, njegov sopotnik pa je v bolnišnici umrl v torek zjutraj.

T. G.

O DELNICAH NI SLUHA

NOVO MESTO - M. L. iz Novega mesta je certifikat vložila v Tovarno zdravil Krka in dobila 76 delnic. Marca letos je hotela na pošti v Novem mestu delnice prodati, vendar tega ni mogla storiti, ker je neznanec oškodovankine delnice preknjižil na Faktor banko, d.d., v Ljubljani.

• Ne razkrivaj srca vsakomur. (Jezus Sirah)

• Narod je kot fant: če se ne brani, bo vedno tepen. (Ambrožič)

• Po mojem predlogu referendum naj bi RKC dobila tolikšen delež premoženja, kolikršen delež prebivalstva bi za to glasoval. (Smrke)

Ne postanite žrtev sleparjev z delnicami!

Vse več goljufij

V zadnjih tednih so policisti in kriminalisti zaznali povečano število goljufij oziroma preslepitev pri poslovanju z vrednostnimi papirji. Goljufi si največkrat predhodno pridobijo podatke o lastnikih delnic posameznih podjetij. Nato pokličejo po telefonu, se lažno predstavijo kot uslužbenci Klirinško-depotne družbe ali katere izmed borznoposredniških hiš in povedo izmišljeno zgodbo, da je v evidencah prišlo do računalniške napake. Zaradi tega, pravijo, potrebujejo njegove rojstne podatke, osebno matično številko in podatke o številu delnic, ki jih ima v nekem podjetju. Tako pridobljene podatke nato uporabijo za izdelavo ponarejene dokumentacije, potrebne za prenos lastništva delnic. Ko imajo izdelano dokumentacijo, seveda brez vednosti lastnika, opravijo prodajo delnic.

Po sedaj zbranih podatkih so storilci v posameznih primerih goljufij pridobili od 500 do 2 milijona tolarjev. Da bi se takšnim goljufijam izognili, kriminalistična služba lastnikom delnic priporoča, naj ne nasedajo lažnim posrednikom. Najučinkovitejši preventivni ukrep, da ne bi postali žrtve tovrstnih goljufij, je, da prodajo in odkup delnic zaupate borznoposredniški hiši.

ZA PRODAJO LASTNICA NI VEDELA

ČRNOMELJ - 23-letna M. K. iz Črnomlja je decembra lani preslepila borznoposredniško hišo Atena iz Novega mesta, ker je na osnovi ponarejenega pooblastila o prenosu lastništva in lažne identifikacije odkupila 31 delnic Krke. S tem je lastnico delnic 44-letno Z. J., ki za prodajo ni vedela, oškodovala za 630 tisočakov.

Trobec bo v zaporu na Dobu do leta 2014

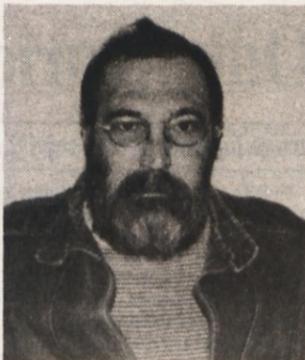
Za poskus umora je sodišče Trobcu izreklo 8 let zopora, kazen pa mu je prištelo k desetinpoletni kazni, in izreklo skupno kazn 15 let zopora - Miloš Nemeč: "Trobec me je nenadoma od zadaj začel štihati z nožem kot žolna"

NOVO MESTO - Na zatožno klop novomeškega okrožnega sodišča je v četrtek zopet sedel najbolj razpiti slovenski zapornik 49-letni Metod Trobec s Spodnje Bele. Ta bo drugo leto končal prestajanje 20-letne zaporne kazni zaradi grozovitega umora petih žensk, ki jih je skuril v krušni peči, čakata pa ga že dve novi kazni. Leta 1992 mu je sodišče za poskus umora sozapornika že izreklo 10 let in pol zopora, prejšnji teden pa si je za drugi poskus umora sojetnika "prislužil" še 8 let zopora. 5-članski senat mu je zato izrekel enotno zaporno kazn 15 let zopora.

Kaj se je 28. avgusta 1992 dogajalo na dvorišču Zavoda za prestajanje kazni Dob pri Mirni, je na tokratni obravnavi slikovito in s kančkom humorja opisal napadene Miloš Nemeč, kovinostrugar, ki ima sicer stalno bivališče v Ribnici, začasno pa v Ljubljani, zato ga za prejšnjo obravnavo vabilo ni našlo in je bil o poteku obravnave seznanjen šele iz medijev.

Konzerve po 10-kratni ceni

Miloš Nemeč je šel tik pred napadom v kantino po časopise, sla-

Miloš Nemeč

dole, pijačo in podobne stvari zase in za sozapornike. Otovorjen se je vračal proti bloku, ko ga je nenadoma od zadaj napadel Trobec. "Z nožem me je začel štihati kot žolna. Drobnarje so mi padle iz rok, s steklenico pa sem ga udaril po glavi, tako da se je zdrobila, Trobec pa se je za trenutek zvil. Ta čas sem izkoristil za beg, a ker sem se spotaknil, me je Trobec ponovno napadel in mahal ter me še naprej pikal z nožem," je pripovedoval Nemeč, ki je tako dobil vsaj 8 vreznin in vbodnin. Tudi izvedenec je ocenil, da je bil Nemeč napaden od zadaj, le ena poškodba pa je bila obrambna.

Nemeč je Trobca ocenil kot izredno hinavskega in maščevalnega. Pred leti sta imela konflikt, ko mu je Trobec hotel prodati konzervo za 10-kratno ceno od tiste, ki je veljala v kantini. "Ker se nisem zmenil za njegovo ponudbo, je Trobec še kar težil za mano, dokler mi ni počil film in sem ga kar susnil. Ko sem ga hotel še enkrat močneje udariti, je on mene udaril z vso silo. Jaz sem ga udaril v vamp in ne po glavi, tako da ni bil poškodovan, nikoli pa ga nisem udaril s ključavnico, kakor mi očita," je dejal Nemeč in pristavil, da je imel Trobec vedno pri sebi nož, a ne žepnega. "Dober delavec ima namreč orodje vedno pri roki," je dodal. Večji nož je namreč možno, proti pravilom, ki veljajo v zaporu, izdelati v delavnicah v zaporu. Sicer pa je Nemeč rekel, da se s Trobceom več let sploh ni pogovarjal, celo izogibal se ga je. Zanikal je tudi Trobceve navedbe, da naj bi Nemeč Trobcu pred napadom vrgel steklenico pod nož.

Grožnje vseprek

Rajko Končan, nekdanji zapornik, ima Metoda Trobca v spominu kot nenevarnega. Tudi Nemeč se mu ni zdel agresiven, zato je bil ob napadu na Nemca prav presenečen, prepričan pa je, da je do napada prišlo zato, ker da z Metodom Trobceom v zaporu niso delali dovolj strokovno. Sicer pa je bilo tudi po Končanovih besedah v zaporu veliko groženj vseprek.

Anton Erpič, sedaj inštruktor v delavnicah na Dobu, je bil tistega dne dežurni paznik in se spominja posredovanja med Trobceom in Nemečem, ki je takrat prestajal zadnje dni zaporne kazni. Nekaj stikov s Trobceom je imela tudi pedagoginja Vladka Blas, socialni delavec v zapornih Vito Plauštajner pa je bil nekaj časa tudi njegov vzgojitelj. Trobec je nam-

reč večkrat govoril, da se počuti ogroženega, da pa ne bo sam nikogar ogrožal, a se bo branil, če bo napaden. Sicer pa ga je nevropsihiater dr. Dušan Žagar ocenil kot osebnostno motenega, čustveno labilnega, agresivnega, notranje napetega, sumničavega in navzven agresivnega, vse to in tudi dejstvo, da je že dolga leta za zapahi, pa je vplivalo na občutek strahu in ogroženosti.

Dr. Žagar je poudaril dejstvo, da se je Trobec počutil izredno ogroženega, prepričan pa je tudi, da je morala s strani Nemca obstajati vsaj minimalna provokacija, zaradi česar, pa tudi zaradi osebnostnih lastnosti Trobca, je bila obtoženčeva sposobnost obvladovanja svojega ravnanja bistveno zmanjšana.

Poročilo Zavoda za prestajanje zaporne kazni Dob o Trobcu ne govori kot o vzornem zaporniku. Sprva je bil na delovnem mestu povprečno uspešen, tudi obnašanje je bilo obvladljivo, večje težave pa so se začele leta 1986 - najprej na delovnem mestu, nato še s soobsojenci, saj je postal med njimi vse bolj nezaželen. V 18. letih je bil najmanj 15-krat disciplinsko kaznovan, tako zaradi razžalitev, obrekovanj in napadov pooblaščenih uradnih oseb, napadov na soobsojence, izdelovanja alkoholne pijače "mušica", pri sebi je imel trikotno pilo, celo

sobo je zažgal... Zaradi pogostih izpadov je bil nekajkrat premeščen v druge zapore, dodeljena pa

• Sodišče je verjelo Nemeču, ki je dejal, da je bil napaden in da se ni branil, dejanje pa kaže vse znake umora, vendar je ostalo le pri poskusu, čeprav je bil nož tak, da bi bili ubijani lahko tudi smrtni, saj je z njim predril v prsni koš. Senat je ocenil, da je imel Trobec direkten naklep, da se maščuje Nemeču zaradi starega spora: vedel je, kaj hoče, Nemca je napadel zahrbtno in nepričakovano ter brez provokacije. Podoben je bil tudi Trobceov napad na sojetnika Novaka leta 1988, s katerim se je bil spril tri leta prej, ves ta čas pa je potrpežljivo čakal na maščevanje. Za poskus umora, za kar je sicer zagrožena kazn od 5 do 15 let zopora, je sodišče Trobcu izreklo 8-letno kazn, ki jo je združilo z izrekom leta 1992, ko je bil Trobec obsojen na desetinpoletni zapor. Tako je za obe kazni izreklo enotno 15 let zopora, kazn pa bo začel prestajati prihodnje leto, ko bo potekla 20-letna kazn. Stroške postopka bo plačal proračun.

mu je bila tudi samska soba. Od leta 1988 je nezaposlen, saj nima niti interesa za delo v sobi.

T. GAZVODA

TROBEC SPET NA SODIŠČU - Danes 49-letni Metod Trobec bo prišel izza zaphov, ko bo star 65 let.

dežurni poročajo

OB MOPED - 22. aprila dopoldne je nekdo izpred železniške postaje na Puščavi neznanokam odpejal kolo z motorjem in čelado. Lastnika je oškodoval za 40 tisočakov.

NEPOBOLJŠLJIVI TRAKTORISTI - V marcu je na območju UNZ Novo mesto potekala preventivna akcija Varno s traktorjem, v kateri so bili policisti še posebej pozorni na traktoriste, njihove dokumente, varno vožnjo in na opremljenost traktorjev in traktorskih prikolic. V ta namen je UNZ Novo mesto skupaj s svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu mestne občine Novo mesto izdala zloženko Varno s traktorjem. Smrtna nesreča, ki se je zgodila 21. aprila, kaže, da vozniki kljub preventivnemu delu policije in zloženki z napotki za varno vožnjo še vedno ne upoštevajo navodil.

SVEČANA AKADEMIJA

LJUBLJANA - S svečano akademijo v Cankarjevem domu se je včeraj zaključilo praznovanje 50-letnice delovanja Vzgojno-izobraževalnega zavoda Višnja Gora, ki so ga naslovili Petdeset let v petdesetih dneh. Na akademiji, katere častni gost je bil predsednik RS Milan Kučan, je prišlo več kot 1600 gojencev, 170 bivših sodelavcev zavoda ter predstavniki ustanov iz vse Slovenije, ki jim pošiljajo mlade fante in dekleta. V programu, ki ga je povezovala Darja Groznik, so za kulturni program poskrbeli dijaki zavoda, godalni orkester Glasbene šole Ljubljana Vič - Rudnik ter dramska igralka Violeta Tomič.

VAM ZAKON NI JASEN?

Če vas zanima kaj v zvezi z novim zakonom o varnosti cestnega prometa, ki velja od 1. maja dalje, lahko o tem v dopoldanskem času (od 8. do 14. ure) povprašate policiste: na UNZ Novo mesto na telefona 324 401 ali 323 083, na UNZ Krško pa na telefonsko številko 0608 22 080.

Motoristi, pozor!

Zaradi najhujših kršitev tudi odvzem motorja oziroma mopeda

KRŠKO - Na UNZ Krško so se odločili, da bodo med 24. aprilom in 3. majem še večjo pozornost namenili motoristom in mopedistom. Prav ti so namreč vse pogosteje udeleženi v prometnih nesrečah, tudi hujših. Namen akcije bo preventiven, policisti pa bodo pozorni na stabilnost teh vozil, na spoštovanje predpisov in uporabo čelade.

Na lažje kršitve bodo policisti le opozarjali, za hujše kršitve bodo izrekli denarne kazni in podali prijavo sodniku za prekrške, v primeru najhujših kršitev, kot so vožnja brez vozniškega izpita oziroma o poznavanju cestno-prometnih predpisov, vožnja pod vplivom alkohola in podobno, pa bodo voznikom tudi zasegli motorno kolo oziroma kolo z motorjem, katerega jim nato lahko sodnik za prekrške odvzame za 6 mesecev. To skupino udeležencev v prometu bodo policisti opozarjali na novosti novega zakona o varnosti cestnega prometa, ki med drugim določa obvezno prižgane luči, tudi podnevi.

Trebnje v Evropo, Sevnica pa ven

Tekma zadnjega kola je bila pomembna le za Trebanjce, ki so si z zmago nad Dobovčani prigrabili rokometno Evropo - Posavski rokomet drsi navzdol - Čaka Sevnice usoda Ribničanov?

Čeprav so prvoligaška moštva z našega konca v zadnjem kolu letošnjega prvenstva igrala med sabo, sta bili obe tekmi precej daleč od derbijev. Edini, za katere sezona ni bila končana že pred zadnjim kolo, so bili Trebanjci, ki se jim na domačem igrišču ni bilo treba prav veliko truditi, da so pramagali precej brezvoljne Dobovčane, s čimer so si poleg Pivovarne Laško in Preventa zagotovili nastop na evropskih klubskih tekmovanjih. Tudi Sevnice se niso kaj korajžno upirali Krčanom, ki so si za konec sezone zlahka prigrabili še dve točki.

Rokometaši Trebnjega so celotno letošnjo sezono igrali zelo zanesljivo in tako rekoč niso naredili niti ene napake, za kar so tudi dobro nagajeni. Potem ko so pred leti ob vstopu v prvoligaško družino glavno vlogo v moštvu igrali rokometiški, ki so v Trebnje prišli iz drugih slovenskih klubov ali iz tujine, so letošnjo sezono zelo vidno vlogo igrali domačini, med katerimi se je najbolj izkazal 24-letni desni krilni igralec Roman Šavrič, ki je s 94 zadetki dru-

gi najboljši strelec moštva. Svojo vlogo je imenitno odigral tudi novinec v moštvu krožni napadalec Nenad Stojaković, ki je v obrambi dobesedno nepremagljiv, poleg tega pa je na 22 tekmah 85-krat zadel mrežo nasprotnega vratarja. Najučinkovitejši v napadu je bil prav tako novinec v moštvu, dvometraš Mišo Blagojevič, ki je dosegel natančno 100 golov, izjemno učinkovit pa je bil tudi Filip Gradišek s 80 zadetki. V vratih je tudi letos navdu-

ševal Mustafa Torlo, ki je s Trebanjci že od vstopa v prvo ligo.

Precej slabše je šlo to sezono Dobovčanom in Krčanom, za katere je to najslabša sezona, odkar igrajo v prvi ligi. Dobovčani so si po izjemno slabem začetku v nadaljevanju prvenstva opomogli in napredovali do sredine lestvice. Nasprotno so Krčani začeli izjemno dobro in po zmagi nad Pivovarno Laško za nekaj časa celo prevzeli vodstvo na lestvici, žal so v nadaljevanju sezone izjemno nihali v formi, kar je višek doseglo na tekmi z Dobovo. Če v Dobovi in v Krškem ne bodo do naslednje sezone uredili težav z denarjem, se lahko zgodi, da bo posavski rokometni voz še naprej drsel navzdol.

Posavje je letos izgubilo svojega tretjega prvoligaša. Sevnica je že lani ostala v izbrani družbi šele po dodatnih kvalifikacijah s Ribničani, letos pa je bilo vsega konec že veliko prej. Glede na denarno moč kluba je kljub odličnim uspehom mladih malo verjetno, da bi se vrnili med najboljših 12 slovenskih rokometnih kolektivov. Bolj verjetno je, da jih čaka podobna usoda kot Ribničane, ki so si tudi letos zaman prizadevali prebiti se na vrh drugoligaške lestvice.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

KOŠARKA
1. A SKL, končnica, prva tekma za tretje mesto - PIVOVARNA LAŠKO : KRKA NOVO MESTO 87:71 (41:37); KRKA: Jevtovič 8, S. Petrov 7, Smodiš 20, Grum 4, Stipaničev 5, Plevnik 18, Stevič 9. Druga tekma za tretje mesto je bila sinoči v Novem mestu, morebitno tretje srečanje pa bo v primeru sinočnje zmage Krke v soboto v Laškem.

Urbanč 4, Martinčič 5, Deržič, Kukavica, Kekič, D. Urbanč 10, Bašič.
Končna lestvica: 1. Pivovarna Laško 41, 2. Prevent 32, 3. Trebnje 29, 4. Gorenje 27, 5. Andor 26, 6. Prule 67 25, 7. AFP Dobova 18, 8. Krško 18, 9. Slovan 14, 10. Delmar 14, 11. Škofljica 13, 12. Sevnica 7.

ROKOMET
1. SRL, 22. kolo - TREBNJE : AFP DOBOVA 22:15 (11:8); TREBNJE: Torlo, Višek 3, Bregant 1, Blagojevič 5, Šavrič 3, Stojaković 3, Hribar 1, Bilbija, Ojsteršek, Žitnik, Gradišek, Papež 6; AFP DOBOVA: Denič, Djapo 2, Begović 3, Voglar, Bogovič, Ocvirk 3, Keše 1, Kranjc 1, Kranjčič 1, Škof, Sladič 3.
SEVNICA : KRŠKO 26:33 (10:14); SEVNICA: Marcola, Božič 2, Rupret 4, Povše 2, Krištofič 3, Sečki 4, Vertovšek, Teraš 1, Požek 3, Plazar 6, Sirk 1, Godec; KRŠKO: Medved, German 7, Božič, Čopič 3, Iskra 4, M.

NOGOMET
2. SNL, 20. kolo - BST DOMŽALE ELAN 7:1 (3:0); zadetek za Elan je v 50. minuti dosegel Rodič.
Lestvica - 1. Živila Triglav 54, 2. Koper 53, 3. BST Domžale 47, 4. Elan 39, 5. Železnikar 37, 6. Šentjur 29 itd. V nedeljo, 3. maja, bo Elan igral doma z Rudarjem.
3. SNL, zahod, 18. kolo - KOLPA : ILIRSKA BISTRICA 6:0; lestvica - 1. Tabor 47... 8. Kolpa 24 itd.
ODBOJKA
Kvalifikacije za enotno 1. ligo, 3. kolo - KRKA : ŠOSTANJ TOPOLŠICA 3:1 (-8, 6, 7, 0); lestvica 1. Granit 6, 2. Krka 6 3. Kamnik 2 itd.

GRADAC BREZ PORAZA

GRADAC - V soboto, 18. aprila, so v kulturnem domu v Gradcu podelili priznanja najuspešnejšim v belokranjski rekreativni namiznoteniški ligi, ki so jo letos pripravili prvič. Med 12 ekipami je bil najuspešnejši Avto Rus Gradac, ki je tekmovalje končal brez poraza. Vrstni red: Avto Rus Gradac 22, Vinica 21, Črnomelj I 20, Semič 18, Tribuče 18, Metlika 18, Brezovica 16, Gradac II 15, Gradac III 13, Griblje 13, Črnomelj II 12, Črmošnjice 12. (R. V.)

PRVOMAJSKI MOTOKROS

SEMIČ - Semiški motoklub NIX bo v petek, 1. maja, pripravil tretje letošnje dirko za državno prvenstvo v motokrosu v razredih 80, 125 in 250 ccm. Poleg tega bodo Semičani letos pripravili še dve dirki - prireditvi 5. julija bo prav tako veljala za državno prvenstvo, medtem ko bo dirka v štadijskem motokrosu 10. in 11. oktobra tudi mednarodna.

VIŠČEK ZA EVROPO - Na sobotnem dolensko-posavskem rokometnem derbiju zadnjega kola letošnjega državnega prvenstva med Trebnjem in AFP Dobovo je bilo že močno čutili utrujenost in naveličanost rokometišev, še posebej, ker je bila za Dobovčane tekma povsem brez pomena. Kljub temu predstava ni bila slaba, trebanjsko levo krilo, domačin Jure Višek, pa je s podobnim skokom trikrat ukanil dobovsko obrambo in vratarja Deniča. (Foto: I. Vidmar)

DOLENJSKI LIST

Štangelj vseeno ostal pod odrom

Milan Eržen drugi v skupnem vrstnem redu šprinterjev, Filip pa med hribolazci - Poprečna hitrost na zadnjih etapah preko 49 km/h - Krka Telekom le poldrugo minuto za Festino

NOVO MESTO - Kljub temu da moštvo Krke Telekoma v zadnjih etapah dirke Po Spodnji Saški ni uspelo ukaniti Nemcev in Američanov ter svojega prvega moža Gorazda Štangelja spraviti med prve tri v končnem vrstnem redu, so v novomeškem kolesarskem klubu zelo zadovoljni. Še bolj kot Gorazdovo četrto mesto na koncu odmevne dirke razveseljuje zrelost in uigranost moštva, ki je kot kaže že preživelo vajensko dobo v poklicnem kolesarstvu.

Na Spodnjem Saškem so Novomeščani povsem enakovredno merili moči s poklicnimi moštvi, kakršni sta francoska Festina, ki je na svetovni lestvici med prvimi tremi, in nemški Telekom, v katerem vrti pedala najboljši kolesar sveta Jan Ulrich, ter dvema nemškima repre-

zentancama. Zmaga Gorazda Štangelja v peti etapi in vzpon na četrto mesto z 12-sekundnim zaostankom je novomeške kolesarje vzpodbudila k stalnim napadom, ki pa vse do konca dirke niso obrodili željenega sadu, saj je Gorazd kljub vsemu ostal na četrtem mestu. Novome-

ščani so predvsem na zadnjih dveh po 73 km dolgih etapah poskusili vse, a so Nemci in Američani, ki so branili mesti vodilnega in drugouvrščenega v skupnem vrstnem redu narekovali premočan tempo. Poprečna hitrost v obeh etapah je znašala preko neverjetnih 49 km/h, tako da možnosti za pobeg na skoraj povsem ravnih cestah Gorazd Štangelj ni imel.

Drugi mož v novomeškem moštvu je bil tokrat novomeški specialist za ciljne šprinta Milan Eržen, ki je dvema drugima mestoma v prvem delu dirke dodal še eno enako uvrstitev in se je uvrstil tudi na drugo mesto med šprinterji v končnem vrstnem redu. Prvo mesto je s kar petimi zmagami zasedel izvrstni nemški dirkališni kolesar Danilo Hondo, ki je zmagal tudi v vseh treh etapah, na katerih je bil Eržen drugi. Enak uspeh je dosegel tudi Branko Filip, ki se je v skupni razvrstitvi gorskih ciljev, kjer je zmagal znani kazahstanski profesionalc iz moštva Festina Andrej Kiviliev, uvrstil na drugo mesto. Med moštvi je zmagala Festina, moštvo Krke Telekoma pa je bilo z zaostankom 1 minute in 32 sekund četrto.

Končni vrstni red: 1. Kloden (Nemčija), 2. McRae (ZDA) 0:04, 3. Niermann Nemčija) 0:08, 4. Štangelj (Krka Telekom) 0:16, 5. Kiviliev (Kazahstan, Festina) 0:21... 10. Šumanov 1:32, 28. Eržen 4:54, 35. Murn 5:51, 46. Pintarič 9:44, 55. Filip 14:16 (vsi Krka Telekom).

V Ribnici o mladinskem planinstvu

Spomladanski posvet mladinskih komisij

RIBNICA - Ob koncu tedna je bil v Ribnici spomladanski posvet mladinske komisije Planinske zveze Slovenije za zahodno Dolenjsko in Dolenjsko, ki se ga je udeležilo dvajset predstavnikov mladinskih odsekov planinskih društev iz vseh občin omenjenih regij. V večurni razpravi so največ časa namenili obravnavi novega pravilnika mladinske komisije in med drugim podprli predlog, da mora biti načelnik Planinskega odseka polnoletna oseba mlajša od 26 let. Le strokovno usposobljeni vodniki in mentorji lahko delajo s planinskim podmladkom, ki naj bi se v prihodnje povezoval in sodeloval na priložnostnih prireditvah.

Dogovorili so se, da se bodo 9. maja na Mestnem vrhu nad Kočevjem srečali mladi planinci iz vseh občin zahodnodolenske regije, jeseni naj bi pripravili planinsko orientacijsko tekmovanje, na katerem bi poleg obeh dolenskih regij sodelovali še mladi planinci iz Litiije. Do konca leta jih čaka več strokovnih izpopolnjevanj, največ v okviru številnih popotovanj oziroma vzponov na naše gore. M.G.

Prve brez trenerk in copat

V prihodnje naj bi se združili ribniški in kočevski kegljaci - Tekme v Cerknici ali Novem mestu

KOČEVJE - V zelo skromni tekmovalni sezoni kočevskih športnikov so letos izstopale le kegljavnice, ki so se uvrstile v 1. ligo in tako dosegle doslej največji uspeh tega športa v mestu ob Rinži. Igralke so bile pred leti prav tako pred vrati prve lige, a se jim veliki met ni posrečil predvsem zaradi neizkušenosti in spordrsljavev na domačem igrišču. Trener in tehnični vodja kluba Jože Kozina pri ocenjevanju letošnje sezone ne more mimo dejstva, da je klub deloval v izjemno slabih razmerah. Zaradi pomanjkanja denarja igralke niso

mogle nastopati v enotni opremi (trenirke, dresi, copati), nekaj časa jih je motila tudi negotovost zaradi kegljišča, ki so ga obnavljali. Klub dobi na mesec 45.000 tolarjev, kar ne zadostuje niti za plačilo sodnikom. "Proti koncu prvenstva je ekipa stopnjevala formo, kar se je najbolj pokazalo v kvalifikacijah, ko smo dvakrat premagali nasprotnika. Zelo smo veseli, da smo pomemben delež k temu uspehu prispevale mlajše igralke, v odločilnih trenutkih pa ne gre zanemariti prispevek starejših in izkušenih igralk," je povedal Kozina.

Kočevke bodo tudi med odmorom ves čas vadile vsaj enkrat na teden, julija pa se bodo začele pripravljati na novo sezono, ki se začne 25. septembra. V klubu so prepričani, da lahko s svojimi igralkami obstanejo v prvi ligi, a le pod pogojem, da bo do takrat nared domače kegljišče, v nasprotnem pa se bodo morale voziti na treninge in na tekme v 80 km oddaljeno Cerknico ali v nekoliko bližje Novo mesto. Uspeh deklet je tudi vzpodbuda fantom, ki se letos niso najbolj izkazali med drugoligaši. Kozina je še povedal, da bi ob morebitni vrnitvi Kržeta in Selenška ter ob združitvi ribniškega in kočevskega kluba lahko sestavili močno prvoligaško moštvo. Njegove pobude do sedaj niso obrodile sadov, a upa, da se bo to le zgodilo. M. G.

Jože Kozina

Z VESLI PO KRKI

ŽUŽEMBERK - Kajak kanu klub Žužemberk bo pod vodstvom veslaškega zanesenjaka Emila Glaviča v nedeljo, 10. maja, ob 10. uri pripravil mednarodno turistično veslaško regato od vasi Krka do Žužemberka. Udeležijo se je lahko veslači s kajaki, kanuji in rafti s popolno opremo (nepotopljiv čoln, rešilni jopič, čelada). Praga je dolga 18 km in, odvisno od vodostaja, spada v I. do IV. težavnostno stopnjo. Organizator bo poskrbel za varnost in reševanje, ob progi pa bo tudi več okrepčevalnih postaj. Letošnja prireditelj je že 13. po vrsti. Prijavite se lahko pol ure pred začetkom prireditelj na štartnem prostoru v vasi Krka. Vsa dodatna pojasnila daje Emil Glavič po telefonu (068) 87 055.

Kupili bi akrobatsko letalo

Motorni piloti bi radi akrobatsko letalo JAK 52

PREČNA - Na novomeškem letališču v Prečni je vsak dan ob lepem vremenu velik živžav, ki ga narekujejo številni ljubitelji letalstva. Najbolj glasni so motorni piloti, precej manj pa jadralni piloti, padalci ali modelarji. "Dejavnost našega aerokluba, ki sodi med večje v Sloveniji, je zelo razvejena. V glavnem vključujemo mlade ljudi, željne letenja, pa naj gre za jadralne in motorne pilote, padalce ali modelarje. Ker živimo od lastnih dohodkov v klub ne moremo vključiti vseh, ki bi si to želeli. Vseeno vsako leto izšolamo celo vrsto motornih in jadralnih pilotov, ki so samoplačniki, pa tudi padalcev, da o modelarjih ne govorimo," je dejal upravnik Jože Vidrih.

Upravnik Vidrih je tudi povedal, da imajo po dolgih letih premora, menda od Dare Krstič - Uhan dalje, spet svojo padalsko ekipo, ki jo sestavljajo Simon Dular, Toni Baznik, Sašo Hanjšek in mentor Aleš Debeljak. Veliko zanimanja med motornimi piloti je tudi za akrobatsko letenje, vendar je možnosti za to zelo malo. Da vadiata za bližnje državno prvenstvo v akrobatskem letenju na Ptuj Jože Vidrih in Damjan Žuljič, so si morali na Lescah spodobiti akrobatsko letalo JAK 52, ki bi ga zelo radi imeli tudi v svojem "voznem parku".

Novomeški letalci so zelo ponosni tudi na novo letalsko lopo, ki so s svojimi močmi in lastnim denarjem zgradili lani, da lahko spravijo dragocena letala. SLAVKO DOKL

DARILA ODBOJKARICAM - Generalni direktor novomeškega TPV-ja Vlado Bahč je na slovesnosti ob koncu zanje doslej najuspešnejše sezone obdaril novomeške odbojkarice, ki že nekaj let ponosno nosijo ime TPV. Pred tem je dekleta in klubsko vodstvo sprejel tudi novomeški župan Franci Koncilija, ki je uspehe deklet še posebej pozorno spremljal, saj igra vodilno vlogo v igri TPV-jev njegova hči Rebeka. Na sliki: stisk rok vodilnih pri TPV-ju - Vlado Bahč vodi podjetje kot direktor, Rebeka Koncilija pa odbojkarico kot podajalka. (Foto: I. Vidmar)

Odbojkarice TPV-ja letos najvišje

Drugo mesto v državi najvišja uvrstitev novomeškega kolektivnega športa po osamosvojitvi

NOVO MESTO - Ko sta Bojan Vernig, trener novomeških odbojkaric, in Vlado Bahč, generalni direktor njihovega glavnega pokrovitelja podjetja TPV, lani jeseni govorila o načrtih pred pravkar minulo sezono, se nihče ni upal glasno reči, da bi po dveh tretjih mestih njune varovanke tokrat segle še višje. Po končanem finalnem nastopu v končnici je Vernig na zaključnem srečanju v restavraciji Breg priznal, da je bilo drugo mesto pravzaprav pričakovano.

Drugo mesto na državnem prvenstvu je najboljša uvrstitev katerega izmed novomeških društev v kolektivnih športih po osamosvojitvi. Uspeh je sad dolgoletnega zavzetega in vztrajnega dela skupine odbojkariskih zanesenjakov, zbranih okoli trenerja Bojana Verniga. Ekipo je pred leti sestavil iz samih domačih deklet, med katerimi sta bili tudi njegovi hčerki Jana in Katja. Ko se je z njimi prebil v prvo ligo, se je dekletom priključila Slovakinja Ivica Pastuchova, ki je medtem že končala športno pot in ostala v Novem mestu. Prvoligaška konkurenca in visoki cilji so zahtevali, da so bile v ekipi ves čas tudi tuje odbojkarice, vendar so glavno vlogo kljub temu ves čas igrala domača dekleta.

Sistem letošnjega ligaškega tekmovanja je bil nekoliko nerazumljiv, če ne celo neumen. V prvem delu je bilo namreč pomembno le, katera ekipi bosta zadnji in bosta v drugem delu prepustili svoje mesto prouvrščenima iz 1. B-lige. Za ekipe iz zgornjega doma, ki z obstanom niso imele težav, je bil tako prvi del popolnoma brez pomena, saj se je v drugem delu vse začelo znova. Tako se je Vernig lahko odločil za po njegovem mnenju smelo potezo, ko je za organizatorico igre končno določil Rebeko Koncilija ter s tem precej spremenil koncept igre, kar se je izkazalo za dobro. Ekipa, v kateri je imela vodilno vlogo reprezentantka Jana Vernig, ob njej pa je Rebeka znala razigrati tudi drugo reprezentantko Kroparico Špelo Petrač, kapetanko Alenko Ostroveršnik ter Ukrajinki Eleno Volkovo in Lidijo Lutsiv, se je v nepomembnem prvem delu prvenstva dobro uigrala, v

drugem delu pa tudi z malce sreče uvrstila v finale. Če ob tem omenimo še dober nastop v evropskem pokalu in tretje mesto v slovenskem poklanem tekmovanju, lahko zatrdimo, da bo tako uspešno sezono težko ponoviti.

Letos dosežen vrh bodo novomeške odbojkarice težko zadržale, priti povsem na vrh pa bodo najbrž še nekaj časa sanje. Mariborski Infond Branik je namreč klub z neprijetno bogatejšo tradicijo, močnejšo organizacijsko strukturo, predvsem pa z močnejšim zaledjem, saj ima na mariborskem območju skoraj vsaka vas svojo odbojkarico ekipo, medtem ko je TPV edina ženska odbojkarica ekipa iz Dolenjske. Posavja in Bele krajine, ki nastopa v katerikoli ligi. Izjemno veliko v žensko odbojko vlagajo tudi v Kopru oziroma na obali. Novomeška ženska odbojka je tako odvisna predvsem od dobrega dela z mladimi v domači občini. Med mladimi trenutno največ obetavna Snežana Rajak in Anastazija Muhič, ki sta letos nekajkrat že dobili priložnost nastopiti na prvoligaški tekmi. I. V.

Leskovčani in morisovci na državnem vrhu

Mladi leskovski strelci na državnem pionirskem prvenstvu v streljanju z zračno puško na Trtju niso imeli enakovrednih tekmecev. V ekipni konkurenci so zmagali z novim državnim rekordom 552 krogov, med posamezniki pa je Andrej Pavlin z 189 krogi prav tako postavil nov državni rekord in zmagal, Mustar Daniel je bil s 182 krogi tretji, Mišo Zorko pa s 181 krogi četrti.

Na državnem prvenstvu za mlajše mladince so se v streljanju z zračno puščico prav tako izkazali strelci brežiškega Krana. Vesna Kržan je bila s 327 krogi med dekleta druga, prav tako drugi pa je bil med fanti Matej Krajncič, ki je nastreljal 342 krogov. V ekipnem vrstnem redu so bili Brežičani šesti. Naslov državnih prvakov med dekleta je pripadel mladim strelkam Morisa iz Kočevske Reke - Alenki Muhvič, Andreji Kep in Simoni Konečnik. Med posameznicami je bila Janja Šabič tretja, Muhvičeva šesta, Kepova sedma, Konečnikova osma, Daša Gjerek deveta in Daša Gelze deseta, med mladinci pa je bil Dejan Verež osmi.

SPET KASTELIC

NOVO MESTO - Na aprilem hitropoteznem turnirju šahovskega kluba Novo mesto je spet zmagal mojstrski kandidat Marjan Kastelic, drugega mesta se je tokrat razveselil tretjekategorik Bojan Jerančič in tretjega prvokategorik Robert Rudman.

MARATON OB KRKI

NOVO MESTO - Dan pred začetkom dirke Po Sloveniji bo kreativna skupina kolesarskega društva Krka Telekom pripravila tadicionalni maraton ob Krki. Štart in cilj prireditve bo pred novomeško športno dvorano, kot je v navadi, pa bodo kolesarji lahko vozili veliki maraton, dolg 80 km, ali krajši mali maraton, dolg 36 km. Štart obeh maratonov bo ob 9. uri.

PRVIČ PO GRAJSKI POTI

KOSTEL - Prvega pohoda po Kostelski Grajski poti, ki je bil minulo nedeljo, se je udeležilo preko sto pohodnikov iz vse Slovenije, od tega je celotno pot v okoli petih urah prehodilo 85 registriranih pohodnikov. Vsi so pohvalili lepo pripravljeno pohodno pot, katere samo manjši del (okoli 1 km) poteka po asfaltu. Pohodniki so na startu in cilju na Žagi ter v Ajblju in Lipovcu dobili pohodne žige. Med potjo so bili na treh krajih tudi postreženi, pri čemer se je posebno izkazala družina Jakšič iz Suhorja, ki je pohodnikom brezplačno delila kavo, pijačo in pecivo. Najstarejši (72 let) in najmlajši (6 let) pohodnik sta dobila spominsko darilo. Izmed pohodnikov pa so bili izžrebani trije, ki so v spomin dobili knjige.

Slovenija in Jugoslavija

V nedeljo v Novem mestu ženska rokometna tekma kvalifikacij za evropsko prvenstvo - Obeta se šola rokometu

NOVO MESTO - Novomeška športna dvorana bo v nedeljo, 3. maja, ponovno prizorišče zanimive meddržavne rokometne tekme. Tokrat se bosta na novomeškem parketu na kvalifikacijski tekmi za evropsko prvenstvo pomerili ženski vrsti Slovenije in Jugoslavije. Novo mesto je slovenskim rokometničarjem prineslo srečo, ko so se uspešno borile za nastop na svetovnem prvenstvu, tokrat pa možnosti za uvrstitev nimajo, saj je skupina, v kateri nastopajo tudi svetovne rokometne velesile, kot so Rusija, Jugoslavija in Avstrija, zanje premočna.

Poleg tega ima trenerka reprezentance Marta Bon že nekaj časa precej težav pri sestavi ekipe, saj je kar sedem igralok poškodovanih, tako da bodo namesto njih nastopile mlade obetavne igralke. Kljub temu Martina vrsta ni povsem brez možnosti, saj je bila v Moskvi na pragu senzacionalnega uspeha. Le malo je namreč manjkalo, da bi po 12 letih prvič porazila Rusinje na njihovem terenu.

Prva tekma med Jugoslavijo in

Slovenijo je bila sinoči v Arandelovcu, nedeljska tekma v novomeški športni dvorani pa se bo začela ob 18. uri. Neposredno jo bo na drugem programu prenašala tudi slovenska televizija, svojo pomoč s tribune pa so že obljubili tudi navijači iz Trebnjega in Semiča. Obe reprezentanci se bosta v Novem mestu zbrali že v soboto, ko jih bo sprejel tudi župan.

Na novinarski konferenci za tekmo med Slovenijo in Jugoslavijo, ki jo je direktor ženske rokometne reprezentance Janez Štrukelj prejšnji teden pripravil kar v svoji zidnici na Lipniku pri Trebnjem, je med drugim omenil, da slovenska rokometna zveza premalo skrbi za delo reprezentance in da žal prevladujejo ozki klubski interesi, ter s tem namignil, da se namerava po končnih kvalifikacijah umakniti. Povsem iz rokometu pa Janez Štrukelj ne želi iti. Med svojimi načrti je omenil rokometno šolo, ki naj bi dolenski ženski rokomet ponovno pripeljala do mesta, ki ga je nekdaj že imel.

I. V.

OTOČEK UREJAJO - Pri Boslji Loki je med vasjo in glavno strugo Kolpe zemljišče, ki mu domačini pravijo Otok. Tam so že uredili mostiček, ki omogoča dostop na otok, paviljonček in vse drugo, kar je potrebno za odmor med veslanjem, se pravi tudi za pečenje raznih jedi, napeljali so elektriko, pripravili prostor za pristajanje plovil itd. V vasi je tudi trgovina, urejajo pa še gostišče. (Foto: J. Primc)

JOŽE KUMER V VAVTOVAŠKI OSNOVNI ŠOLI

Dan tabornikov, 22. april, so člani Rodu zelene Krke iz Straže in Dolenskih Toplic počastili z enotedensko razstavo portretov in karikaturnih, ki jih je na lanskem taborjenju rodu v Dolencih ob Kolpi narisal akademski slikar Jože Kumer, tudi sam tabornik. V galeriji nad šolsko jedilnico so pred obiskovalci zaživel narisani spominčki na prijetno poletno druženje: na peko hrenovk na žaru, počitek pred šotori, ob tabornem ognju, predvsem pa portreti tabornikov iz obeh čet. Razstavo so si pod vodstvom učiteljice likovnega pouka Svetlane Jakimovsk-Rodič ogledali vsi učenci.

Tg.

Odlični sevniški in novomeški raketarji na DP

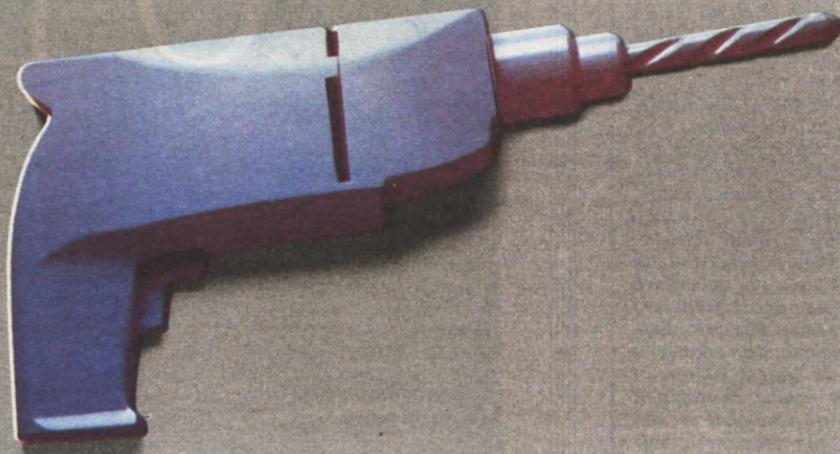
ARK Vega Sevnica na prvenstvu kar 8 odličij

LJUBLJANA - Na 8. mladinskem državnem prvenstvu raketnih modelarjev za sezono 1998 so tekmovalci astronautično-raketnega kluba (ARK) Vega iz Sevnica dosegli doslej največji uspeh na državnih prvenstvih, saj so posegli kar po osmih od 18 možnih odličij. Sevniški raketarji so s tem znova dokazali, da vrhunski rezultati v zadnjih letih, doseženi tudi na največjih mednarodnih tekmovanjih, niso naključni. Sevničani zato upajo, da bodo vendarle našli sponzorja, ki bi jim pomagal obdržati, zlasti stik s svetovnim vrhom. Na tokratnem državnem prvenstvu se je odlično odrezala tudi ekipa novomeških raketarjev iz kluba Apolo.

V kategoriji raketoplanov (S4B) je zlato kolajno osvojil najboljši sevniški raketar v zadnjih letih Igor Štricelj, srebrno njegov klubski kolega Borut Lendaro in bron Ljubljancan Matič Vrtačnik (ARK Komarov). Ekipno: 1. ARK Vega, 2. Komarov, 3. Logatec... V kategoriji raket s trakom (S6A/2) je zmagal Ivan Turk iz Logatca, 2. mesto je osvojil Sevničan Igor Štricelj, 3. pa Miha Pfeifer, prav tako član ARK Vega. Ekipno: 1. ARK Vega, 2. Apolo Novo mesto, 3. Logatec... V kategoriji raket s padali (S3A/2) je bil najboljši Novomešan Gregor Šterk. Novemu državnemu prvaku sta bila najresnejša konkurenta Ljubljancan Domen Hluchy (Komarov), ki je pristal na 2. mesto, in tretjevrščeni Sevničan Miha Pfeifer. Ekipno: 1. Apolo, 2. Komarov, 3. ARK Vega...

Na ciklusnem tekmovanju v kategoriji Nacional je bivši svetovni prvak Sevničan Drago Perc dokazal, da še zdaleč ni za "v staro železo", saj je tekmo dobil pred odličnim mladim klubskim kolegom Igorjem Štriceljem, 3. mesto pa je osvojil Novomešan Leon Šterk (Apolo). Ekipno: 1. ARK Vega Sevnica, 2. Apolo Novo mesto, 3. Komarov... P. P.

KDO PRIHAJA?

V Novo mesto prihajamo z največjo ponudbo izdelkov za dom in gospodinjstvo, domače mojstre, obrtnike ter podjetnike. 23.5.'98 bomo skupaj z vašimi starimi znanci pristali v novem modernem trgovskem centru v Bršljinu. Smo ljudje v zelenem, vendar nismo z Marsa. Imenujemo se tako, kot nek drug planet. Kdo smo?

Uganite kdo prihaja!

Z malo sreče boste postali dobitnik ene izmed nagrad, ki jih bomo izžrebali 23.5.'98.

KDO PRIHAJA?

Odgovore pošljite na dopisnicah do 18. maja na naslov Dolenjski list, Oglasno trženje, p.p. 112, 8000 Novo mesto. Ne pozabite pripisati svojega imena in točnega naslova ter ne zamudite zbiranja 23.5.'98 ob 9.30 v Bršljinu.

NAGRADE: pralni stroj, radio kasetofon s CD, škarje za živo mejo, 3 kotne brusilke in 6 kavnih servisov

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

marketing DL
tel. 068/323-610 - GSM 041/623-116

Mercator

v akciji

od 23.4. do 7.5.'98

Krema za roke

Vitaskin

100 ml, Krka

stara cena **294,00**

229,00

in še 19 posebej označenih izdelkov!

<http://www.mercator.si> Ponudba velja do prodaje zalog!

MOTOKLUB NOVO MESTO ODPRL SEZONO - Ob začetku motoristične sezone so člani Motokluba Novo mesto v soboto na ploščadi na Novem trgu v Novem mestu pripravili razstavo motorjev iz lastnega voznega parka ter novih motorjev in motoristične opreme. S prireditvijo so se člani Motokluba predstavili kot urejena in organizirana skupina ljubiteljev motoristike, someščane pa želijo prepričati, da v svojih vrstah nimajo in ne želijo imeti, kot jih sami imenujejo, zamaskiranih norcev na hrumečih pošastih. Na predstavitveni prostor so se pet minut pred začetkom s spremstvom policistov na motorjih pripeljali z Grma čez Glavni trg. (Foto: I. Vidmar)

Viktorji in petelini

Slovinci bi bili radi na vsak način podobni Američanom, čeprav nas je le za četrtnino New Yorka. Če imajo oni že bleščečo podelitev oskarjev, zakaj ne bi imeli mi fešte s podelitvijo viktorjev? Če oni delijo grammyje, se lahko mi petelinimo z zlatimi petelini. Pa naj to stane, kolikor hoče, pa naj to ljudi zanima ali pa tudi ne. Televizijske in glasbene velevstvaritve je treba nagraditi, pa pika. Dasiravno na silo, z vsemi bleščicami in visoko donečimi besedami. To počne samoizbrani in samozvani elitni krog, da bi pač dal veljavo ter pomembnost predvsem sebi, ne ozirajoč se na to, da se preprostim ljudem enostavno fučka za njihove viktorje in njihove peteline. Že drugi dan po podelitvi malokdo ve, kdo se je okitil z viktorjem za "naj" televizijsko osebnost preteklega leta ali s petelinom za najboljšo oblikovano naslovnico kasete.

Publika si želi kvečjemu dobrih domačih oddaj in spevni pesmic, ki pa jih je vsekakor manj, kot je vsako leto podeljenih viktorjev ali petelinčkov. Če me bo kdo prepričal, da ljudstvo z večjim veseljem kupuje CD plošče Štajerskih 7, po tem ko so odnesli v svoje vitrine tri zlate peteline, ali da kdo teče domov gledat Marija samo zato, ker so mu v roke potisnili viktorja, bom spremenil mnenje o vsem zgoraj natisnjenem.

TONI GAŠPERIČ

Žalujem

V toposti nemi, skoz moten pogled le v goste megle in v žalosti brez najmanjšega upa, ki je kot zanka krog vratu, v brezračju viseč, prepevam žalujem, žalujem...

Žalujem za davnim, ki je zgradilo gradove in cerkve in s slamo krite domove in ki je branilo za prihodnost s cepci in vilami, sekirami in kosami človeško v nešteti puntih, kj so tlačane spreminjali v ljudi. Žalujem za veliko zgodovino.

Žalujem za pisci Brižinskih spomenikov, za Trubarjem, Prešernom, Slomškem, Cankarjem in mnogimi, mnogimi v umetnostih vseh in v znanostih, ki naj bi zgradili v stoletjih tak planet, na katerem živeli ljudje bi in ne sužnji kamna, zemlje in vode in bi postajali soustvarjalci z Njim, kj sproti nam kleše iz gmote ničča Življenje.

Žalujem z materami, ki so velikane rodile: padle v vseh vojnah, a v zadnji zaradi sovraštva mrtvi so nas razklali. Žalujem zaradi svobode, v kateri nam vladajo domači biriči. Žalujem, žalujem tudi za splavljene, ki se pridružujejo tistim v kočevskih gozdovih in v Teharjih in po mnogih moriščih. Žalujem zaradi sosedov, ki jim, ko sedajo v avto, sosed želi nevrtevit; za družine, kjer oče sina sovraži in hči mater in zaradi dediščine bratje in sestre smrti si žele.

Žalujem za lepoto naših gora, zaradi zastrupljenih rek, za zaraščeno steno, zaradi katere so delali stari očetje v Vestfaliji, Ameriki, Kanadi in povsod, in zdaj prodaja jo tujcem najmlajši njihov rod.

In ko bo poslednji Slovenec izdihnil, bo Rom mu tatinski, Albanec pogoltni, Italijan ali Hrvat, hinavsko okrutna, Nemec morilski, vsi hkrati zapeli s hihotom radosti v privoščljivo slovo.

JANEZ KOLENC

ODPRTO

ZA GOSPODARJE LASTNEGA ČASA

DOLENJSKA
BANKA

Mladinska ekološka akcija

Čistili brežino Krke pod Seidlovo cesto

V soboto, 18. aprila, je novomeška mladina kljub izredno neprijaznemu vremenu poskrbela za ureditev popolnoma nove sprehajalne poti na brežini reke Krke pod Seidlovo cesto. Akcije društva novomeških študentov so se udeležili tudi novomeški skavti, taborniki, mladi SD, posebna Eko-ekipa iz Brežic in še nekaj srčnih mladih ljudi, vsega skupaj 40 aktivistov. Poleg urejanja poti smo na brežini zasadili še 15 mladih dreves in izvedli čistilno akcijo.

Dolgoročno bi bilo ob smiselnem povezavi to pot tudi v večjo krožno rekreativno stezo, ki bi potekala v eno smer pod Seidlovo cesto, v drugo pa nazaj skozi Ragov log in ragovski most. Gre za pot, ki bi prispevala k rekreativni in turistični ponudbi mesta, čiste in urejene pa bi bile tudi brežine.

Ker nam je za dokončno uredi-

tev poti zmanjkalo ljudi, časa in predvsem moči, bomo akcijo nadaljevali čez slabe tri tedne - v soboto, 9. maja. Vabljeni tako na akcijo kot tudi na prijeten sprehod ob Krki, ki je z nekaj vratolomnimi figurami mogoč že danes. Hvala vsem, ki ste pomagali pri akciji ali pa še boste.

I. DOVIČ

DROBNICA ŠT. 1

SLOVENJ GRADEC - Izšla je prva letošnja številka strokovne revije za rejce in ljubitelje drobnice, v kateri so zanimivi prispevki o rezultatih kontrole in selekcije, kokcidiozi, pomoč prezeblim jagnjetom, o mlečnosti ovc in koz v lanskem letu, testni postaji v Logatcu, strokovni ekskurziji v Franciji, strokovnem srečanju slovenskih in koroških rejcev ter društvene vesti.

LETOS ZDRAVA PITNA VODA

OSILNICA - V občini Osilnica so zaključili prvo fazo gradnje in posodobitve vodovoda. Položili so 3 km cevi na območju Bezgarji-Čačič-Križmani. Zdaj urejajo še zajetje in hišico, kjer bo elektronika, črpalka itd. To bo dokončano v mesecu dni in takrat bo dovolj pitne vode za Bezgarje, Bezgovico, oba Čačiča, Padovo, Križmane, Podvrh, Osilnico in Sela. V mesecu dni bo urejena tudi oskrba z zdravim pitno vodo za spodnji konec občine, za vasi, ki se napajajo z vodo iz Ribjeka. Tako bo dobivala vsa občina zdravo pitno vodo. Do konca leta pa bo potrebno zamenjati še dotrajane betonsko-azbestne cevi v Osilnici in na Selih, za kar že pripravljajo potrebno dokumentacijo.

RAZISKOVALNA NALOGA KOT DARILO

Letošnje šolsko leto so učenci OŠ Bršljin in mentorica zgodovinskega krožka Jožica Sovič spet izbrali zanimivo temo: raziskovalni zgodovinski in delo Kulturno-umetniškega društva Prečna. V obsežni nalogi so zbrali podatke o delovanju društva, ki so jih skrbno zapisali, pripovedovali navdušenci za to delo, zavzeti krajani. Največ pa jih je delila z nami Ana Kozlevčar, učiteljica na OŠ Bršljin, ki je dolgo let skrbela za to, bila režiserka in duša tega dogajanja. Za otroke, učence 6., 7., 8. razredov, je ta naloga lep uspeh in potrditev znanja, vztrajnosti, natančnosti. V njej so zbrali zanimive podatke o kraju, času, ljudeh, ki so pustili za sabo sled in ne bodo, tudi zaradi mladih raziskovalcev, nikoli pozabljeni.

To nalogo so zaključili prav v teh dneh, ko je Amatersko gledališče Prečna z igro Dan oddiha razveselilo gledalce v KC Janeza Trdine.

ELIZABETA VARDIJAN

DOBRO SO DELALI

KOČEVJE - Člani krajevne organizacije ZB NOB Kočevje - mesto so pretekli teden na letni konferenci svoje delo ocenili za dobro. O tem je podal poročilo predsednik Franci Korelec. Mnogo je bilo storjenega na prenašanju tradicije NOB na mladi rod. Pri pripravah na praznovanje 55. obletnice Zbora odposlancev slovenskega naroda, ki je bilo od 1. do 3. oktobra v kočevskem Sokolskem domu, so se zavzeli za to, da ostane 3. oktober še naprej občinski praznik in da se ta jubilej proslavi čim bolj svečano. Uspešno je deloval odbor organizacije, ki je na petih sejah obravnaval socialna in ostala vprašanja, zavzeli pa so se, da se predvsem na področju turistične dejavnosti ovrednotijo dogodki iz obdobja štiriletnega boja proti okupatorju na Kočevskem in da se v prostorih Šeškovega doma, kjer deluje pokrajinski muzej, odpre spominska soba. Na konferenci so se s krajšim kulturnim programom, v katerem so nastopile dijakinje kočevske gimnazije in pevski zbor, spomnili 27. aprila, dneva upora.

V. D.

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljenih informacij, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Za koga so padli mokriški hrasti?

Dol. list št. 16, 23. aprila

Park pri gradu Mokrice je doživel v prvih dneh aprila še zadnje razdeljevanje. Potem ko se je najemnik gradu in parka, podjetje Terme Čatež, odločil, da bo gradil v idilični okolici gradu golf igrišče z 18 luknjami, so bližnji krajinj, predvsem ljubitelji narave, doživeli prvi stres. Grobi posegi v parkovni nasad s preseki so odnašali drevesa in eksote, z redki mi osamelci pa je pozneje opravil še veter, saj drevesa niso imela dovolj razvitega koreninskega sistema za rast na čistini. Splošno zgražanje in ogorčenje je v letu 1992 sprožil posek najvišjega hrasta - doba (quercus rebur) in četrtega po debelini v Sloveniji, ki je v obsegu meril 6, v premeru pa dobra 2 metra. Panj so že takrat skušali prikriti z nasipom zemlje, trup pa z vejami.

Parka ni načela predvojna Jugoslavija, ne okupacija, ne socializem, podjetništvo v Sloveniji pa je takoj pokazalo svoj odnos do naravne in kulturne dediščine. V posmeh vsem so po prvem posegu v park te dni, kot rečeno, žrtvovali še pet hrastov, starih 135 do 140 let. Zagotovo so bili posajeni sočasno po letu 1823, ko je grof Nikolaj, ljubitelj botanike, nasajal park z eksoti iz cele Evrope. Bil je prvi, ki je v teh letih na Dunaju "sunil" nekaj sadik zelenega bora - drevesa ameriškega porekla - in jih zasadil v mokriškem parku. Ta je pozneje postal tudi prvi izvor semena prav za ta bor.

Le malokdo danes verjame, da je po prvem zrušenem "kapitalcu", ki se je moral umakniti golfu, naročnik novega razdeljanja ni vedel, da spada drevo s premerom 1,2 m že med naravne spomenike. Pet zadnjih dreves pa se je ponašalo s premerom 130 do 140 cm.

V zadnjih ostankih parka je smrt že dočakala mamutska sekvoja, ki se je posušila, naravne ali drugačne smrti pa se lahko nadeja še nekaj tulipanovcev, platan, zelenih duglazij, ginko in morda še preostalih 30 drevesnih vrst.

Podatek, da je tu raslo čez 300 različnih drevesnih vrst in eksotov, da jih je pred vojno in posegi po vojni uspelo očuvati gozdarju Herzogu, pove dovolj o današnjem režimu. Dovolj tudi ne o lastniku, marveč najemniku tega, kar je last vseh nas, a tudi bodočih generacij. Obrazložitev občinskemu svetu, da so zaradi varnosti, ker so se sušile veje, posekali štiri hraste, eno smreko in eno duglazijo, je ne samo netočna, pač pa laž. Suhe veje je namreč možno lepo odžagati, debela ne starih, ampak petih dobov pa kažejo na še kako lepo zdravje.

Vse krajane, ki so upravičeno ogorčeni, muči najbrž eno samo vprašanje: če je kazen za neprivezanega voznika 10.000 tolarjev, koliko bi moral plačati zločinec nad naravo? Ali pa so ti z blagoslovom podjetništva enostavno zaščiteni?

FRANCIS GABRIEL HEDL

Nikoli mačka v žaklju

Dol. list št. 15, 16. aprila

Z veseljem sem prebrala prispevek v Dolenjskem listu v rubriki "Nikoli mačka v žaklju". Pozdravljam idejo, da tudi Urad za varstvo potrošnikov obvešča zavarovalce o pravicah in postopkih, po katerih leti uveljavljajo zdravstvene storitve. Opozoriti pa moram na nedoslednosti v prispevku, saj navajate, da

zasebni zobozdravnik sklepa pogodbo z Zavodom za zdravstveno varstvo, kar je napačno, saj jih dejansko sklepa tako kot drugi javni zdravstveni zavodi z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS). Zavod za zdravstveno varstvo je institucija, ki se ukvarja s povsem drugimi dejavnostmi, kot je zdravstveno zavarovanje.

V prispevku se pojavlja tudi nejasna raba besede "zasebni zobozdravnik". Z besedo zasebni označujemo zobozdravnika, zdravnika ali drugega zdravstvenega delavca, ki ima ZZZS sklenjeno pogodbo. Tistega, ki te pogodbe nima, pa imenujemo "privatni zobozdravnik". To pojasnjujem zato, da ne bi bralcev naziv zmedel. Sicer pa prispevek kvalitetno prispeva k osveščanju javnosti in si kaj podobnega lahko samo še želimo.

SUZANA JARC, direktorica OE ZZZS Novo mesto

PRIPIS - Dolenjski list pripravlja rubriko v sodelovanju z Uradom za varstvo potrošnikov, ki je v omenjenem prispevku na enem mestu res napačno navedel Zavod za zdravstveno varstvo namesto Zavoda za zdravstveno zavarovanje. V uredništvu smo krivi toliko, ker smo napako spregledali. Še to. Za bralce je poučno tudi pojasnilo o razliki med zasebnim in privatnim zobozdravnikom, čeprav je težko verjeti, da jih uporaba obeh nazivov ne bo zmedla.

In zazvonijo le pomlad

Delila sem vso revščino z njimi, a bilo je lepo

Dol. list št. 15, 16. aprila

Redkokdaj berem Dolenjski list, ker pač živim na Hrvaškem. Ko pridem domov v Belo krajino na obisk, ga obvezno preberem.

Želim pa pohvaliti članek In zazvonilo je pomlad. Dragi gospod Tone Jakše, kaj tako lepega že dolgo nisem slišala niti prebrala! Pa to je literarni biser! Upam, da svoje pisne ustvaritve hranite, škoda bi bilo, da se kaj takega izgubi.

Prav tako me je navdušil prof. Jože Škufca z zanimivostmi Delila sem vso revščino z njimi, a bilo je lepo. Namreč takšno pot sem sama prehodila v cvetu svoje mladosti. Ko berem usode učiteljc, razgrinjam pred seboj svoje življenje. No, gospod prof. Škufca, bila sva skupaj gojenca v šmihelskem internatu, veseli me, da se lahko vživite v življenje mladih deklet, ki so bile pravi heroji v bitki, ki se imenuje prosveta. Želim, da bi nadaljevali s pisanjem!

Z najlepšimi pozdravi
prof. MARIJA DONADIČ-LOVŠIN

Halo, tukaj je bralec Dolenjca

Dol. list št. 16, 23. aprila

Koliko govoric in pisanja o škarpah, ki jo je postavil Slavko Križe iz Občic G. Ivan Lavrič, ali veste, kaj pomeni beseda vandalizem? V slovarju piše, da gre za uničevalno strast, divjaško pustošenje, brezumno uničevanje kulturnih vrednot. Zakaj, g. Lavrič, ne omenjate svojeje brata, ki je hišo gradil na črno in tudi premaknil pot 2 metra na sosedovo? G. Ivan Lavrič je svojo hišo tudi zgradil na črno, pozneje dobil dovoljenje, sam pa tudi gradil škarp in hlev tik ob vodi Črmošnjčici, ki je bila pitna in je zato onesnažena.

Še to: Slavko Križe z zloženimi trami ni nikomur zaprl poti, ampak jih je zložil na svojo parcelo, kjer je nekaj stal kozolec. In da omenjena škarpa ovira promet? Kako lahko tovrstni gradbenim materialom vozijo mimo? Zakaj vas škarpa tako moti? Ali ni sedaj lepo popravljeno in, kar je najpomembnejše, ta škarpa naj bi služila za zgled vsem nam, kako se da urediti okolico.

MILAN PRIBANIČ
Občice 20

DOLENJSKI LIST
Vaš četrtkov prijatelj

Mučno in turobno je z županom take duhovne veličine

Dol. list št. 16, 23. aprila

Izjava za javnost
Občinski odbor Slovenskih krščanskih demokratov Novo mesto je na svoji zadnji seji dne 24.4.1998 obravnaval politično situacijo v mestni občini Novo mesto in sprejel naslednjo izjavo za javnost:

Novomeški krščanski demokrati spoštujemo demokratične odločitve in sklepe mestnega občinskega sveta Novo mesto. Prav tako se strinjamo s sklepom sveta, da začasno zadrži izhajanje občinskega glasila Odločajmo, dokler se ne izpolnijo pogoji, ki jih svet zahteva. V tem glasilu si namreč župan na račun davkoplačevalcev očitno ustvarja večinoma le lastno promocijo.

Zato in kljub temu da je župan kandidiral na listi SKD, ne podpiramo njegovega enostranskega in samovoljnega ravnanja, tako pri sprejemanju proračuna kot pri omenjenem glasilu Odločajmo. Javnosti sporočamo, da vse svoje odločitve že nekaj časa sprejema sam, ne da bi se oziral na stranko, ki ga je kandidirala. Takšno ravnanje župana ni sprejemljivo za Slovenske krščanske demokrate, je pa tudi eden glavnih vzrokov, da se koalicija Slovenskih krščanskih demokratov in Socialdemokratov ni ohranila.

Občinski odbor Slovenskih krščanskih demokratov Novo mesto

Halo, tukaj je bralec Dolenjskega lista

Dol. list št. 16, 23. aprila

V zvezi s klicem "Šentjernežčana" izjavljam, da njegove besede o telefonskem ponujanju mojih storitev (kot izrazu moje prevelike poslovne zagretosti) niso resnične.

LEOPOLD OKLEŠEN
K Roku 26
Novo mesto

Čemu dve invalidski organizaciji?

V 10 občinah živi 941 invalidov, ki jih združuje Društvo vojnih invalidov Dolenjske

NOVO MESTO - Minuli petek so se tu zbrali delegati 10 pododborov društva, ki ima v pokrajini nedvomno največje območje: vojni invalidi sodijo v "pristojnost" kar 7 upravnih enot (škocjanski pododbor celo v dve!). Društvo deluje na širokem teritoriju (2.570 km² površine s 1.195 naselji), pri čemer nekateri pododbori še vedno niso zaživi tako, kot bi bilo za invalide najboljše.

Iz preglednega in vsebinsko zanimivega poročila, ki ga je za redno skupščino društva pripravil njegov predsednik Franc Hribernik, je moč zaznati številna vprašanja, izmed katerih se mnoga kot nerešena pojavljajo že dve leti. Poprečna starost vojnih invalidov znaša nekaj več kot 75 let, odstotek umrljivosti po bioloških zakonih strmo narašča. Lani je umrlo 135 invalidov. Zdaj je v društvu 350 osebnih invalidov in 531 družinskih upravičencev iz 2. svetovne vojne, 152 je mirnodobskih invalidov in 8 invalidov iz

Doklej sevniški krematorij?

V sevniški občini so spomladi vzorno speljali akcijo odvoza kosovnega odpada. Na sevniški gmajni se je znašel velikanski kup kovinskih in tudi gorljivih odpadkov, od starih jogijev, otroških vozičkov do gum. Minuli teden so pričeli velike kupe, kamor jih je bil prerinil rinež, sežigati. V nebo so se pričeli valiti veliki stebri črnega dima. Po vsem Šmarju je nemalo smrdelo po sežgani plastiki in pod. Razumljivo je, da skuša občina zmanjševati volumen tega neljubega odpada, vendar to ne bi smelo potekati na ta način. Samo sežiganje plastike izloča v dim dokazano rakotvorne snovi. Velik del kupa je še ostal, to lahko pomeni, da bo neljubo smrdelo s tega nekdajnega nogometnega igrišča še kar nekaj časa.

Kličem posavsko sanitarno inšpektorico, da ukrepa. Kot prvega odgovornega naj vpraša kar na sevniški občini pristojnega za varstvo okolja, dipl. strojnega inženirja Perčiča, ki bi lahko tudi javno pojasnil, kako delujejo ta njegova varnostna naprava (icinerator), ki varno leži daleč od občinskega parka, tako da jim verjetno na občini ne smrdi.

ALFRED ŽELEZNIK

IZLET

NOVO MESTO - Zgodovinsko društvo Dolenjske in Bele krajine vabi 30. maja na avtobusno ekskurzijo v Belo krajino. Ogledati si bo mogoče Mitrov tempelj v Rožancu, prenovljeno Župančičevo zbirko na Vinici, bodoči informacijski center krajinskega parka Kolpa v Žuničih, največ časa pa bo posvečenega ogledu krajinskega parka Lahinja, kjer domačini občudujejo obilo zabave in presenečenj. Prijave za izlet, ki bo predvidoma stal 2.500 tolarjev (brez kosila), sprejemajo na Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto (Judita Podgornik) in v Dolenjskem muzeju (Majda Pungercar) do 12. maja. Če bo do takrat manj kot dvajset prijav, izlet odpade.

V Mokronogu postaja nevzdržno

Odrpito pismo Petra Kolenca (ICD) in odgovor sveta KS nanj

23. december 1990 ni tako daleč, da se ne bi spominjali, koliko upanja in pričakovanja smo stavili v osamosvojitve Slovenije, žal pa moramo zdaj ugotovljati, da se je kaj malo uresničilo. V mislih imam Mokronog z okolico, kjer so stvari ostale po starem, še več, vedno slabše je in že skorajda nevzdržno. Razočarani smo nad državno politiko pa tudi nad politiko trebanjske občine.

Nujnih naložb ni za nas ne v državnem ne v občinskem proračunu. Šoli je nujno potrebno zgraditi telovadnico, knjižnica je v poraznem stanju, potrebno je obnoviti kulturne spomenike, cerkev sv. Florjana idr. Posebej omenjam še zadnji obrambni stolp, ki bi ga lahko koristno uporabili, seveda če bi ga obnovili in obvarovali pred propadanjem. Še veliko stvari je v Mokronogu, ki bi jih bilo treba urediti, od cest, pločnikov in javne razsvetljave pa vse do primerne odvažanja smeti in kosovnih odpadkov. Predlogi naletijo na zid molka, kakor da ne živimo v demokratičnem sistemu, kjer je pobuda posameznika še kako zaželjena. To in še marsikaj piše v obsežnem odprtem pismu Peter Kolenc, pred-

stavnik iniciativne civilne družbe (ICD).

ODGOVOR SVETA KRAJEVNE SKUPNOSTI MOKRONOG - G. Peter Kolenc je v svojem imenu in v imenu iniciativne civilne družbe Mokronog poslal Svetu KS odprto pismo. Na pet in pol z roko napisanih straneh formata A4 je avtor opisal svoje (in ostalih članov družbe) gledanje na današnji politični trenutek, obenem ga vrednotil in mu svetoval. Svet KS meni, da odprto pismo presega tako po vsebini kot po obsegu osnovni namen Mokronogjarja, ki je "informer Krajevne skupnosti Mokronog", kot je deklarirano v podnaslovu informatorja. Svet KS se je z vsebino odprtega pisma v celoti seznanil in ugotavlja, da je edina uporabna pobuda, ki iz pisma izhaja, vprašanje Strelovega turna, ki pa tudi ni novo, saj se vsake toliko časa pojavi vprašanje, kaj z njim. Ob razmišljanju pobude za adaptacijo pa člani Sveta ugotavljajo, da je Strelov turn last trgovskega podjetja Dolenjka, na kar avtor odprtega pisma verjetno ni bil pozoren.

Predsednik Sveta KS. ANTON MAVER, l.r.

Privezovanje naj bo priporočeno, ne pa zapovedano

Drugačno mnenje

Že nekaj časa poteka prometna akcija, v kateri policija še bolj kot sicer kontrolira voznike, zlasti pa preverja, če so pripeti z varnostnim pasom. In če iz kakršnega koli razloga niso, jih ustavi, jim pregleda dokumente, nato pa še oglobi, ker pač niso upoštevali nekega sicer ne povsem nesmiselnega, a vsaj načelno več kot vprašljivega zakonskega določila, gre za 72. člen, 1. odstavek.

In zakaj mislim, da je zapoved pripenjanja z varnostnim pasom, ki predvideva 10.000 tolarjev kazni za kršitev, načeloma dvomljiva? Privezovanje za privezanega v večini primerov, ne pa v vseh, sicer omili posledice prometne nesreče, če do nje že pride, z ničimer pa ne zmanjša verjetnosti, da se nesreča sploh zgodi. Če se namreč ne privežemo, s tem ne ogrozimo nikogar razen samega sebe. Do razpolaganja s samim seboj, vključno s tveganjem, namernim izpostavljanjem nevarnosti, pa imam kot polnopraven in polnoleten državljan pri zdravi pameti menda vsvo pravico, mar ne?

Na kraj pameti mi ne pride, da bi uporabo varnostnega pasu komur koli odsvetoval, zdi se mi celo prav, da je priporočena in da se na to tudi opozarja. Toda upoštevanje priporočila bi bilo treba prepustiti vsakemu posamezniku, ne pa zadeve kar zaukazati, uzakoniti in kazensko sankcionirati. Najbrž nisem edini, ki ga varnostni pas med vožnjo ovira pri gibanju, utesnjuje, moti oz. preprosto nervira.

MATJAŽ ENGEL
Vavta vas 41 a, Straža

Valentina Štrucelj

Lep uspeh mlade klarinetistke

ČRNOMELJ - Učenci Glasbene šole Črnomelj so na državnih tekmovanjih dosegli že veliko vidnejših uspehov, zadnji uspeh pa pritiče učenci 7. razreda tukajšnje osnovne šole Loka Valentina Štrucelj. Na regijskem tekmovanju je v igranju na klarinet dosegla 90,5 točke ter s tem zlato priznanje in možnost nastopa na 27. državnem tekmovanju mladih glasbenikov konec marca. Tam je bila še boljša in zlato priznanje ji je ušlo za las. Valentina je prejela tretjo nagrado v svoji kategoriji, kjer se je pomerilo 13 klarinetistov. To je bil zanjo zelo velik uspeh, saj klarinet igra šele tretje leto. Kot je povedal njen učitelj Tone Kralj, ne on ne učenca nista pričakovala takšnega uspeha.

Štruceljeva, sicer doma iz Gribelj, pa se je, čeprav ima do končne odločitve o nadaljnjem šolanju še nekaj časa, že odločila za srednjo glasbeno šolo v Ljubljani. Ostala bo zvesta klarinetu, ki ga sedaj vadi približno dve uri na dan, prizna pa, da si srčno želi igrati na oboo. Obljublja, da kljub odhodu v Ljubljano ne bo pozabila na črnomaljsko godbo na pihala, katere članica je.

M. B.-J.

TUDI LETOS AKCIJA NIKOLI SAMI

LJUBLJANA - V preteklem letu je Rdeči križ Slovenije v akciji zbiranja denarnih prispevkov za podporo humanitarno - socialnim programom "Nikoli sami 97" zbral 81 milijonov tolarjev. S tem denarjem so pripravili in razdelili 22.156 prehrabnih paketov ter 67 ton pralnega praška, pripravili 5.000 novoletnih darilnih paketov za stare, bolne in invalidne osebe, prav tako pa so omogočili letovanje 300 otrokom iz socialno ogroženih družin. Letos bodo začeli z omenjeno akcijo junija, potekala pa bo v dveh delih. Najprej bodo poslali prošnje za pomoč vsem gospodinjstvom ter pravnim osebam, v jeseni pa bodo pozvali še vse večje donatorje, da se ponovno vključijo v akcijo. S pomočjo znanih slovenskih glasbenikov bodo izdali tudi zgoščenec ter kaseto.

• Drugi niso vedno tisti, po katerih bi se morali mi ozirati. Če pogledamo film Titanic, vidimo, se je napol dvajsetih čolnov, ki so se napol trzni odpravili od potapljačice ladje, le eden vrnil na pomoč. (Smrke)

T. GOŠNIK

NA PARTIZANSKIH GROBIŠČIH - Društvo za urejanje partizanskih grobišč v roških gozdovih je pred praznikom dneva upora pripravilo pomladansko ureditev pokopališč v skritih globačah ob nekdanjih partizanskih bolnišnicah, in sicer pri Komarni vasi (na fotografiji), Zgornjem Hrastniku, Vinici, Lesenem Kamnu, Pugledu in drugih. Ko smo po končanem čiščenju prižgali sveče in z enominutnim molkom počastili spomin na partizanske borce, se nam je utnila misel: "Se bomo prihajali in ne bomo vas pozabili." Ob zaključku akcije smo postali še ob grobu pokojnega Rudija Kapša na poljanskem pokopališču. Mnogo let je oskrboval grobove, kjer počivajo naši borci za svobodo. (M. Ivanetič)

USPEŠNO GOSTOVANJE SLOVENSkih IZSELJENCEV - Dramska skupina Slovenskega narodnega doma lipa park iz kanadskega mesta St. Catherines je kot prva dramska skupina slovenskih izseljencev od 17. do 27. aprila gostovala v Slovenijo. Z veseloigro "Naročena zmešnjava" se je predstavila v devetih slovenskih krajih. Svoje gostovanje je v ponedeljek zaključila v Metliki, a - kot je v nagovoru dejal župan Branko Matkovič - ne zgolj po naključju. V Metliki so namreč že dvakrat gostili rojake z druge strani velike luže, poleg tega pa je v dramski skupini tudi nekaj metliških izseljencev. Po pristrčnih sprejemih, ki so jih doživeli po vsej Sloveniji, so imeli pred odhodom v svojo drugo domovino še piknik na Radovici nad Metliko, ki so se ga udeležili tudi predstavniki Slovenske izseljenske matice, ministrstva za kulturo, Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu ter sponzorji in soorganizatorji. (Foto: M. B.-J.)

SREČANJE MLADIH LIKOVNIKOV - Zadnje aprilsko soboto je Dolenjska banka pripravila v Metliki 6. srečanje mladih slikarjev, ki se ga je udeležilo 75 učencev in njihovih mentorjev iz 20 osnovnih šol in novomeške gimnazije. Slikali so muzejska tihožitja ali motive iz Metlike (na fotografiji metliške slikarke), prislunhili pa tudi pogovoru z likovnim ustvarjalcem Bogomirjem Jakšo iz Gradca. Še isti dan so pripravili razstavo, na otvoritvi pa sta nastopili učenki Brežičanka Nina Mandžuka na citrah in pesnica Petra Klepac iz Šentjerneje. Zreb je hotel, da bo Dolenjska banka učence 8. razreda OŠ dr. Pavla Lunačka iz Sentruperta in 7. a razreda OŠ Jurija Dalmatina iz Krškega odpeljala na izlet v Gardaland, četrtošolce iz Starega trga ob Kolpi pa na 250 km dolg izlet. (Foto: M. B.-J.)

PESEM IZ MLADIH GRL - Zveza kulturnih društev Črnomelj je pretekli teden pripravila v Črnomlju 12. revijo otroških in mladinskih pevskih zborov Bele krajine. Na njej se je predstavilo 12 zborov pod vodstvom Ani Jankovič-Söber, Majde Veselič, Judite Ilenič, Vlaste Hutar, Anice Butala, Cvetke Banovec in Ibra Čoralica, najboljši med njimi pa bodo odšli na medobčinsko revijo v Sentvid pri Stični. Na fotografiji: Semičani so svoj otroški pevski zbor spremljali tudi z Orffovimi instrumenti. (Foto: M. B.-J.)

OPUSTI KAJENJE - ZMAGAJ!

Slovenija se bo tudi letos vključila v mednarodno kampanjo v boju proti kajenju "Opusti kajenje - zmagaj!", ki se bo začela 2. maja in bo trajala do 29. maja, vanjo pa je vključenih 52 držav, celo Kitajska. Sodelujejo lahko vsi, stari vsaj 18 let, če so kadili vsaj eno leto pred prijavo, v nagradno žrebanje z bogatimi nagradami - glavna nagrada je 10.000 dolarjev! - pa bo vključen prijavitelj udeležene, ki je štiri tedne od prijave popolnoma prenehal kaditi. Nagrajenci bodo morali pred podelitvijo nagrade opraviti teste o morebitnem kajenju. Prijavnice lahko dobite na naslovih: Joži Mesarič, Zdravstveni dom Moste Polje, Prvomajska 5, Ljubljana, ali pri Viktoriji Rehar, Društvo za promocijo zdravja, p.p. 28, 3310 Žalec, v prihodnjih dneh pa bodo natisnjene tudi v dnevnem časopisu.

MLADI MATEMATIKI ODLIČNO REŠEVALI

ŠKOCJAN - V soboto, 18. aprila, je na škočjanski osnovni šoli Frana Metelka potekalo področno tekmovanje mladih matematikov iz novomeške, šentjernejske in škočjanske občine za srebrno Vegovo priznanje. Zbralo se je 134 učencev iz 15 osnovnih šol dolenjske regije. Strokovna komisija pod vodstvom predsednice Katice Zupet je tekmovalcem namenila 120 minut. V času, ko je komisija pregledovala naloge, so gostitelji popeljali tekmovalce na ogled Strešnika in Bramaca v Dobruški vasi ter avtoceentra Krašna v Škočjanu, ki so, ob sodelovanju gostilničarke Ksenije Luzar in škočjanske občine, tekmovanje tudi omogočili. Organizatorji so bili zelo veseli visokih uvrstitev učencev podeljenih šol, kar je v nasprotju z dosedanjimi praksami. Po številu najboljših rezultatov vodi OŠ Center iz Novega mesta, vendar so se na državno tekmovanje uvrstile tudi po ena tekmovalka OŠ Vavta vas, OŠ Grm, OŠ Šentjerneje in OŠ Škočjan. Osmošolka Petra Gornik iz škočjanske osnovne šole je v kategoriji 8. razredov zasedla odlično 2. mesto. Prvo nagrado - en dan vožnje z avtomobilom Renault Scenic - je podaril Avtocenter Krašna Škočjan. M BOŽIČ

VEČ ZA POMOČ NA DOMU

RIBNICA - Na zadnji seji so ribniški svetniki z dopolnili sprejeli osnutek odluka o organiziranju pomoči na domu in merilih za določanje plačil storitev. Direktorica Centra za socialno delo Majda Vrh je dejala, da se številni oseb za pomoč spreminjajo, zdaj jih je 20, zato že razmišljajo o novih zaposlitvah preko javnih del ali kako drugače. M. G.

ZDRAVNIK MORA, ZIDARJU NI TREBA...

"... Nerodno se počutim, ko zdravniku ponujajo za delo bruto plačano uro kvalificiranega zidarja na prostem trgu. Zdravnik za delo prime, zidar pa za nezadostno plačilo ne. Lansko leto smo v OSE obravnavali primer kolegov, ki po pogodbi sodelujejo z visokošolsko ustanovo za ceno, ki je morda višja od cene zidarja. Malo kolegov je pokazalo interes, da bi uredili vrednotenje njihovega sodelovanja. Da je mera polna, ima problem kolega, ki skuša doseči plačilo skladno s pravilnikom o zdravniški tarifi. Namesto da bi vsi kolegi strnili svoje vrste, se še vedno najde kolega, ki delo opravi po ceni zidarja. V kalnih vodah medsebojnega nezaupanja z velikim uspehom krmarijo zunanji partnerji zdravništva in si manejo roke. Doklej še?" JANI DERNIČ, dr. med. - predsednik odbora za socialno-ekonomska vprašanja

Zaživelo društvo za boj proti raku

Dolenjsko društvo za boj proti raku z novim vodstvom - Vzgoja in izobraževanje ljudi - Medsestavljajo nove člane - Z vseslovenskim programom k zmanjšanju umrljivosti za rakom

NOVO MESTO - Slovenija sodi med države s srednje visoko zbolelostjo in umrljivostjo za rakom. Leta 1995 je za rakom zbolelo 7380 ljudi, od tega je bilo nekaj več moških kot žensk. Možnost, da do svojega 75. leta zbolijo za rakom, ima tako najmanj vsak tretji moški in vsaka četrta ženska. Obolevnost za rakom se s starostjo veča, do 50. leta starosti pa zboleva za rakom več žensk kot moških. "Najpogostejši pri moških je rak na pljučih in prebavilih, pri ženskah pa rak na dojkah in rodilih," je na nedavni tiskovni konferenci revitaliziranega Dolenjskega društva za boj proti raku povedal novi predsednik društva dr. Antun Glucks.

Dolenjsko društvo za boj proti raku deluje tako kot ostala regijska društva v okviru Zveze slovenskih društev za boj proti raku. V razvitem svetu so prostovoljna

zdrženja za boj proti raku začela nastajati že v prvih desetletjih tega stoletja, ko sta obolevnost in umrljivost za rakom obolenji začela občutno naraščati. Cilji društev so enaki - zmanjšati obolevnost in

venskih društev za boj proti raku leta 1991 zadala, da s svojim zdravstvenovzgojnimi programi Slovenija 2000 in rak prispeva k zmanjšanju umrljivosti za rakom in sicer za 15 odst.

Dr. Glucks je poudaril, da želijo v društvu, ki deluje na območju dolenjskih in belokranjskih občin oblikovati vzgojno-preventivne programe za preprečevanje rakastih bolezni kot tudi za zgodnje odkrivanje bolezni, ko se jih da uspešno ozdraviti. "Društvo bo največ pozornosti namenilo osnovnošolcem in srednješolcem, se znanjalo jih bo z zdravim načinom življenja in opozarjalo na nezdrave razvade, kot je npr. kajenje, pa tudi ženskam, saj izkušnje kažejo, da je najučinkovitejše za zgodnje odkrivanje raka na dojki redno samopregledovanje," je povedal dr. Glucks. Preko aktivov kmečkih žena bodo poskušali zajeti tudi kmečko populacijo žensk.

Društvo bo namenjeno vsem poskušali pa bodo pridobiti čim več članstva. Vsak član pa bo ob plačilu 500 tolarjev simbolične letne članarine prejel člansko izkaznico, brezplačno poučne knjižice o boju proti raku, za kolektive bodo organizirali predavanja o preprečevanju rakastih bolezni, ženske pa bodo imele tudi brezplačne edukativne preglede dojk. Sedež društva je v Novem mestu v Rozmanovi ulici 30 (v hiši, kjer deluje Rdeči križ), dosegljivi pa so tudi na telefon št.: 373 920 in 373 923. J. DORNIZ

Dr. Antun Glucks

umrljivost za rakom. Po programu svetovne zdravstvene organizacije Zdravje za vse do leta 2000 in po programu Evropske skupnosti Evropa proti raku si je Zveza slo-

BIOENERGETIK MI JE POMAGAL

Stara sem 50 let. Težave s hrbtnico sem imela že kot 8-letna deklica, a z leti so se le stopnjevale. Leta 1993 so mi začele dreveneti roke, leto kasneje so se začele težave z astmo in alergijo, kasneje tudi težave z rodili. Na srečo sem našla naslov bioenergetika Ivana Pirca iz Hrastnika in ga pred dvema letoma tudi obiskala. Moje zdravje se je hitro izboljševalo. Tudi operacija, ki mi jo je pred dvema letoma priporočil ginekolog, ni bila potrebna. Gospodu Pircu sem hvaležna, da mi je pomagal odpraviti moje zdravstvene težave in da lahko sedaj živim brez zdravil. MARIJA FEKONJA Gočova

Okrnjene očetovske pravice

O prizadetosti očetov se običajno neupravičeno molči

V zadnjem času so javna občila slovensko javnost začela seznanjati z nenavadnimi krivicami do očetov in otrok, ki jih povzročajo matere in posredno socialne ustanove. Tema je vredna pozornosti toliko bolj, ker smo pred nemi lahko prebrali, da je zaradi premalo usposobljenih socialnih in drugih služb prizadetih okrog 20.000 očetov in od 35.000 do 38.000 otrok. To je številka, ob kateri bi se moral vsakdo globoko zamisliti.

Če otrok po zlatem pravilu socialnih in humanitarnih ved potrebuje oba starša, potem moramo oba starša obravnavati enakovredno in enakopravno. Če imata starša enake dolžnosti do otrok, bi morala imeti tudi enake pravice. Praksa pa kaže povsem nekaj drugega.

Vse bolj pogosto se dogaja, da so očetje prepuščeni raznovrstnim spekulacijam in izsiljevanjem na račun otrok. Danes postaja normalno, da se s preživninami in drugimi zahtevki do absurda izsiljuje očete. Veliko mater namreč brez posledic onemogoča stike z očetmi, tako da ti tudi po več let ne smejo videti svojih otrok. In potem se čudimo, da se je očetu "utrgalo", ko je moral dobesedno

ugrabit svojega lastnega otroka. Sicer so tudi primeri, ko so krivični do otrok tudi očetje. S takimi primeri je bila doslej javnost takoj obveščena, o prizadetosti očetov pa se je običajno molčalo. Danes pa je že treba priznati, da so očetje glede otrok v hudo podrejenem položaju in prav kmalu ne bodo imeli nikakršnih pravic - ostale jim bodo le še dolžnosti.

Tema je dovolj pereča in bi morala zanimati slovenski parlament, Urad varuha človekovih pravic, pa tudi Unicef in druge institucije, ki so ustanovljene za zaščito nemočnih otrok. IVE A. STANIČ

Mobilna telefonija ni luksuz

Novomeški Mobitelov center: Prideš, urediš, omrežiš, govoriš - Novi oddajniki v sistemu GSM

NOVO MESTO - Mobilna telefonija tudi v Sloveniji doživlja izredno hiter napredek, število naročnikov se hitro povečuje in jih je bilo konec marca že več kot 124.000, od tega tretjina v analognem sistemu NMT (0609), dve tretjini pa v digitalnem sistemu GSM (041). Zlasti v slednjem, se pravi GSM, število naročnikov skokovito narašča in pri Mobitelu računajo, da jih bo do konca leta že okoli 120.000.

"Večina novih naročnikov mobilne telefonije se odloča za sistem GSM," je povedala Karmen Cekuta, vodja novomeškega Mobitelovega centra, ki od srede marca deluje v novih prostorih na Novem trgu in pokriva Dolenjsko, Belo krajino in Posavje. Najbližja centra sta v Ljubljani in Celju. "Tak center, kot je naš, je pravzaprav Mobitel v malem," pravi prijazen gošpa Karmen, "pri nas lahko stranka kupi aparat za mobilno telefonijo, dodatno opremo, sklene naročniško razmerje, dobi vse informacije, skratka - uredi vse potrebno, od nakupa aparata do vklopa v omrežje, v čim krajšem času. Pri nas velja: Kupiš, urediš, omrežiš, govoriš!"

Za sedaj je pokritost v analognem sistemu NMT še boljša, saj ima Mobitel po celi Sloveniji 139 baznih postaj, ki pokrivajo 90 odst. slovenskega ozemlja in 95 odst. prebivalcev, medtem ko imajo v sistemu GSM 136 oddajnikov in z njimi pokriva 65 odst. površine Slovenije in 70 odst. prebivalstva. "Vendar tudi v sistemu GSM pospešeno izboljšujemo pokritost, in to

Karmen Cekuta

tudi na našem območju. Tako bo v kratkem začel delati oddajnik v Bršljanu v Novem mestu, v naslednjih mesecih pa še v Šmarjeških Toplicah, na Otočcu, v Fari na Kostelskem ter v Starem trgu in Vinici v Beli krajini.

Za sistem GSM se, kot rečeno, odloča več novih naročnikov, njegova prednost v primerjavi z NMT pa je predvsem ta, da v tem sistemu lahko naročnik "gostuje" tudi v številnih tujih omrežjih, saj ima Mobitel sklenjen sporazum z 68 operaterji v 42 državah. Sistem NMT pa "vleče" le v Sloveniji in na Hrvaškem. V sistemu GSM lahko naročnik izbira med tremi paketi ponudbe, od tega sta odvisna tako naročnina kot cena pogovorov.

"Da danes mobilna telefonija ni luksuz, ampak potreba, govori dejstvo, da je med novimi naročniki vse več 'navadnih' ljudi in da so časi, ko so se za mobilne odločali v glavnem podjetniki in firme, že zdavnaj mimo," pravi Karmen Cekuta. A. B.

PESNIKOVA POBUDA

Predlagam, da na Kapiteljski njivi postavimo znamenje, ki bo simbolno spominjalo na znamenito grobišče davnih rodov. Podobno bi lahko obeležili druga znamenita grobišča iz davnih časov v našem mestu (Beletov vrt, Znančeve njive). Ne razlagam, kje in kakšno znamenje naj bo; to je stvar premisleka. Dajem le pobudo, da to storimo. Zdi se mi potrebno in vredno vaše pozornosti. JANEZ JESTOVSKI

20 let organiziranosti RK na Drski

Sedem članov dela v odboru že od vsega začetka - Njihovo takratno delo se ni razlikovalo od današnjega - Da bi bili še uspešnejši, vabijo medse nove prostovoljke in prostovoljce

V aprilu smo imeli v Krajevni organizaciji RK Drska občni zbor, na katerem smo pregledali delo, opravljeno v minulemu letu, načrtovali program za leto in izvolili nov odbor. S pestrim kulturnim programom so nas razveselili mladi člani RK iz novomeške osnovne šole Center.

Krajevna organizacija RK Drska je bila ustanovljena pred dvajsetimi leti, ko so nastale mestne krajevne skupnosti. Pobuda za ustanovitev je dala takratna predsednica Občinskega odbora RK

Novo mesto Milica Šali, organizacijske naloge v KS pa sta uspešno izpeljala dolgoletna aktivista RK, žal že pokojna Francka Počrvina, in Filip Rihar. Za človekoljubno delo sta pridobila nekaj krajanek in krajanov in februarja 1978 je bilo na zboru občanov KS Drska imenovanih deset članov predsedstva krajevne organizacije in tričlanski nadzorni odbor. Predsedstvo smo takoj okrepili z uličnimi poverjeniki in razširjeni odbor je štel dvajset članov. Sedem nas dela v odboru še po dvajsetih letih: Marija Pucelj, Vera Mihalič, Milena Zoretič, Štefka Dolinar, Fanika Udovič, Betka Jarnovič in Anica Bukovec. Aktivistkam je že prvo leto uspelo pridobiti 975 članov, kar je takrat pomenilo 35 odst. vseh prebivalcev v KS.

Naše takratno delo se ni veliko razlikovalo od današnjega: že prvo leto smo imeli srečanje starostnikov in novoletno obdaritev, obiskovali smo bolne, invalide in oskrbovance v Domu starejših občanov, razdeljevali socialne pomoči, pomagali pri počitniškem letovanju otrok, leta 1985 smo ustanovili postajo RK. Smo pa včasih še skupaj z učenci zelo uspešno zbiral star papir, oblačila in pohištvo ter sodelovali v čistilnih akcijah.

S ponosom lahko ugotovimo, da je bilo naših dvajset let uspešnih, saj smo omilili marsikatero socialno stisko mladih družin ter razveseljevali starostnike, bolne in invalide. Še več pa bi napravili, če

bi se nam pridružili novi prostovoljci in prostovoljke. Laže bi zaznavali in reševali socialne stiske, saj imamo na žalost iz dneva v dan več družin z majhnimi dohodki, ki potrebujejo našo pomoč. Vabljeni torej prvi tork v mesecu od 16. do 17. ure v Šego-vo ulico 9!

ANICA BUKOVEC

Ljudi bi spravil

Socialist po očetu

"Če bi bil vsemogočen, bi ljudi spravil med seboj, da bi bili vsi prijatelji in da se ne bi ločevali na revne in bogate pa tudi na druge načine ne," pravi 71 letni Jože Brodnik. "Nikoli nisem bil bogat pa tudi nikoli se nisem pritoževal, da imam premalo," pravi Jože in dodaja, da se je socialističnih idej navzel po očetu, ki je bil med revolucijo v ujetništvu v Rusiji. Med drugo svetovno vojno so se v Brodnikovi hiši v Ponikvah

MLAJ V GOTNI VASI - Zadnja sobota je bila v primestni krajevni skupnosti Gotna vas delovna. Na ta dan so pripravili veliko čistilno akcijo, obnovili so brv pri nekdanjem Brulčevem mlinu, postavili 15 tabel s pozivom za varovanje okolja, pripravili drva za kres na Barončevem hribu, ki ga bodo zakurili na predvečer 1. maja, na koncu pa so postavili še 35 m visok prvomajski mlaj. "Delovno soboto", ki jo je organiziral novoustanovljeni Mladinski klub Gotna vas, odzvali pa so se številni krajanje, so zaključili z golažem, ki jim ga je skuhal Slovenska vojska. (Foto: A. B.)

Jože Brodnik

zbirali beli in rdeči, saj pri njih niso podcenjevali ne križa in ne zvezde. Za to imela največ zaslug mama, ki je bila verna, a ni pustila domačim, da bi izdajali te ali one.

Po vojni je Jože delal razno embalažo iz lesa, potem je bil zavirač na železnici, nato pa strugar in je do upokojitve stružil velika kolesa za vagonne in lokomotive na tisti stružnici, ki jo danes razstavljajo kot muzejski predmet v Ljubljani na Parmovi 35. Danes kot upokojenec še izdelava kaj iz lesa, da ima za za preživljanje, saj "je penzija tako majhna, da ne bom povedal, ker me je sram", je končal pripovedovanje Jože. J. P.

PO VOJNI SO SKUPAJ POGOZDOVALE - 25. aprila so se v Kostanjevici srečale nekdanje delavke gozdne uprave Kostanjevica, ki so takoj po drugi svetovni vojni pogozdovale velike goloseke na Opatovi gori, Kozarjih in Krovskem gozdu, vzdrževati pa je bilo treba tudi 4 drevesnice. Največ se jih je zaposlilo takoj po osnovni šoli. Takrat so bile vse doma z Oštrca in iz Orehovca, življenjska pot pa jih je razkropila po vse državi, tako da nekatere niso videli celo več kot 40 let. Srečanje je bilo pristrčno, poslovile pa so se v upanju, da se čimprej ponovno snidejo. (Foto: T. G.)

MODNI KOTIČEK

Nega mastne kože

Danes se bomo posvetili predvsem mastni koži, ki nastopi kot posledica dedne zasnove, nepravilne prehrane, pubertete, zaradi vzpostavljanja hormonskega ravnovesja, onesnaženega okolja in uporabe neustreznih negovalnih izdelkov, ki spodbujajo prekomerno izločanje loja.

Kakršnikoli že so vzroki zanjo, mastna koža ni nikoli videti lepa in zdrava. Obraz se sveti, pore so razširjene, povrhnjica kože je hrapava in nenakomerna, videti je groba, ten kože je zamolkel in nezdrav, včasih se na koži pojavijo madeži in nepravilnosti. Vzoredno s temi težavami pa je ogroženo tudi epidermalno ravnovesje kože. Zaščitni kisli plašč kože je poškodovan, zato se na povrhnjici začne nenadzorovano razmnoževati bakterije. Koža postane razdražena in poveča se izločanje loja. Tako je koža ujeta v začarani krog, zaradi katerega je ravnovesje popolnoma porušeno.

Bistvenega pomena sta temeljito površinsko čiščenje in nega kože. Dermatologi svetujejo, da uporabljate samo nemastne preparate, ki so povsem topljivi v vodi. Postopke temeljitega čiščenja izvajajte vedno zelo skrbno in izogibajte se mastnim kremam ali losjonom.

Doma v nobenem primeru ne odstranjujte mozoljev s stiskanjem kože! Lahko jo trajno poškodujete na površini, da ostane luknjičasta in zabrazgotinjena, lahko pa povzročite tudi podkožno razširitev infekcije.

Ne odlašajte s posvetovanjem pri osebem dermatologu!

JERCA LEGAN

Žal upada ljudska solidarnost

Ob potresu v Posočju

Mislil sem, da bo samostojna Slovenija kot en mož takoj priskočila na pomoč nesrečnim ljudem ob katastrofalnem potresu v Posočju. A ni tako. Tja si prihajajo v najboljših in najdražjih državnih avtomobilih številni veljaki le ogledovat te nesrečne kraje. Kar nekaj organizacij je, ki ponujajo svoj žiro račun, kamor lahko nakažemo denar, zelo malo pa se jih je izkazalo. Popoln absurd pa je ponujeni žiro račun SDS. Verjetno nemeravajo ob tej nesreči prešteti svoje "pristaše" in nabirati politične točke!

Ne bo odveč, če ob tej priložnosti spomnim na katastrofalni potres 6. maja 1976 ob 21. uri s središčem v Furlaniji, ki je prizadel tudi Tolminsko. Ze istega dne je pričela prihajati pomoč iz vse Slovenije in Jugoslavije. Slovenski in hrvaški železničarji so sklenili, da bo tovorni transport blaga brezplačen, mladinska organizacija z Ljubom Jasničem je sklenila, da bo v Posočju delalo najmanj 1000 mladink in mladincev, do 20. maja je bilo nakazanih 7,3 milijona dinarjev, nekateri so prispevali celo po pol mesečne plače. Danes pa se poslanci in vodje strank, posebno desničarji, prerekajo, ali bodo prispevali eno dnevno plačo. Leta 1976 sem se v korist prizadetih po potresu za vse leto odpovedal honorarjem za razna predavanja in članke. Zelo sem žalosten, ko v duhu "demokracije", "južnjaštva" in razbijaštva strank propada ljudska solidarnost.

ZDRAVKO TROHA
Ljubljana

KJE JE GOSPA NOVAKOVA?

Že precej časa pogrešamo go. Novakovo, ki je delala na bencinski črpalki v Kočevju, vsem dobro znano ustrežljivo in prijazno trgovko. Zanima nas, zakaj ne dela več. Z njeno prisotnostjo je bila črpalka lepša in prijaznejša, kot je sedaj ob mrkih in grdih pogledih trgovcev, ki z zobotrebem v ustih ali za ušesom ali s cigareto v roki ali med papirji na pultru zgrabijo denar. Mora res biti mehanik, ključavničar ali natak, da prodaja čokolado? Ali se vodstvu res fučka za promet, saj bodo tako ali tako zmanjšali plače trgovcem (ta malim), sebi prav gotovo ne bodo. Ali je res tako težko delati v trgovini? Na črpalki, da ženske tega ne bi zmogle? Ali gre kot vsepoved za moški šovinizem ali za bojazen pred boljšim? Upokojeni domačini iz Črnomlja

REŠITEV ZA REVEŽE

KOČEVJE - V Kočevje (in drugam) spet prihajajo tako imenovana pisma sv. Antona in obljublajo vsakemu, ki bo pismo razmnožil (25 kopij) in poslal na razne naslove, velik dobiček na loteriji (25 milijonov, 25 milijard pa spet 20 milijonov - ne pove, kakšne valute), boljše delovno mesto ali kakšen drug srečen dogodek, in to že v devetih dneh. Če pisma ne odpošlješ, ti lahko plamen uniči hišo ali pa tebe oziroma tvoje najbližje zadene huda nesreča. Očitno smo tega pisma v Sloveniji zelo potrebni, saj imamo že 130.000 brezposelnih pa tudi mnogo denarja potrebnih, lačnih in bolnih. Sv. Anton je torej naš rešitelj.

P-c

NASTOP V METLIŠKEM DOMU POČITKA

MPZ KUD Zlata jesen iz Trebnjega je v petek, 17. aprila, obiskal dom počitka v Metliki, kjer je ob spremljali harmonikarja Franca Režena pripravil koncert. Namenjen je bil predvsem 88. rojstnemu dnevu naše domačinke Olge Bevec. Ob tej priložnosti se želimo zahvaliti tudi pekarni Trebnje, ki nam je podarila pleteno štruco, s katero smo obdarovali slavljenko.

REŽKA MAJER

PRAVLJICE O SPEČI LEPTICI NI KONEC

MIRNA - Izšla je 2. številka 5. letnika revije za obnovo mirnskega gradu Speča lepota. V njej dr. Marko Marin namestno uvoda objavlja poetično pravljico o speči leptici. Obiskovalci iz vseh koncev Slovenije in zamejstva so navdušeni, da se zidovi dvigajo iz ruševin, da se že lahko sprehajajo po prostorih in da lahko občudujejo novopostavljene oboke in okna z umetno kovanimi železnimi mrežami. Revija objavlja med drugim tudi sonetni venec Karla Brišnika o Speči leptici. Nadaljevanje iz grajske kronike o koroškem vojvodi Ulriku III, zadnjem Španhajmovcu, govori, kako izredno močan je moral biti politični vpliv mirnskih gospodov. V prilogi se nadaljuje prispevek o Sv. Emi - koroškem biseru. Revija predstavlja tudi slikarja Antona Postla v luči pregledne razstave v novomeškem Dolenjskem muzeju.

SVEČANOSTI - V predprazničnih dneh je bilo v Beli krajini kar nekaj prireditev, s katerimi so počastili dan upora proti okupatorju in praznik dela. Tako je Zveza kulturnih društev Črnomelj v soboto, 15. aprila, pripravila v črnomaljskem kulturnem domu praznični koncert, na katerem je sodelovalo šest belokranjskih pevskih zborov in godba na pihala Črnomelj, slavnostni govornik pa je bil predsednik črnomaljskega občinskega sveta Andrej Kavšek. Naslednji dan so občinski odbori SNS Črnomelj, Metlika in Semič v Črnomlju pripravili svečano sejo, na kateri je bil slavnostni govornik predsednik SNS Zmago Jelinčič. Jelinčič je isti dan govoril tudi na proslavi v Semiču, kjer je občinski odbor Zveze borcev Semič razvil svoj prapor. Jelinčič je skupaj s člani SNS položil tudi venec k spomeniku padlim v Semiču (na fotografiji). (Foto: M. B.-J.)

SUHOR V PRETEKLOSTI IN DANES - Učenci podružnične šole na Suhorju, vodi jo učiteljica Tončka Radkovič, so v soboto dopoldne z razstavo in kulturnim programom proslavili dan šole. Na razstavi so pokazali zbirko starejših predmetov, ki so jih v gospodinjstvu in drugem vsakdanjem delu uporabljali njihovi predniki, razstavili so nekaj dobrot domače kuhinje in prikazali nekaj starih običajev, prav pristrčno je bil izzvenel skupni nastop dedkov in babic - ljudskih pevcev iz Bušinj vasi s harmonikarjem Martinom Maceletom - in mladih suhorskih šolarjev. (Foto: T. Jakše)

Dve oceni knjige dr. Petra Kapša

Profesor dr. Jože Drinovec: "To je knjiga široke kulturne razgledanosti, o ljubezni do človeka, do vina, do slovenske zemlje..."

V marčevski številki Zdravniškega vestnika sta hkrati izšli dve novi oceni knjige Vino in zdravje, ki jo je pred meseci izdal primarij dr. Peter Kapš pri novomeški založbi ERRO. Bogdan Leskovic omenja spremeno besedo, ki jo je knjigi namenil dr. Julij Nemanic, kjer pravi, da je "lahko tako knjigo napisal le človek, ki pozna težko delo v vinogradu, ki pozna sestavo vina, ustroj človeškega telesa, ki cení zdravje in hoče svoja spoznanja prenesti drugim z dobrim namenom, da bi jim pomagal do osveščeni na tem področju." Knjiga je dragocen napotek za boljše oblikovanje življenjskega sloga v Sloveniji. B. Leskovic omenja še spremne besede prof. dr. Dražigosta Pokorna, ki svojo oceno sklepa s splošnim prikazom vpliva vina na človekovo zdravje.

Avtor ocene poudarja skladnost med besedilom in opremo knjige. Vsebinsko vodi bralca skozi svetovno likovno umetnost od časov starega Egipta do današnjih dni, ko predstavlja izbrana poglavja o pridelovanju, negi in uporabi vina. Knjiga bralca nauči marsikaj o zdravem načinu življenja, hkrati pa še o najpogostnejših in najusodnejših boleznih našega časa ter o varovanju pred njimi.

Med prikazi novih knjig piše o delu dr. P. Kapša tudi Anton Prijatelj, spec. medicine dela. Avtor poudarja, da je Kapšovo delo izjemno lepa knjiga o vinu in zdravju. Njena posebnost je v tem, da zdravnik internist razlaga pozitivne in negativne lastnosti vina, pri čemer velja v celoti pritrčiti dr. Kapšu, da "samo ljudje zlorabimo vino".

KONČALI Z VRTRANJEM

DOBREPOLJE - Pred kratkim so geologi končali z globinskim vrtranjem pri Podgori. Tam so poglobljali prvo vrtno. Pričakovani so, da bo dajala dovolj pitne vode tudi v sušnem obdobju, vendar se je pričakovanje izjalovilo, zato bodo z vrtranjem in iskanjem zadostne količine vode nadaljevali. Vrtna je v kraju Žolnko, kamor so nekdanj v sušnem obdobju vaščani Podgore hodili po vodo oziroma jo vozili domov z vozovi.

VEMO VSE O CVIČKU - V Novem mestu so ljubitelji cvička oziroma njegovi pridelovalci pred kratkim postavili lično ogromno steklenico, ki mimoidoče opozarja, da je cviček le eden. In ko cviček spregovori, tudi pravopisna pravila, na primer tista, kje mora stati vejica, niso pomembna. (Foto: Barbara Fajdiga)

UREJALI OTROŠKO IGRIŠČE - Na poziv delavk vrtca v Žužemberku so v četrtek, 23. aprila, organizirali urejevalno akcijo na otroškem igrišču in v okolici vrtca. Urejevalne akcije se je udeležilo veliko število staršev in otrok. Starši so urejali otroško igrišče, z mivko so napolnili nov peskovnik ter očistili igrala in jih prebelili. Najbolj pa so se najmlajši razveselili mivke v peskovniku, katero so takoj preizkusili z novimi igračkami. Nakup mivke je omogočila KS Žužemberk. V naslednjih dneh bodo nad peskovnikom pri vrtcu uredili še nadstrešek, ki bo otroke varoval pred vse bolj nevarnimi sončnimi žarki. (Vlado Kostevc)

UREJALI OKOLICO VASI - Vaščani Podgozda so se pred dnevi lotili celovitega urejanja svoje vasi. Ob tej priliki so postavili tudi hidrantno omarico, uredili in počistili središče vasi in preživeli skupno lep dan. Takšnih akcij so imeli vaščani v preteklosti že veliko. (Foto: S. Mirtič)

SKUPEN SPUST CARINIKOV DVEH DRŽAV - Zakonca Zdravič se že 8 let trudita preživeti na več kot 400 let stari kmetiji v Brsniku, ki je v Kostelu še edina s prostranimi sadovnjaki starih sort jabolok in hrušk. Njihovim sicer osamljenim prizadevanjem za turistični razvoj vasi, v kateri stalno prebiva le 5 članov družine Zdravič, pa se letos nasmihla sreča. S hrvaško potovalno agencijo Atlas so se dogovorili, da bo ta za svoje turiste v Istri in Kvarnerju organizirala rekreativne izlete v dolino Kolpe. Tako pričakujejo, da bo njihovo kmetijo in tamkajšni bistro Štor letos obiskalo 3 do 5 tisoč turistov. Te načrte pa lahko ogrozi obstoj državne meje. "Ne zahtevamo nobenih ugodnosti, želimo le, da cariniki obeh držav ne bodo postopkov po nepotrebnem zapletali. Šlo bo namreč za enodnevne izlete, zato bo čim hitrejši prestop meje zelo pomemben," pravi Ivica Zdravič. V znak dobre volje in bodočega dobrega sodelovanja, predvsem pa da bi se carinski delavci med seboj bolje spoznali, bodo zato 30. maja povabili na skupni spust po Kolpi slovenske in hrvaške carinike. (Foto: M. L.-S.)

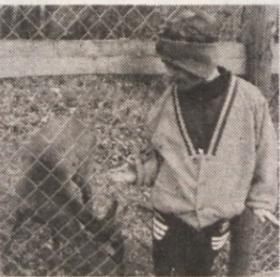

OGLEK KAPITELJSKE NJIVE - Izvrstna arheološka razstava Kapiteljska njiva v Dolenjskem muzeju privablja številne obiskovalce iz cele Slovenije pa tudi iz tujine. Prejšnji četrtek so si jo ogledali člani Društva Novo mesto. Po izjemni razstavi jih je popeljal njen avtor arheolog Borut Križ, tudi sam član društva. (Foto: A. B.)

Otožno ujetništvo

Osnovna značilnost divjih živali je, da živijo v prosti naravi, kjer njihova svoboda ni omejena. Mnogi ljudje pa pozabljajo, da živali v ujetništvu spreminjajo svoj značaj, in ni jasno, zakaj je vse več divjih živali v ujetništvu. Čeprav lovci opozarjajo, da se ne smejo iz gozda odnašati "najdeni" srnini mladiči, je v ograjenih prostorih na raznih koncih Dolenjske in Bele krajine zaprtih več živali iz rodu srnjadi. Pomlad prebujajo v mladih srnjačkih primarne nagone in na pol udomačeni srnjaček s svojimi ostrimi šili lahko napade in rani otroka ali pa celo odraslega človeka, saj je izgubil strah pred njim. Poleg srnjadi je zaslediti v ujetništvu celo rjavega medveda, čeprav je to v nasprotju z veljavno vladno uredbo. Pričujoči sliko prikazujeta srnjaka in rjavega medveda, ki otožno hrepenita po svobodi. (Foto: B. Avbar)

POSLOVNE VIZITKE ZA CHRISTINO

LJUBLJANA - Ministrstvo za kulturo je sprožilo akcijo zbiranja poslovnih vizitk za sedemletno Sonio Christino iz Portugalske, ki je hudo bolna. Deklica bi se rada uvrstila v Guinnessovo knjigo rekordov z največjim številom zbranih poslovnih vizitk (le po eno vizitko vsakega podjetja ali ustanove). Vizitke pošljite na naslov: Sonia Christina Magalhaesimana, Rue de S. Lucia 761 10, 42000 Porto Portugal.

Skrb za zobe že od malega

Otroci imajo bolj zdrave zobe kot včasih - Rezultat preventivnega dela - Pogovor z dr. Nada Vlašič Zamida

NOVO MESTO - Zdravi zobe so pomemben del otrokovega zdravja; nepogrešljivi so za grizenje in zveženje hrane, za izgovorjavo pa tudi za zunanji videz. V zadnjih petnajstih letih se je zdravje zob naših otrok vidno izboljšalo predvsem zaradi načrtnega preventivnega dela zobozdravnikov, zdravnikov in medicinskih sester, pa tudi prizadevanjih staršev, vzgojiteljev in učiteljev. To opaža tudi zobozdravnica dr. Nada Vlašič Zamida, ki že od vsega začetka, od leta 1979, dela v šolski zobozdravstveni ambulanti na osnovni šoli Center.

"Včasih je bilo več zobne gnilobe, predvsem pa so otroci prihajali k zobozdravniku, ko je bil zob že hudo načet, danes pa prihajajo v ambulanto veliko prej," je povedala dr. Vlašič-Zamida. Najpogosteje pridejo prvič k zobozdravnici triletni otroci, kar nekajkrat pa so prišli po nasvet tudi že mamice z dojenčki. "Če le ni kaj nujnega, je prvi obisk le za spoznavanje, da otrok zgubi strah, nikoli pa ničesar ne delam na silo." Dr. Vlašič-Zamida in njena asistentka Slavica Novak sta najbolj srečni, kadar se otroci sami oglašijo na kontroli in ko veseli in zdravi zob zapuščajo ambulanto. "Kar nekaj jih spremljam že od malega, in čeprav so zdaj že študenti, se radi vračajo nazaj," pove dr. Vlašič-Zamida. Sistematski pregledi se začnejo že pri predšolskih otrocih in sledi-

Šumijo gozdovi...

Projekt OŠ Mirna Peč

MIRNA PEČ - Na dnevu odprtih vrat v petek, 17. aprila, so v mirnopeški osnovni šoli skoraj 200 staršem svojih otrok ter drugim obiskovalcem - med gosti je bil tudi domači poslanec DZ Janez Mežan - predstavili zanimiv celoletni projekt učencev od 1. do 8. razreda, ki so ga naslovili Šumijo gozdovi domači.

Gre za projektno učno delo, kar je že nekajletna praksa te šole, za temo gozd pa so se odločili, da bi bolj spoznali velikost gozdov v svoji krajevni skupnosti, njihov gospodarski pomen, lastništvo, vzroke umiranja in pomen nepravilnega gospodjenja z njimi. Za sodelovanje, pomoč in strokovne nasvete se zahvaljujejo inž. Andreju Kastelcu iz Goriške vasi, Leopoldu Gašperšiču iz Gorenjega Globodola, Antonu Berusu iz Srednjega Globodola in Branku Barbu z Malega Kala.

Pogled v njihovo uspešno delo, s katerim je zadovoljen tudi ravnatelj šole Aleksander Rupena, nudi izdana priložnostna brošura, polna sestavkov, grafikonov, razpredelnic, slik, ki bo lahko marsikomu pri spoznavanju gozda v veliko oporo.

L. M.

Potok pripoveduje

Ob dnevu Zemlje

Nekega pomladnega jutra sem šel skozi gozd in prispel na jaso. Skoznjno se je vil potoček in odtekel neznanokam.

Ko sem hotel stopiti na mostiček, me je nekaj poklicalo po imenu. Poglelal sem okrog, a ni bilo nikogar. Le potok je šumljal in trava se je pripogibala v vetru. Ko sem se obrnil in že mislil, da se mi je le zazdelo, me je spet nekaj poklicalo. Spet sem pogledal okrog in vprašal: "Kdo me kliče?" Tedaj se je oglašil potok: "Jaz, potok. Rad bi ti povedal zgodbo."

"Zakaj?" sem zopet vprašal. "Zato, da bi tudi drugi ljudje opazili, kako hudo je, če vate mečejo smeti in spuščajo umazane odplake." Tedaj sem v njem zagledal polno smeti in mu dovolil, da mi pove zgodbo.

In je začel: "Ko sem bil še mlad potoček, sem bil bister in čist kot rosna kapljica. V meni so bile najlepše in največje ribe. Na mojem levem bregu je bila kmetija in vsi ljudje, ki so živeli v njej, so skrbeli zame. Preteklo je nekaj let in gospodar je zbolel, kmalu zatem pa umrl. Prodali so hišo in posestvo ter se preselili. To posestvo pa je kupila neka tovarna, ki je spuščala odplake vame. Te tovarne danes ni več, vendar zlobni ljudje me še vedno onesnažujejo."

Ko je potok končal svojo zgodbo, me je poklical prijatelj. Na poti domov sem mu pripovedoval svoj pripetljaj. Seveda mi ni vsega verjel. Opazil pa sem, da smeti ne meče več v reke, potoke in tudi na tla ne.

MATEJ RAMUTA, 4. d.
Osnovna šola Šmihel

Cilka v 91. leto

Včasih ljubiteljska igralka in pevka

V domu počitka v Šmihelu pri Novem mestu že skoraj dve desetletji domuje "naša Cilka", saj jo je s tem imenom poznala vsa soteška fara. Ob vsakem obisku je pohvalila oskrbo v domu in sploh se nad ničimer ne pritožuje. Ko se pogovarjavo, le pove, kako rada bi, da bi njene oči še ugledale soteške vinograde iz ozare, kjer je z motiko, srpom in koso obdelala prav vsak košček zemlje.

Njena domačija v soteški gori sameva. Pred 60 leti se je tja primožila iz Globodola k Brišarjevim, v družino nekdanjih fratarjev. V hišo je prinesla pridnost in veselje. Prvi prosvetni delavci v kraju so z njenim prihodom dobili izvrstno pevko in ljubiteljsko igralko, ki je v ljudskih igrah do začetka druge

"NAŠA CILKA" V DOMU - Cilka v družbi svojih prijateljev v domu. (Foto: T. V.)

svetovne vojne razveseljevala okolico. Zborovska pesem se je oglašala tudi ob večerih in sploh, kamorkoli je prišla Cilka, je bila tudi pesem. Njena prirojena veselost je bila pravo zdravilo za takratno revščino. Druga svetovna vojna Cilki ni prizanesla - vzela ji je moža, sin pa ji je umrl pred desetletjem. Ko si je sama zaslužila pokojnino na žagi, je bila presrečna. Zaupala mi je, da bi rada našla večni počitek pri cerkvi sv. Erasma, pa je nato z nasmehom rekla: "Za to je še čas."

T. VIRANT

Boža Repar

V nedeljo, 19. aprila, popoldne smo se krajani Jame in okoliških vasi za vedno poslovili od priljubljene in spoštovane krajanke Bože Repar. Rodila se je pred 74 leti na Jami v delavski družini in že kot mlado dekle služila kruh na Javornikovi žagi. Z možem Tonetom sta kupila hišo na Jami in ustvarila družino. Dolga leta je bila zaposlena kot kuharica in snažilka na dvorski šoli. Delo je bilo takrat težko, saj so morale biti učilnice zjutraj tople, ko so prvi učenci prišli v šolo. Imela je izreden odnos do učencev in do svojih sodelavcev, nikoli ni rekla ne morem, ne bom, ne znam. Namesto teh besed je rajne povedala kakšno prijetno šalo, kakšno lepo misel...

Z lepimi mislimi se je zadnjič od nje poslovila tudi Slavka Andrejčič v imenu nekdanjih sodelavcev in v imenu upokojencev. Z mirnostjo, lepo besedo za vsakega človeka, s skromnostjo in dobroto v srcu je blagodejno vplivala na ljudi okoli sebe. Vaščani so jo prav zaradi tega spoštovali in imeli radi. V njihovem imenu se je pokojnica zahvalil vaščan Slavko Flander. Ostala nam bo v lepem spominu.

S. M.

Jože Kolar

Rodil se je 27. junija 1937 na Novem kot tretji otrok v pekovski družini, ki se je kmalu zatem preselila v Podčetrtek. Ko mu je bilo sedem let, mu je umrl oče in štiri otroci so ostali sami z materjo. Jože je kljub težkim časom sdelil željo po izobraževanju. Po končani osnovni šoli je obiskoval nižjo gimnazijo Šmarju pri Jelšah, nato se je vpisal v gimnazijo v Celju, maturiral pa na drugi državni gimnaziji v Mariboru. V Ljubljani je študiral najprej geodezijo, ko pa so uvedli komunizem, se je med prvimi v Sloveniji odločil za tovrsten študij, ki zaznamoval njegovo življenje.

Po odsluženemu vojaškem rokoletu je našel zaposlitev v Sevnici, kjer sta si z ženo ustvarila dom in družino. V Komunalnem stanovanjskem podjetju je bil najprej tehnični direktor, nato direktor in po reorganizaciji vodja Samoupravne komunalne in stanovanjske interesne skupnosti. Vodil je pomembne projekte, s katerimi je Sevnica pridobila urejeno kanalizacijsko omrežje, črpališče vode pri Stillešu in železniški postaji, vodovod izpod Lise, urejeno pokopališče in poslovne prostore Komunale. Na njegovo pobudo so bila zgrajena stanovanja za upokojence v Cankarjevi ulici, večina stanovanjskih blokov v Naselju heroja Maroka. V osemdesetih letih je bil krajši čas zaposlen kot vodja enote Regiona Brežice Sevnici. Leta 1985 se je zaposlil v Občini Sevnica in postavil temelje prostorskih aktov. Pod njegovim vodstvom so nastajali dolgoročni družbeni plani, prostorsko ureditveni pogoji in posamični zazidalni načrti. Bil je pionir na tem področju in je vsa leta vodil dela na komunalni infrastrukturi v sevniški občini.

Po reorganizaciji lokalne samouprave je leta 1995 prevezel vodstvo Oddelka za okolje in prostorski upravniki enoti Sevnica, kjer je delal tako rekoč do zadnjega diha do svoje smrti. Jože Kolar je življenje za svoje delo in se vse predajal. Bil je dober srčen človek. Njegovo znanje bi bilo dolga leta zelo koristno pri delu občinskega štaba za civilno zaščito.

JOŽE KOVAČ

Terezija Zakšek

V soboto, 18. aprila, je na krškem pokopališču leskovski župnik g. Zagar najstarejšo krajanke Leskovca pri Krškem Terezijo Zakšek ob udeležbi sovjcev in številnih prijeteljev z izbranimi besedami slovesa izročil večnemu počitku.

Izhajala je iz znane starodavne krške Uršičeve družine. Rojena je bila leta 1903. Ljudsko šolo je obiskovala na Vidmu, s prvo svetovno vojno se je šolanje končalo. Leta 1929 se je poročila z leskovskim pekom Hinkom Zakškom. Prišle so dolge nočne ure brez spanca, ko je bilo treba ob vročih pečeh paziti na kruha. Težke vreče moke in utrujenost so bili tudi razlog, da ni nikoli postala mati. Družina pa je že imela sina iz moževega prvega zakona. Z drugo svetovno vojno je prišla nova preizkušnja: Zakškovi so bili izseljeni, saj so pekarno zasedli Nemci, sin je bil leta 1943 ustreljen, mož pa se tudi ni več vrnil. Prva povojna leta so bila težka, z moževim bratom Rokom sta ostala sama, peči so za vedno ostale hladne.

Ga. Rezi je živela skromno, mnogim je pomagala iz finančne stiske. Vključevala se je tudi v delo kraja. Še pri devetdesetih je sama skrbelo zase, za hišo, vrtiček okrog nje in za kosi. "Da imamo nekaj živega okrog sebe," je dejala. Zadnja tri leta je preživela v domu starejših občanov v Krškem. Teta Rezka je bila preprost človek in vsi, ki smo jo poznali, smo ob njenem slovesu začutili tudi neke vrste slovo od zgodovinskega obdobja kraja samega.

LJUDMILA ŠRIBAR

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 30. IV.

SLOVENIJA 1
 15-0.40 TELETEKST
 7.30 VREMENSKA PANORAMA
 POČITNIŠKI PROGRAM
 CEPEPETAVČEK, igrani film
 8.35 MALE SIVE CELICE
 9.20 OAZA, nem. nadalj., 4/6
 10.15 BOJ ZA OBSTANEK, angl. serija, 1/6
 11.10 BETTYJINO POTOVANJE, angl. dok. serija, 3/5
 11.40 TURISTIČNA ODDAJA
 12.05 MOJ PRIJATELJ ARNOLD, nadalj., 3/5
 12.30 FINA GOSPA, angl. naniz., 3/5
POROČILA
 15. ZGODBE IZ ŠKOLJKE
 TEDENSKI IZBOR
 OB SVETOVNEM DNEVU PLESA
 15.00 RAZGLEDI SLOVENSkih VRHOV
 15.35 OSMI DAN
 PRIPRAVLJENI, oddaja o slovenski vojski
 OBZORNİK
 PO SLOVENIJI
 TEDİ
 RESNIČNA RESNIČNOST
 RISANKA
 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 VRTINEC ROŽ, franc. nadalj., 14/14
TEDNIK
 ODMEVİ, KULTURA, ŠPORT
 22.50 NIKARAGVA, angl. dok. oddaja

SLOVENIJA 2

10.05 - Vremenska panorama - 11.05 Tedenski izbor: Iz dobrega gnezda, naniz.; 12.00 Trend; 12.55 Pop festival; 13.50 Primož Trubar, tv naniz.; 1/4 - 15.15 Euronews - 16.20 Deklica z zlatimi hlačkami, špan. film - 18.05 Saint Tropez, franc. naniz., 2/39 - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.00 Koncert - 20.55 Hamlet, angl. film - 23.20 Pop festival Baden Baden

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Cannon, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show, ponov. - 13.00 Odklop, ponov. - 14.00 Nemogoče, naniz. - 15.00 Srečni časi, naniz. - 15.30 Družinske vezi, naniz. - 16.00 Nora hiša, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina, naniz. - 17.00 Družinske zadeve, naniz. - 17.30 Princ z Bel Aira, naniz. - 18.00 Sončni zaliv, nadalj. - 18.30 Drzni in lepi, nadalj. - 19.00 Oprah show - 20.00 Dobrašči, laži in prevare, film - 21.45 Rebecca, nadalj. - 22.30 Tinta, naniz. - 23.00 MacGyver, naniz. - 0.00 Cannon, naniz. - 1.00 Psi faktor

VAŠ KANAL

14.00 Videostrani - 17.00 Glasbeni labirint - 18.00 Iz produkcije Zdrženja LTV - 18.30 Avtogalerija - 19.00 Novice - 19.15 Tedenski kulturni pregled - 19.30 24 ur - 20.00 Kontakt - 21.00 oddaja - 21.00 Novice - 21.15 Tedenski kulturni pregled - 21.30 Litijski mozaik

HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro, hrvaška - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Živnorejec (serija) - 13.15 New York (serija) - 14.05 Živa resnica - 14.35 Poslovni klub - 15.10 Program za mlade - 17.00 Hrvaška danes - 18.05 Kolo sreče - 18.40 Hrvaška v zrcalu - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Odprto - 21.10 Drugačna tabla v Hrvaški (dok. serija) - 21.55 Pol ure kulture - 22.30 Opazovalnica - 23.00 Dvoglavi orel, franc. film - 0.30 Poročila

HTV 2

14.35 TV spored - 14.50 Golf klub II. (film) - 16.25 Program za mlade - 17.00 Živnorejec (serija) - 18.20 Moč denarja - 18.35 Hugo (tv igrica) - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kviz - 20.30 Dosjeji X (serija) - 21.40 Seinfeld (hum. serija) - 22.05 Mačka (nem. film)

PETEK, 1. V.

SLOVENIJA 1
 7.15 - 1.45 TELETEKST
 7.30 VREMENSKA PANORAMA
 POČITNIŠKI PROGRAM
 LAŽNIVI KLJUKEC, lut. igrica
 8.40 TEDİ
 9.10 OAZA, nem. nadalj., 5/6
 10.15 RESNIČNA RESNIČNOST
 11.35 4 x 4
 12.05 VRTINEC ROŽ, franc. nadalj., 14/14
 13.00 POROČILA
 13.15 NIKARAGVA, angl. dok. oddaja
 14.10 ANA PAVLOVA, film o balerini
 16.20 MOSTOVI
 17.00 OBZORNİK

17.10 PO SLOVENIJI
 17.30 SPREHODI V NARAVO
 18.20 DIVJE NEBO, angl. dok. serija, 4/4
 19.10 RISANKA
 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 20.00 ZRCALO TEDNA
 20.15 MARGARETIN MUZEJ, kan. film
 22.15 ODMEVİ, KULTURA, ŠPORT
 22.35 POLNOČNI KLUB
 23.50 MOJSTRI JAZZA

SLOVENIJA 2

11.05 Saint Tropez, franc. naniz., 2/39 - 12.00 TV Koper - 13.05 Ameriška ura Arthurja Millerja, amer. film - 14.35 Euronews - 16.25 Kuhana govedina, nem. film - 18.05 Wildbach, nem. naniz., 8/13 - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.00 Obletnica RTV Slovenija - 21.00 Pot k mojim ljudem, I. oddaja - 21.30 Veliki miti in skrivnosti 20. stol., dok. serija, 2/26 - 22.00 Razkropljeni v svetu, avstral. film - 23.30 Charlie Grace, amer. naniz., 9/9

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Cannon, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show - 13.00 Lepota telesa, ponov. - 14.00 Nemogoče, naniz. - 15.00 Srečni časi, naniz. - 15.30 Družinske vezi, naniz. - 16.00 Nora hiša, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina, naniz. - 17.00 Družinske zadeve - 17.30 Princ z Bel Aira - 18.00 Sončni zaliv, nadalj. - 18.20 Bravo, maestro - 18.30 Drzni in lepi, nadalj. - 19.00 Oprah show - 20.00 Film po vaši izbiri - 23.30 Cannon, naniz. - 0.30 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL

14.00 Videostrani - 17.00 Najspot - 18.00 Kmetijski razgledi - 18.25 Dajmo naši! - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Videoboom 40 - 21.00 Novice - 21.15 Rezerviran čas - 21.30 Presenečenje z...

HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Živnorejec (serija) - 13.15 New York (serija) - 14.05 Z namenom in razlogom - 15.10 Pol ure za kulturo - 15.45 Izobraževalni program - 17.00 Hrvaška danes - 18.05 Kolo sreče - 18.35 Govorimo o zdravju - 19.05 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Dokumentarna oddaja - 20.50 Lepa naša - 22.00 Opazovalnica - 22.35 Hrvaški tednik - 23.35 Poročila - 23.40 Nočna straža: Oddelek za umore (serija); To je fantastično (film); Izganjalci duhov (film); Rambo (film); Sedmi element; Magija; Koncert; Babetina gostija (dan. film)

HTV 2

15.25 Tv koledar - 15.35 Odprto (ponov.) - 16.25 Program za mlade - 17.05 Živnorejec (serija) - 17.55 Iz sveta znanosti - 18.25 Mojstrove svetovnih muzejev - 18.35 Hugo, tv igrica - 19.00 Zagrebška panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Sodišče (serija) - 21.25 Cosby show (hum. serija) - 21.55 Moč posameznika (amer. film) - 23.40 Velike skrivnosti 20. stol. (serija, 6/26)

SOBOTA, 2. V.

SLOVENIJA 1

7.40 - 1.10 TELETEKST
 8.00 ODDAJA ZA OTROKE
 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
 8.30 ČAROBNI ŠOLSKI AVTOBUS, risana naniz.
 8.55 PRIJATELJ ARNOLD, nad., 3/5
 9.20 OAZA, nem. nadalj., 6/6
 9.50 MARGERETIN MUZEJ, kan. film

TEDNIK

13.00 POROČILA
 13.15 PRISLUHNI MO TIŠINI
 13.45 POLNOČNI KLUB
 14.55 ČRNI NAREDNIK, amer. film
 17.00 OBZORNİK
 17.15 50 LET AFS FRANCE MAROLT
 17.50 NA VRTU
 18.15 OZARE
 18.20 NATIONAL GEOGRAPHIC, amer. dok. serija, 1/6

RISANKA

19.30 DNEVNIK, ŠPORT
 19.55 UTRIP
 20.15 TV GENIJ
 21.40 TURISTIČNA ODDAJA
 22.00 BETTYJINO POTOVANJE, angl. serija, 4/5
 22.35 POROČILA, ŠPORT
 23.10 ODPOREN NA STREL, amer. film

SLOVENIJA 2

9.25 Zlata šestdeseta - 10.25 TV Koper - 11.30 30. obletnica RTV Slovenija - 12.30 Pot k mojim ljudem, I. oddaja - 13.30 Euronews - 14.55 Gimnastika - 16.55 Teniški magazin - 17.25 Košarka - 20.00 Na zahodu nič novega, amer. film - 22.10 V vrtincu - 22.45 Sobotna noč

KANAL A

8.30 Kaličopko, ponov. - 9.30 Risanka - 10.00 Mork in Mindy, naniz. - 10.30 Divji zahod, naniz. - 11.30 Steza slonov, film - 13.30 Pot do zmage - 14.00

Dobri časi, slabi časi, ponov. - 15.30 Sončni zaliv, ponov. - 17.30 Oprah show, ponov. - 18.30 Atlantis, ponov. - 19.30 Nimaš pojma, naniz. - 20.00 Pesem tišine, film - 21.45 Petek trinajstega, naniz. - 22.30 Atlantis, ponov. - 23.30 Cannon, naniz.

VAŠ KANAL

14.00 Videostrani - 17.00 Videoboom 40 - 18.00 Mala klinika cinizma - 18.30 Majhni smo... - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Iz produkcije združenja LTV - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Najspot

HTV 1

7.30 Opazovalnica - 8.20 Tv koledar - 8.30 Poročila - 8.35 Risanka - 9.00 Dobro jutro - 11.00 Program za mlade - 12.00 Poročila - 12.25 Poljedeljski svetovalec - 13.00 Zamrznjen kader (amer. film) - 14.35 Poročila - 14.55 Briljant - 15.40 Televizija o televiziji - 16.15 Dokumentarna oddaja - 16.50 Dr. Quinn - žena vlač III (serija) - 17.40 Pogovor s sencami - 19.03 V začetku je bila Beseda - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.15 Družinska zadeva (serija) - 21.05 Izganjalci duhov II. (amer. film) - 23.00 Opazovalnica - 23.35 Nočna straža: "Front Seat" (film); Psi faktor; Fatalne žene; Koncert; Uspehi v hrvaškem športu; Jazz pred jutrom

HTV 2

11.35 Tv koledar - 11.45 Dvoglavi orel (film) - 13.15 Dosjeji X (serija) - 14.00 Črno belto v barvi - 17.00 Internet - 17.30 Gradovi sveta (1/7) - 18.30 Zlati gong - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.15 Triler - 21.25 Dokumentarna serija - 22.15 Ekran brez okvirja - 23.15 Oprah Show

NEDELJA, 3. V.

SLOVENIJA 1

7.40 - 1.20 TELETEKST
 8.00 ŽIV ŽAV
 RISANKA
 8.25 ZVEZDICA, lut. naniz.
 8.50 ŽIVAHNI SVET IZ ZGODB RICHARDA SCARRYYA, 10/13
 9.15 TELERIME
 9.25 PUSTOLOVŠČINE, naniz., 9/24
 OZARE
 9.55 NEDELJSKA MAŠA
 11.00 SVET OPIC, franc. dok. serija, 3/12
 11.30 OBZORNİK DUHA
 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
 12.30 POMAGAJMO SI
 13.00 POROČILA
 13.15 VREMENSKA PANORAMA
 13.35 TV GENIJ
 14.35 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
 15.05 NA SVOJI ZEMLJI, slovenski film
 17.00 OBZORNİK
 17.15 ALPE JADRAN
 17.45 PO DOMAČE
 18.40 RAZGLEDI SLOVENSkih VRHOV
 19.10 RISANKA
 19.20 LOTO
 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 20.00 ZOOM
 21.35 TRETJI KAMEN OD SONCA, amer. naniz., 3/20
 22.00 VEČERNI GOST
 23.00 POROČILA, ŠPORT
 23.20 AN ENEMY WITHIN, amer. film

SLOVENIJA 2

9.25 Teater paradižnik - 10.20 V vrtincu - 11.00 Mali Nemo v deželi sanj, film - 11.30 Gimnastika - Motociklizem - 16.15 Teniški - 17.55 Rokomet - 19.30 Videoring - 20.00 Primož Trubar, tv nadalj., 2/4 - 21.15 Izrael in Arabci - 50-letna vojna angl. dok. serija, 1/6 - 22.10 Šport v nedeljo

KANAL A

8.00 Kaličopko - 9.00 Risanka - 9.30 Mork in Mindy, naniz. - 10.00 Skoraj človek II, I. del mlad.

NAGRADI V ŠENTJERNEJ IN SODRAŽICO

Žreb je izmed reševalcev 15. nagradne križanke izbral Petra Selaka iz Šentjerneja in Ladko Češarek iz Sodražice. Sečaku je pripadla denarna nagrada, Češarkova pa bo za nagrado prejela knjigo. Nagrajencema čestitamo. Rešite današnje križanko in jo pošljite najkasneje do 18. maja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom "križanka 17". Ovojnicjo brez poštne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 15. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 15. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: SKALINA, MALARIN, ADITIVI, BREZA, OL, RATA, KSI, POROG, RAVEN, ELAND, ILA, RIK, IONESCO, AVESTA, KNIN, ČITA, ZATIKA, ANAS, AŠOKA.

film - 11.00 Atlantis, ponov. - 12.00 Arrivederci baby, film - 14.00 Drzni in lepi, ponov. - 15.45 Bravo mesto, ponov. - 16.00 Oče Dowling, naniz. - 17.00 Strašilo in gospa King, naniz. - 18.00 Miza za pet, naniz. - 19.00 Duh bojevnik, naniz. - 20.00 Morilci, film - 22.30 Pot do zmage - 23.00 Odklop - 0.00 MacGyver, naniz. - 1.00 Cannon, naniz.

VAŠ KANAL

13.00 Videostrani - 16.30 Presenečenje z ... - 17.00 Šport - 18.30 Za uho in oko - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Mala klinika cinizma - 20.25 Dajmo naši! - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Kmetijski razgledi

PONEDELJEK, 4. V.

SLOVENIJA 1

7.15 - 2.25 TELETEKST
 7.30 VREMENSKA PANORAMA
 9.30 TEDENSKI IZBOR
 COFKO COF, ris. serija
 9.55 SPREHODI V NARAVO
 10.15 DIVJE NEBO, angl. dok. serija, 4/4
 11.10 NATIONAL GEOGRAPHIC - RAZSKOVALEK, serija, 1/6
 12.00 ALPE JADRAN
 12.30 UTRIP
 12.45 ZRCALO TEDNA
 13.00 POROČILA
 13.25 TEDENSKI IZBOR
 LJUDJE IN ZEMLJA
 13.55 VEČERNI GOST
 14.50 ZOOM
 16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
 17.00 OBZORNİK
 17.10 PO SLOVENIJI
 17.30 ODDAJA ZA OTROKE
 18.20 RECEPT ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE
 19.05 RISANKA
 19.10 ŽREBANJE 3 x 3 PLUS 6
 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 20.05 SAVANNAH, amer. nadalj., 17/34
 21.05 BARON CODELLI, dok. oddaja
 22.00 ODMEVİ, UNIVERZITETNI RAZGLEDI, KULTURA, ŠPORT
 22.50 PISAVE
 23.20 IZ SLOVENSkih ATELJEJEV

SLOVENIJA 2

10.05 - Vremenska panorama - 11.05 Tedenski izbor: Wildbach, nem. naniz., 8/13; 12.00 Šport v nedeljo; 12.40 Veliki miti in skrivnosti 20. stol., dok. serija, 22/26; 13.10 Črni narednik, amer. film - 15.05 Euronews - 16.30 Razkropljeni po svetu, film - 18.05 Izpolnjene obljube, brazil. nadalj., 1/9 - 19.00 Lingo - 19.30 Videoring - 20.00 Studio City - 21.00 10.000 obratov - 21.55 Pomp - 23.00 Brane Rončel izza odra

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Cannon, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show, ponov. - 13.00 Atlantis, ponov. - 14.00 Nemogoče, naniz. - 15.00 Srečni časi, naniz. - 15.30 Družinske vezi, naniz. - 16.00 Nora hiša, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina, naniz. - 17.00 Družinske zadeve, naniz. - 17.30 Princ z Bel Aira - 18.00 Sončni zaliv, nadalj. - 18.30 Drzni in lepi, nadalj. - 19.00 Oprah show - 20.00 Odklop - 21.00 Svilen sence, naniz. - 22.00 Zaznamovani, naniz. - 23.00 MacGyver, naniz. - 0.00 Cannon, naniz.

zaliv, nadalj. - 18.30 Drzni in lepi, nadalj. - 19.00 Oprah show - 20.00 Mojata, film - 21.30 Sam svoj mojster, naniz. - 22.00 Vsi županovi može, naniz. - 22.30 MacGyver, naniz. - 23.30 Cannon, naniz. - 0.30 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL

14.00 Videostrani - 17.00 Mrtva pred zoro, amer. film - 18.30 Šport - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Kmetijski razgledi - 20.30 Šport - 21.00 Novice - 21.15 Rezerviran čas - 21.30 Iz produkcije Združenja LTV

TOREK, 5. V.

SLOVENIJA 1

7.15 - 0.50 TELETEKST
 7.30 VREMENSKA PANORAMA
 9.30 TEDENSKI IZBOR
 RADOVEDNI TAČEK
 9.45 NARAVA IN ČLOVEK, angl. dok. naniz., 8/13
 10.15 RECEPT ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE
 11.05 PO DOMAČE
 12.05 SAVANNAH, amer. nadalj., 17/34
 13.00 POROČILA
 13.10 BARON CODELLI, dok. oddaja
 14.00 PISAVE
 14.30 POT NA VZHOD, amer. film
 16.30 DUHOVNI UTRIP
 17.00 OBZORNİK
 17.10 PO SLOVENIJI
 17.30 ODDAJA ZA OTROKE
 MEJNİKİ NARAVOSLOVJA IN TEHNIKE, nem. dok. naniz.
 17.45 KRALJICIN NOS, angl. nadalj., 4/6

SLOVENIJA 2

18.20 BESEDE
 19.10 RISANKA
 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 20.05 GIMNAZIJA STRITIH SRC, avstral. nadalj., 18/26
 21.05 PRO ET CONTRA
 22.00 ODMEVİ, KULTURA, ŠPORT
 22.50 VEČNE BRAZGOTINE, angl. drama

SLOVENIJA 2

10.05 Vremenska panorama - 11.05 Tedenski izbor: Izpolnjene obljube, brazil. nadalj.; 12.00 Studio City; 13.00 Sobotna noč - 15.00 Euronews - 15.55 Na zahodu nič novega, amer. film - 18.05 Alzačani in dve Matildi, franc. nadalj., 3/8 - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.00 Evrosong - 20.55 Jeanne, franc. film - 22.30 Svet poroča - 23.00 Kolesarska dirka

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Cannon, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show, ponov. - 13.00 Atlantis, ponov. - 14.00 Nemogoče, naniz. - 15.00 Srečni časi, naniz. - 15.30 Družinske vezi, naniz. - 16.00 Nora hiša, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina - 17.00 Družinske zadeve, naniz. - 17.30 Princ z Bel Aira - 18.00 Sončni zaliv, nadalj. - 18.30 Drzni in lepi, nadalj. - 19.00 Oprah show - 20.00 Odklop - 21.00 Svilen sence, naniz. - 22.00 Zaznamovani, naniz. - 23.00 MacGyver, naniz. - 0.00 Cannon, naniz.

SREDA, 6. V.

SLOVENIJA 1

7.15 - 2.05 TELETEKST
 9.30 TEDENSKI IZBOR
 KRALJICIN NOS, angl. nadalj., 4/6
 9.45 MEJNİKİ NARAVOSLOVJA IN TEHNIKE, nem. dok. oddaja
 10.15 BESEDE
 11.10 PRO ET CONTRA
 12.05 GIMNAZIJA STRITIH SRC, avstral. nadalj., 18/26
 13.00 POROČILA
 13.30 TRETJI KAMEN OD SONCA, amer. naniz., 3/20
 13.55 NA SVOJI ZEMLJI, slovenski film
 15.50 JOŠKO JE NAŠ SOSED, portret
 16.20 OBZORNİK DUHA
 17.00 OBZORNİK
 17.10 PO SLOVENIJI
 17.30 POD KLOBUKOM
 18.20 BOJ ZA OBSTANEK, angl. serija, 2/6
 19.10 RISANKA
 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 20.05 MOJ PRIJATELJ ARNOLD, nadalj., 4/5
 20.35 FINA GOSPA, angl. naniz., 4/5
 21.15 OSMI DAN
 22.00 ODMEVİ, KULTURA, ŠPORT
 22.55 VERSKE SEKTE, dok. film
 23.20 ALICA, evropski kult. magazin
 23.50 STOMP

SLOVENIJA 2

10.05 Vremenska panorama - 11.05 Tedenski izbor: Alzačani in dve Matildi, franc. nadalj., 3/8; 12.00 Pomp; 13.05 Izrael in Arabci - 50-letna vojna, angl. dok. serija, 1/6 - 13.55 Lov za zakladom, franc. kviz, 11/20 - 15.00 Euronews - 16.40 Mali Nemo v deželi sanj, film - 18.05 Iz dobrega gnezda, nem. naniz., 12/13 - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.00 Kolesarska dirka - 20.30 Nogomet - 22.40 Končni obračun, angl. nadalj., 3/4 - 23.30 Lov za zakladom, franc. kviz, 12/20

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Cannon, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show, ponov. - 13.00 Dannyjeve zvezde - 14.00 Nemogoče, naniz. - 15.00 Srečni časi, naniz. - 15.30 Družinske vezi, naniz. - 16.00 Nora hiša, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina, naniz. - 17.00 Družinske zadeve - 17.30 Princ z Bel Aira - 18.00 Sončni zaliv, nadalj. - 18.30 Drzni in lepi, nadalj. - 19.00 Oprah show - 20.00 Zapuščena, film - 22.00 Srčne zadeve, film - 22.00 Lepota telesa - 23.00 Ellen, naniz. - 23.

IZOBRAŽEVANJE KUPCEV V TILII - Novomeško trgovsko in proizvodno podjetje Tilia, ki je pred kratkim odprlo novo veliko trgovino na Ljubljanski cesti, skrbi tudi za izobraževanje svojih kupcev - montažerjev in trgovcev. Minuli četrtek so jim predstavniki podjetja KIV z Vranskega predstavili svoje kotle za centralno ogrevanje na kurilno olje ali plin, predstavniki Titana iz Kamnika pa nov sistem inštalacije, ki se uporablja pri napeljavah centralnega ogrevanja ali vodovoda. (Foto: J. Dornič)

DRUŽINSKO SREČANJE - Otroci iz skupine Piščanci v vrtcu Labod iz Ločne so skupaj s svojo vzgojiteljico Katarino Kramar in pomočnico vzgojiteljice Magdo Kirar prejšnji četrtek za starše pripravili prijetno družinsko srečanje, kjer so najprej v pesmi, plesu in igrah pokazali, kaj znajo, potem pa so starše ter bratce in sestrice povabili, da skupaj z njimi pripravijo sadno pojedino (na fotografiji). Gostje so si bili edini, da tako dobre sadne kupe že dolgo niso jedli. (Foto: J. Dornič)

HRAMČEK, KOT SE ŠIKA - V vinogradu na Šutenskem vrhu nad Šutno pri Podbočju si je Tone Jerele postavil lesen vinski hram, kakršne so gradili nekoč in jih je ponekod še mogoče videti. Hramček je sestavljen iz hrastovih in kostanjevih plohov, ki so med seboj povezani z lesenimi klini. Pri večini ročnega dela je Jereletu pomagal sosed Jože Zorič iz Šutne. 4 x 3 metre veliki hramček je prvo nasprotje velikih zidanih objektov, ki največkrat kvarijo videz vinske gorice. (Foto: M. Vesel)

IZLET V POSTOJNSKO JAMO - Ob sedmih zjutraj smo se z avtobusom odpeljali iz Novega mesta proti Ljubljani in nato proti Postojni, da bi si ogledali Postojnsko jamo. Pred vhomom v jamo nas je počakal vodič in nas z mini vlakom popeljal v jamo, ki je dolga okrog 17 kilometrov. Med potjo smo zvedeli marsikaj o jami in kapnikih. Jama je nastajala zadnja dva milijona let, sam kapniški sistem v njej pa je star nekaj stotisočev let in je izredno bogat, saj premore vse od od najdrobnejših miniaturnih do velikanov, kakršnen je kapnik Gigant, ki je visok 16 metrov. Ko smo prišli iz jame, nas je pričakal dež, vendar ni skalil naših lepih vtisov, saj so bili nekateri člani prvič v njej. (Zapisal: Marija Golob)

MIKROKAMERA ZA UČINKOVITO NEGO LAS - Moško in žensko frizerstvo Alenke Smrekar v Zvitrovi ulici poleg Avto-moto društva v Bršljinu je prvo, ki pri svojem delu uporablja mikrokamero za pregled las. Pri 350-kratni povečavi takoj ugotovijo strukturo in stanje lasu, kar je še posebej pomembno za pridobitev polnega zaupanja stranke. Kot pravijo v salonu, je program Biomed trenutno najboljši za obnovo lasne strukture. (Foto: Majda Luzar, EPS)

Litijske novice

POMETALNA NAPRAVA ZA LEPŠE MESTO IN VASI - Litijski občinski svet je na svoji zadnji seji odobril komunalnemu stanovanjskemu upodjetju nabavo pometalne naprave in vibracijskega valjarja. S pometalno napravo bodo mestne ulice in ostale ceste "komunalci" lahko pometali hitreje in z manjšim dviganjem prahu, ker naprava sesa in vlaži cestišče. Valjar pa bodo uporabljali pri vzdrževanju lokalnih in krajevnih cest, kjer se nasipajo bankine. Obe napravi bosta kupljeni iz sredstev amortizacije.

VIŠJE CENE V VRTCIH - Svetniki so končno le potrdili nove cene v litijskih vrtcih, ki so v povprečju za 11 odstotkov višje od prejšnjih. Pri prvi obravnavi je manjkalo poročilo o cenah v drugih vrtcih po Sloveniji, na drugi pa je bilo ugotovljeno, da je litijski vrtec nekje v zlati sredini in je bilo zopet vprašanje, če je povišanje cen potrebno.

ODVOZ ODPADKOV V KS GABROVKA - Člani sveta KS so odločili, da se organizira redni odvoz komunalnih odpadkov tudi v KS Gabrovka. Po sklenjenem dogovoru in sprejetem urniku odvoza bo Komunalno stanovanjsko podjetje Litija razvozilo posode, ki bodo pozneje uporabnikom zaračunane. Odpadke bodo odvažali na začasno deponijo v Ponoviče pri Litiji.

VROČA IZREDNA SEJA - Na ponedeljkovi seji občinskega sveta so svetniki najprej drug za drugim predlagali umik treh "vročih" točk (proračun, poslovanje KSP Litija ter volitve in imenovanja) in jih nato tudi izglasovali. Predsednik občinskega sveta, ki je sicer zamudil, pa je vendarle našel dovolj časa, da je županu očital pripravo letošnjega proračuna. V zagovor županu se je postavil svetnik Brilej, ki je povedal, da proračun pripravljajo strokovne službe in ne župan, pa je Franci Rokavec dejal, da je zanj dovolj, da je podpisan župan. Tedaj pa ta v jezi vstane in reče: "Umikam osnutek proračuna. Tako z menoj ne boste delali!" in udari po govorniškem odru. Sledil je petminutni posvet predsednikov strank skupaj z županom. Dogovorili pa se niso ničesar razen za datum naslednje seje.

K. SUŠTERŠIČ

DOLENJSKI LIST

RADIO KRKA
Novo mesto
106,6 MHz

Športna oddaja "ŠPORT V SOBOTO"

vsako soboto od 17. do 23. ure

RADIO UNIVOX
107.5 MHz UKV

Rožna ulica 39, 1330 Kočevje, tel./fax: 061 855 666

RADIO MAX
88,90 MHz
89,70 MHz

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 2. maja, bodo odprte naslednje prodajalne živili:

- **Novo mesto:** od 7. do 19. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos od 7. do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma od 7. do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 20. ure: trgovina Brar, Smolenja vas od 7. do 20. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjernejju od 7. do 21. ure: trgovina Prima
- **V nedeljo, 3. maja,** bodo odprte naslednje prodajalne živili:
- **Novo mesto:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba Mačkovec, Market Ljubljanska, Market Ragovska, Market Drska, Market Kristanova, Market Drska, Samopostrežba Šmihel, Market Seidlova od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos od 7. do 13. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska

- od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma od 8. do 13. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. ure do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel od 8. do 19. ure: trgovina Zepek, Ragovska od 8. do 12. ure: market Maja, Bučna vas od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Bučna vas od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 7.30 do 11. ure: market Pri kostanju, Prečna od 8. do 12. ure: trgovina Brar, Smolenja vas od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas od 8. do 16. ure: trgovina Pero, Črmošnjice pri Stopičah od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter od 7. do 20. ure: trgovina Marks, Vavta vas od 6.30 do 17. ure: market Malka, Mestne njeve od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- **Uršna sela:** od 8. do 16. ure: Urška od 7. do 18. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjernejju
- **Metlika:** od 7. do 21. ure: trgovina Prima
- **Ursna sela:** od 8. do 12. ure: Urška
- **Straža:** od 8. do 11. ure: Prodajalna Samopostrežba
- **Šentjernej:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba od 8. do 12. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjernejju
- **Žužemberk:** od 8. ure do 11.30: Market
- **Škocjan:** od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
- **Trebnje:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica
- **Mirna:** od 7.30 do 11. ure: Grič
- **Mokronog:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba
- **Črnomelj:** od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak
- **Semič:** od 7.30 do 10. ure: Market
- **Metlika:** od 7. do 21. ure: Prima

Pomagajte pomagati

501010078-51579 sifra: 4009 za Tolminsko

AVTOKLINIKA
☎ 068/ 323-035

AKCIJA - AKCIJA - AKCIJA

Brezplačna menjava pri nas kupljenega olja in oljnih filtrov:

- VALVOLINE TURBO V. — liter 698 SIT
- VALVOLINE SINT GARD — liter 899 SIT
- CASTROL GTX 3 — liter 1.199 SIT

Športne vzmeti, športni zračni filtri in oprema:

MONROE amortizerji

GARANCIJA 2 LETI

EŠPORT

IZŠLA JE MAJSKA, 75. ŠTEVILKA REVIIJE E-ŠPORT, MODA, AVTO

Na športnih straneh gostujejo Gorazd Penko, Raymond Debevec, nogometna reprezentanca Slovenije, blejski veslači, slovenska kegljaška elita in Peter Verbič. Predstavljamo mladi svetovni teniški rod, slovensko ritmično gimnastiko ter kolesarske in surfaške užitke.

"Kdo razvaja Mišo Molk?" odgovor vam razkrivajo modne strani. O skrivnostih ličenja smo se pogovarjali z Manco Maselj. Pričarali smo vam pravo poročno vzdušje, predstavljamo vroče modne trende, sladko modo za romantike in še veliko modno obarvanih zanimivosti.

Avtomobilske strani vas bodo popeljale v zakulisje Formule 1 in na Ferrarijev "Volante Campari" v Monte Carlu. Predstavljamo Fiat seicento, Kia sephio, Chrysler 300M, Mercedes Benz ML, novo Golfovo generacijo, Porsche 911 turbo S, Škodo octavio combi, Volvo C 70, BMW M5 in 5 coupe, Mazdo MX-5...

Revija E-ŠPORT, MODA, AVTO vas že čaka pri vašem prodajalcu časopisov, prav tako tudi revije E-ŠPORT KRIŽANKE - POMLAD!

ZAHVALA

Nenadoma je v 72. letu umrla

MARIJA SEVŠEK
Frelihova Micka
iz Šentruperta

Zahvaljujemo se za vso pozornost, ki ste jo izkazali sorodniki, prijatelji in znanci, saj ste pokojnico obdarovali s številnim cvetjem, svečami in s svetimi mašami. Zahvaljujemo se gospodu župniku Janezu Vidicu, gospodoma Francu Jamniku in Mirku Simončiču za slovesen obred, pevcem za doživeto zapete žalostinke, izvajalcu Tišine, govornikom in vsem, ki ste jo tako številno spremljali na zadnji poti.

Družina Frelih

ZAHVALA

Vse, kar si nam dal, je za vedno del nas. Le naša misel te lahko objema in ti šepeta: "Radi te imamo!"

V 68. letu nas je zapustil dragi mož, oče in stari oče

JOŽE PRPAR
Dolenjska ul. 12, Trebnje

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje, sveče in za sv. maše. Hvala g. kaplanu za opravljen obred in cerkvenim pevcem za pesmi, zapete ob slovesu. Hvala vsem, ki ste pokojnega imeli radi. Ohranite ga v lepem spominu!

Žalujoči: žena Tončka, hčerki Joži in Zvonka, sin Miro z družinami, brata in sestre
Trebnje, aprila 1998

Verjemite ali ne...

Krvavec Kum
104.5 105.9

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš
kanal

s Trdinovega vrha
na kanalu 41

(068) 324-377

Ne jokajte ob mojem grobu,
le k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.

V 75. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, teta,
svakinja in sestrična

ZAHVALA

BOŽA REPAR

Jama 24, Dvor

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče ter nam kakorkoli pomagali. Posebna zahvala velja osebju Interne bolnišnice Novo mesto, dr. Kocutarju za večletno zdravljenje, Cestnemu podjetju Novo mesto, sodelavcem za razumevanje v času njene bolezni, Mercatorju Dvor, OS Zužemberk, Društvu upokojencev Dvor, pevcem za zapete žalostinke, govornikom ge. Slavki Andrejčič in g. Slavku Flandru za poslovilne besede, g. župniku za lepo opravljen obred, Pogrebne mu zavodu Novak in vsem, ki ste mamo pospremili na zadnji poti. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: sin France z ženo Marto, vnuka Aleš in Klemen ter ostalo sorodstvo
Jama pri Dvoru, 19. aprila 1998

ZAHVALA

Zaprta trudne si oči,
spočila žuljave dlani,
ostal boleč spomin bo nam,
za katere skrbela si noč in dan.
Le delo, skrb, trpljenje
izpolnjevalo tvoje je življenje.

V 86. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama,
prababica, tašča in teta

MARIJA VIDMAR

z Malih Vodenic 10 pri Kostanjevici

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam pomagali, stisnili roko, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje, sveče, za sv. maše ter pokojno v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala dr. Branki Cepič za zdravljenje, patronažni sestri Lidiji za nego in obiske na domu ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala! Mama, vedno boš ostala v naših srcih!

Žalujoči: hčerke ter sinova, vnuki in vnukinje, pravnuki ter vsi ostali

ZAHVALA

Ljubezen, delo, skrb
in trpljenje, draga mama,
to tvoje je bilo življenje!

V 67. letu življenja nas je po hudi bolezni zapustila naša draga žena, mama,
stara mama in sestra

MARIJA SLOBODNIK

iz Slamne vasi 15 pri Metliki

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter našo mamo pospremili na njeni zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju Nevrološkega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, ZD Metlika, KS Slamna vas, sosedi Faniki za poslovilne besede, pevskega zboru in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mož Franc, sinovi Martin, Franc, Jože in Janez z družinami, bratje in sestre

ZAHVALA

Zakaj si moral nam umreti,
ko pa s tabo je bilo lepo živeti?
Odkar utihnil je tvoj glas,
žalost, bolečina domujeta pri nas.
Ljubil si življenje, polje in dom,
vendar brez slovesa
zapustil si svoj dom.

Mnogo prezgodaj in nepričakovano nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari
oče, brat, stric in svak

ANTON ŠENICA st.

borec Cankarjeve brigade, Pod smreko 5, Črnomelj

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za ustne in pisne izraze sožalja, darovano cvetje, vence in sveče ter spremstvo pokojnega na zadnji poti. Hvala g. dr. Macanu, godbi na pihala, moškemu pevskemu zboru za zapete pesmi, nosilcem praporov, soborcema, tovarišema Cankarjeve brigade Tkalčiču in Gorniku ter sosedi ge. Štukljevi za tople poslovilne besede ter Zvezi borcev in g. Jožetu Maleriču za organizacijo pogreba. Vsem, ki ste nam v tem težkem trenutku stali ob strani in nam pomagali, iskrena hvala!

Žalujoči: žena Rezka, sinova Pavle in Toni z družinama, vnuki Marko, Petra in Vojko, sestra Pepca in ostalo sorodstvo
Črnomelj, 16. aprila 1998

ZAHVALA

V 78. letu nas je nenadoma zapustila

ROZALIJA

VIRC

roj. Žagar
iz Turkove ul. 8

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, vaščanom in prijateljem, ki ste pokojnico pospremili na zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče. Zahvala tudi g. župniku za lepo opravljen obred, GD Kamence in g. Ašiču za izrečene besede, šmihelskim pevcem za zapete žalostinke ter Pogrebni službi Oklešen.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ljubil si življenje, vinograd, polje in dom,
vendar brez slovesa zapustil si svoj dom.

Nepričakovano nas je v 62. letu starosti
zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat
in stric

**JANEZ
MARKOVIČ**

Dolnja Težka Voda 19 a

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih slovesa stali ob strani, pokojnemu darovali cvetje in sveče, g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem, govornikom, LD Gorjanci, sodelavcem podjetij Krka in Kovinotehna MKI, bivšim sodelavcem Splošne bolnišnice Novo mesto in Pogrebni službi Oklešen.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je za vedno
zapustila naša draga mama, tašča, teta,
stara mama in prababica

**JOŽEFA
TOMC**

iz Krivoglavic 2

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem za izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti. Zahvala velja tudi govorniku, izvajalcu Tišine, pevcem, g. Piškuriču za opravljene pogrebne storitve in g. župniku za opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Delo, skromnost in poštenje -
Tvoje kratko je bilo življenje,
a za Teboj vsepovsod
ostaja delo tvojih pridnih rok.

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas
je v 69. letu starosti zapustil dragi mož
in ati

ALOJZ ILENIČ

Iskrena hvala sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, kolegom šoferjem in vsem, ki ste nam stali ob strani v najtežjih trenutkih ter pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala za toliko lepega cvetja in sveč. Še posebna hvala Godbi na pihala Črnomelj in g. Žagarju ter g. Smrekarju za ganljiva poslovilna govora. Se enkrat vsem iz srca iskrena hvala!

Žalujoči: vsi, ki smo ga poznali

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je zapustila naša
dragá žena, mama, stara mama,
prababica, sestra in teta

**KATARINA
MIKETIČ**

Gorenjci 4, Adlešiči

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Zahvala g. župniku za lepo opravljen obred, govornici Danici Ivanušič za besede slovesa, moškemu pevskemu zboru Črnomelj in pogrebni službi Malerič. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage mame, none, tete in svakinje

KAROLINE BRATOŠ

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti in tako počastili njen spomin. Bila je prava borka za življenje, žal pa je bil zakon narave neizprosni in je tudi njej pretrgal nitko življenja. Hvala za vse ustne in pisne izraze sožalja, za prelepo cvetje, ki ga je imela vedno rada, in za sveče. Zahvaljujem se g. patru Jožetu za opravljen pogrebni obred in sv. mašo, šmihelskim pevcem za občuteno odpete pesmi in Komunalni za pogrebne storitve. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Hčerka Sonja

tedenski koledar

Četrtek, 30. aprila - Pij Petek, 1. maja - praznik dela Sobota, 2. maja - Boris Nedelja, 3. maja - Aleksander Ponedeljek, 4. maja - Florijan Torek, 5. maja - Angel Sreda, 6. maja - Dominik

LUNINE MENE
3. maja ob 12.40 - prvi krajec

uri in 20.30) ameriški film Šakal.
GROSUPLJE: 1.5. (ob 20. uri) ameriški film Šakal. 2.5. (ob 20. uri) ameriška drama Sedem let v Tibetu.
KOSTANJEVICA: 2.5. (ob 20. uri) ameriška drama Titanik.
KRŠKO: Od 30.4. do 3.5. (ob 18. uri) ameriška drama Titanik. 5. in 6.5. (ob 18. uri) ameriška komedija Je ali ni?
METLIKA: 1.5. (ob 18.30 in 20.30) ameriška komedija Je ali ni? 3.5. (ob 18.30 in 20.30) pustolovski film Vem, kaj ste zagrešili lansko poletje.
NOVO MESTO: Od 30.4. do 3.5. (ob 17. in 19. uri) ter od 4. do 6.5. (ob 17., 19. in 21. uri) komedija Raztreseni profesor. Od 30.4. do 3.5. (ob 21. uri) pustolovski film Mož z železno masko.
RIBNICA: 2.5. (ob 22. uri) ameriški film Šakal. 3.5. (ob 17. uri) ameriška drama Sedem let v Tibetu.
ŠENTJERNEJ: 1.5. (ob 20. uri) ameriška drama Titanik.
VELIKE LAŠČE: 2.5. (ob 20. uri) ameriški film Šakal. 3.5. (ob 20. uri) ameriška drama Sedem let v Tibetu.

kino

BREŽICE: 30.4., 2. in 3.5. (ob 18.30 in 20.30) ter 4.5. (ob 20.30) komedija Mišji lov. 5. in 6.5. (ob 20.30) pustolovski film Mož z železno masko.
ČRNOMELJ: 1.5. (ob 20.30) in 2.5. (ob 18.30 in 20.30) pustolovski film Vem, kaj ste zagrešili lansko poletje. 3.5. (ob 18.30 in 20.30) ameriška komedija Je ali ni?
DOBREPOLJE: 1.5. (ob 21. uri) ameriška drama Sedem let v Tibetu. 3.5. (ob 15.

film

• VRT DOBREGA IN ZLA, južnjaška drama (Midnight in teh Garden of Eden, 1998, 150 minut, ZDA, režija: Clint Eastwood)
Vrt dobrega in zla je neoprečeni film. V njem je vse, začeni s čvrsto, intrigantno in atraktivno zgodbo, avtentično in že pripravljeno lokacijo južnjaške Georgije oziroma mesta Savannah, subtilno igro profesionalcev in mestnih posebnežev-naturščikov ter ob prefinjenosti mehki režiji Clint Eastwooda narejeno v duhu lahke kotne perfektnosti. Clint je v devdesetih tako postal primer avtorja, ki od filma do filma dela enako dobre ali še boljše filme, in to ne glede na to, ali stoji pred kamero ali za njo ali pa počne kar oboje. Pri njem preseneča neverjetno nasprotje med tridimi kriminalkami in žanrsko večplastnimi mojstrovčinami, kot so avanturistični Beli lovec, Črno srce (1990), neokavbojka Neoproščeno, melodrama Popoln svet, zaljubljeni Najini mostovi, šund triller Popolna oblast in zdaj še Vrt. Vso trdoto igre in dialogov, ki jih je pisal in igral nekaj, si z njimi zgradil kulturni zaščitni znak v podobi trdoroškega, molčečega, ciničnega osamljenca, je v teh filmih metaforično zamenjal za diamedialno drugačno vlogo. Še vedno je (bila) njegova pojava moško kompaktna, ne, nikoli ni bil omahljivec, dovolil pa si je biti sočustvojoč, zaljubljen in duho-

vit. Skratka, pravi moški, ki natančno ve, kdaj je lahko drugačen brez škodljivih posledic za njegovo moškost.
In z enako subtilnostjo, s katero si je dovolil vse te korenite preobrate in odklone, je posnel tudi Vrt dobrega in zla. Savannah je nenavadno ne ravno majhno mesto. Vsi vedo, kdo je kaj, vsi se zelo radi spominjajo mrtvih, mnogo jih kar na sprejemnih maha z mičnimi pištolami, veliko jih pije, ampak toliko, da so zabavni, do zadnjega so ponosni na svojo južnjaško zgodovino, veliko dajo na tradicijo in skrbno obnovljene razkošne hiše svojih prednikov, lastnikov sužnjev in plantaž. Najbogatejši v mestu, imenitni Kevin Spacey, antikvar za elitni okusom, prireja tudi najbolj imenitne zabave, krona pa je božična zabava, na katero je povabljen tudi pisatelj, šarmantni volhjač John Cusack, jenki iz New Yorka. Po zabavi Kevin v afektu ustrelji svojega ljubimca, najlepšo rit v mestu, ki pa še ni šla skozi vse roke, zdaj pa sloh ne bo, kar mu someščani zamerijo. Sodni proces steče, Cusack, ki je prišel pisat le članek o zabavi, zdaj zbira material za knjigo in prispeva celo glavni dokaz, ki bo razorožil tožilca. V grobem.
V tem spletu južnjaške rafiniranosti, slikovitih malenkosti, počete južnjaške amerikanščine, duhov preteklosti, vudoizma, perverznih erotičnih igr, tragičnega in komičnega, lahkotnega artizma in žanrske mnogobarvnosti zlahko prepoznamo in priznamo zelo oseben, konservativen ter neverjetno lep in dober film z močno optimistično noto.

TOMAŽ BRATOŽ

ELEKTRONIKA

ČRNO-BELI televizor, malo rabljen, prodam za 10.000 SIT. ☎ (068)24-822. 1794

KMETIJSKI STROJI

TRAKTOR Same Delfino, 35 KM, 4 x 4, kupim. ☎ (068)76-387. 1795
PAJKA na 4 vretena in bikca sivca prodam. ☎ (068)40-164. 1798

KUPIM

JEDILNI KROMPIR odkupujemo po 43 SIT. Plačilo takoj! ☎ (068)66-665. 1804

MOTORNA VOZILA

126 P, l. 9/92, reg. do 30. 9. 98, bel, zelo lepo ohranjen, prevoženih 41.000 km, prodam za 1.400 DEM. ☎ 89-213.
SUZUKI BALENO 1.6 GS, električna stekla, CZ, 2 airbaga, veliko dodatne opreme, prodam. ☎ (068)24-791. 1605
OPEL ASTRO 1.7 D, letnik 1992, lepo ohranjeno, prodam. ☎ (0609)628-851 ali (068)24-374. 1685
OPEL CALIBRO 2.0 i, letnik 12/92, kovinsko modro, ugodno prodam. ☎ (068)24-374 ali (0609)628-851. 1688
LAGUNO 2.0 RXE, kovinsko zeleno, ugodno prodam. ☎ (0609)625-246. 1782
Z 101, neregistrirano, vozno, ohranjeno, prodam. ☎ (068)41-162. 1807
LADO NIVO, letnik 88, prodam. ☎ (068)26-669. 1813
FORD ESCORT CLC karavan 1.8 D, letnik 1996, 44.000 km, odlično ohranjen, prvi lastnik, garaziran, redno servisiran na pooblaščenem servisu, registriran do 3/99, airbag, CZ, servo volan, z dodatno opremo (srebrna barva, radio, alarm, strešno okno s sončnim ventilatorjem, 4 zimske gume) prodam. ☎ (068)58-243. 1812
JUGO letnik 89, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)20-344. 1813
JUGO 45, letnik 87, reg. 9/98, prevoženih 70.000 km, prodam. ☎ (068)75-334. 1770
SUZUKI SAMURAI, l. 80, prev. 54.000 km, lepo ohranjen, reg. 12/98, prodam. ☎ (068)21-347. 1813
HYUNDAI 1.5 GLS prodam ali menjam za cenejši avto. ☎ (041)697-882. 1813
KOMBI CITROEN, letnik 1992, prodam. ☎ (068)323-868 ali 323-388. 1759
MARUTI 800, letnik 1991, sive kovinske barve, 70.700 km, registriran do septembra 1998, prodam. ☎ (068)26-632, po 19. uri. 1770
JUGO 45, letnik 1991, prodam. ☎ (068)84-341. 1796
GOLF JX, letnik 11/87, rdeč, registriran do 11/98, prodam. ☎ (068)42-346. 1805
UNO, letnik 1990, rdeč, nove gume, dobro ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)42-221. 1771
R 4, letnik 1989, rdeč, registriran do 23. 1. 1999, prodam. ☎ (068)73-069. 1789
Z 50.8, letnik 1988, hladilnik z agregatom, prodam. ☎ (068)81-188. 1799
FORD ESCORT TDI 1.8, letnik 10/94, prevoz. 53.000 km, prvi lastnik, cena 18.200 DEM, prodam. ☎ (068)23-309. 1770

OBVESTILA

AVTOPREVOZNIŠTVO nudim. Martin Hrovat, s.p., Konec 10, Novo mesto, ☎ (068)89-789. 1765

POSEST

HIŠO v Novem mestu ali okolici takoj najamem. ☎ (068)21-351. 1761
ŠMARJEŠKE TOPLICE, vas Šmarjeta, na zelo lepi lokaciji prodamo nedograjeno, delno vseljivo hišo (III. faza), asfalt, telefon, za 8.800.000 SIT. ☎ (061)817-204 ali (068)73-334. 1778
ZAZIDLJIVO PARCELO na Veliki Dolini pri Mokricah prodam. ☎ (068)51-397. 1788
NOVEJŠO HIŠO z garažo, v Mokronogu, s CK in telefonom, prodam. ☎ (068)49-295. 1803
BIVALNI VIKEND, 5 km od Trebnjega, na zelo lepem kraju (jasa), prodam, v najem pa dam 3 prostore, 10 x 5 m, za razne dejavnosti. ☎ (068)30-174. 1779
4 KM iz Metlike, ob Kolpi, prodam starejšo hišo z gospodarskim poslopjem, takoj vseljivo. Možnost nakupa njive. ☎ (068)58-318. 1777
ŽUPELEVEC, odlično parcelo, 1600 m², z vso lokacijsko dokumentacijo za hišo 17 x 15 m, prtiličje poslovna dejavnost, prodam. ☎ (068)322-407. 1785

PREKLICI

VSAKOGAR, ki bo delal kakršnokoli škodo na parcelah št. 2110, 2107, 2104, 2103 in 2106, k.o. Trebnje, bom sodno preganjala! Fani Bevc, Šentrupert 67, Šentrupert. 1808

PRODAJ

OPAŽ in ladijski pod že za 540 SIT z dostavo, smrekov, suh, 7 cm! ☎ (063)451-082. 811
TRAVNO SILAŽO v balah prodam po 2000 SIT za balo. ☎ (064)422-585. 1760
RABLJENE hrastove stebre za kozolec prodam. ☎ (0609)331-493. 1776
KROMPIR topinambur, primeren za diabetike, prodam. ☎ (0602)85-113. 1780
KAMIN, 7 x 4, prodam. ☎ (068)22-757. 1811
POHORSKI ŠKRILJAVEC, naraven, različnih barv in debelin, prodajamo. Nudimo polaganje kamna in prevoz! ☎ in fax: (063)754-003 ali (041)621-478. 1810
STENSKI OPAŽ, bruna, ostreje, late, talni pod in rezan les prodajamo. Nudimo prevoz! ☎ in fax: (063)754-003 ali (041)621-478. 1811
VINO CVIČEK in bel laški ržling z vso dokumentacijo za točenje v gostinskem lokalu prodam. ☎ (068)81-166. 1762
SENO prodam. ☎ (068)85-736. 1801
11 M bukovih drv in puhalnik z noži prodam. ☎ (068)78-106. 1758
KALANA bukova drva, po želji razžagana, z brezplačno dostavo, prodam. ☎ (068)78-466 ali (041)642-779. 1791
KORUZO v zrnju, seno ter košnjo na 50 arih prodam. ☎ (068)326-277. 1800
DOBRO rdeče vino cviček prodam. ☎ (068)23-088. 1768
KORUZO v zrnju in bojler, 50-litrski, ter pomivalno korito prodam. ☎ (068) 52-952. 1797
DIATONIČNO HARMONIKO C, F, Be, staro dve leti in pol, s Slakovim gumbom in šestim basom, prodam. ☎ (068)76-081. 1781
ELEKTRIČNI BOJLER, motorno žago, komat in kompost prodam. ☎ (068)76-489. 1797
SEDEŽNO GARNITURO, usnjeno, primerno za frizerski salon, poceni prodam. ☎ (068)23-585. 1768

RAZNO

TRGOVINO z mešanim blagom na Suhorju oddam v najem. ☎ (068) 50-123. 1783

SLUŽBO DOBI

NAGROBNE SVEČE nudimo v nadaljnjo prodajo pod ugodnimi pogoji. Možna tudi redna zaposlitev. ☎ (0609)622-668. 1372
REDNO ZAPOSILIMO mizarja ali delavca s prakso ter enega delavca brez poklica. Prednost imajo šoferji s C-kategorijo. Mizarstvo Miklič, Šranga 43, Mirna Peč. 1628
NATAKARICO zaposlimo v baru v Novem mestu. Ob nedeljah in praznikih zaprto. Delo je izmensko. ☎ (068)341-353. 1756
NATAKARICO za delo v strežbi v Dolenjskih Toplicah zaposlimo. ☎ (041)652-267. 1764
DELO DOBI delavec. Zaželen izpit C-kategorije. ☎ (068)76-431. 1774
V GOSTINSKEM LOKALU v Novem mestu zaposlimo dekle za peko pic. ☎ (0609) 622-268. 1790
VOKREPČEVALNICI zaposlimo dekle. ☎ (041)689-427. 1792
ZAPOSILIMO avtomehnika, delavca za priučitev in avtoelektričarja. Pogoja: odslužen vojaški rok in starost nad 25 let. Vulkanižerstvo Vidic, Ljubljanska 91, ☎ (068) 324-361. 1802

STANOVANJA

ENOSOBNO STANOVANJE, 22 m², v Metliki prodam. ☎ (068)60-296. 1786
DVOSOBNO STANOVANJE v Straži, CK, telefon, gazaža, prodam. Šifra: Obročno odplačevanje. 1767

DVOSOBNO STANOVANJE, 50 m², v okolici Novega mesta oddamo. ☎ (068)27-674, po 16. uri. 1766
DVOSOBNO STANOVANJE na Seidlovi, 59.70 m², lepo ohranjeno, CK, KATV, telefon, ugodno prodam. ☎ (068)25-293. 1809

ŽIVALI

SPREJEMAMO NAROČILA za bele piščance, rjave in grahaste jarkice. Metelko, Hudo Brezje 16, ☎ (0608)89-038. 148
BELE PIŠČANCE, kilogramski, rjave in grahaste (samo jarkice) naročamo. Kuhej, Šmarje 9, Šentjernej, ☎ (068)42-524. 254
VALILNICA NA SENOVEM obvešča cenene kupce, da sprejemamo naročila za vse vrste enodnevnih in večjih piščancev. Vse informacije dobite na ☎ (0608)71-375. 526
Mlade nesnice, jarkice, hisex, rjave, tik pred nesnostjo, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Jože Zupančič, Otovec, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostišče Krulc, Mostec, Dobova, ☎ (0608)67-587, Vera Což, Slepšek 22, Mokronog, ☎ (068) 49-711. 1440
KOZE z mladiči prodam. ☎ (068)84-305. 1772
UGODNO PRODAMO rjave jarkice pred nesnostjo in grahaste jarkice ter zbiramo naročila za enomesne bele piščance. Ramovš, Šentrupert, ☎ (068)40-189. 1773
BELI PIŠČANCI bodo v prodaji od nedelje dalje, 3 mesece stare rjave nesnice pa so še na zalogi. Jože Jeršin, Račje selo, Trebnje, ☎ (068)44-389 ali (041)708-671. 1793
KOZLA, starega 16 mesecev, ugodno prodam. ☎ (0608)62-958. 1775
JAGENJČKE za zakol ali nadaljnjo rejo in 50 litrov slivovke prodam. ☎ (068)68-611. 1775

SCOOTER SUZUKI

Cena: 475.000 SIT
Akcija: 360.000 SIT
Pooblaščen trgovec in servisist
AVTOSERVIS MURN
Resslova 4, Novo mesto
☎ 068/24-791
od 8. do 16. ure

12 DRUŽIN čebel prodam. ☎ (068)42-174
KRAVO SIVKO, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ (068)42-598.
2 MLADIČA, nemška ovčarja, prodam. ☎ (068)89-110.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

OTROŠKI VRTEC METLIKA

objavlja
RAZPIS ZA VPIS PREDŠOLSkih OTROK V PROGRAME VRTCA ZA ŠOLSKO LETO 1998/99
Starše obveščamo, da bo vpis potekal v upravi vrtca v Župančičevi ulici 1 od 4. do 15. maja, med 10. in 15. uro.
Otroke lahko vpišete v:
• dnevne programe, ki trajajo od 6 do 9 ur
• polnevne programe, ki trajajo 4 do 6 ur
• program priprave na šolo, ki traja 120 ur letno.
Čeprav lahko otroka vpišete v vrtec kadarkoli med letom, vas prosimo, da to storite v navedenem času. S pravočasnim, lahko tudi evidenčnim vpisom si boste zagotovili večjo izbiro programov in tudi boljšo kvaliteto storitev.

OŠ Belokranjskega odreda Semič

Enota vrtca Semič
Semič 42, 8333 Semič
Tel.: 068/67-235
Fax: 068/67-515
objavlja razpis za vpis predšolskih otrok za šolsko leto 1998/99
Svojega malčka lahko vpišete
• v dnevni program, ki traja do 10 ur dnevno
• v krajši program, ki traja do 600 ur letno, za otroke iz demografsko ogroženih območij (program male šole)
Pisne prijave oddajte do 20.5.1998 v tajništvo šole.
Prijave, ki ste jih že oddali, so evidentirane in bodo obravnavane istočasno s prijavi na ta razpis. Pisna obvestila o izbiri boste prejeli do 1.6.1998.

Osnovna šola Podzemelj

Podzemelj 11 a
8332 Gradac
razpisuje delovno mesto
učitelja razrednega pouka
za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
Pogoj: zahtevana je visokošolska izobrazba ustrezne smeri in 3-mesečno poskusno delo.
Začetek dela je 1.9.1998.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Osnovna šola Podzemelj, Podzemelj 11 a, 8332 Gradac.
Kandidate bomo obvestili o izbiri v zakonitem roku.

SVET OSNOVNE ŠOLE DOLENJSKE TOPLICE

Pionirska cesta 35
8350 DOLENJSKE TOPLICE
razpisuje delovno mesto
RAVNATELJA
Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, ki jih določa Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 12/96) ter imeti pedagoške in organizacijske sposobnosti za uspešno vodenje zavoda.
Ravnatelj bo imenovan za 4 leta.
Nastop dela: 1.9.1998.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in priloženimi programskimi usmeritvami za vodenje in razvoj zavoda v 15 dneh po objavi razpisa na naslov šole s pripisom: "ZA RAZPIS RAVNATELJA".
O izboru bodo kandidati obveščeni v zakonitem roku.

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

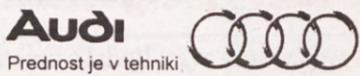
DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja
UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.
IZHAJA ob četrtkih. Cena posamezne številke 200 tolarjev; naročnina za 1. polletje 5.070 tolarjev, za upokojece 4.564 tolarjev; letna naročnina 10.400 tolarjev, za upokojece 9.360 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 20.800 tolarjev; za tujino letno 130 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.
OGLASI: 1 cm v stolpcu za ekonomske oglase 2.800 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 3.300 tolarjev. Mali oglas do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglas 2.800 tolarjev za 1 cm v stolpcu.
ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-4405/9 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).
NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212.
Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda in naročniška služba 323-610; mali oglašni in osmrtnice 324-006.
Telefaks: (068)322-898.
Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si
Nenaročenih kopij, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarjne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.
Računalniška priprava časopisnega stavka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, d.o.o. Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana.

medle
Šentjernejska cesta 13,
8000 Novo mesto,
tel.: 068/323-673, fax: 068/341-673
PVC
STAVBNO POHIŠTVO
• OKNA • VRATA • VSEH OBLIK •
na zalogi v 6 barvnih odtenkih

• ROLETE ALU IN PVC
• ŽALUZIJE
• VERTIKALNE ŽALUZIJE
• PLISEJI
• ROLOJI
• TENDE
• KOMARNIKI
• FASADNI PROFILI
• SESTAVNI IN NADOMESTNI DELI ZA ROLETE IN ŽALUZIJE
• MONTAŽA IN SERVIS

Najboljši AUDI trgovec 1997

**UGODNA
PONUDBA
VOZIL LETNIK 97**

TESTNA VOZILA

A-3 1.6, A-4 1.6

UGODEN KREDIT - LEASING, STARO ZA NOVO A-6 1.8 T, 2.4

NA ZALOGI:

A-3 1.6, 1.9 TDi

A-4 1.6, 1.8

Radanovič 0608/61-308

BREŽICE, Černelčeva 5 8-12, 13-17, ob sobotah 8-12

servis

**FIAT
GRIL**

pooblaščen servis-prodaja vozil in rezervnih delov

SLAVKO GRIL

ŽUPNCA 3

Novo mesto

faks 068/28-714

- * Pooblaščen servis FIAT in LANCIA
- * Prodaja vozil FIAT, LANCIA in ALFA ROMEO
- * Originalni rezervni deli FIAT, LANCIA in ALFA ROMEO
- * Kleparske in ličarske storitve

**Zdrave rastline-
visoka kvaliteta z
APNENIM DUŠIKOM**

Apneni dušik skrbi za enakomerno prehrano gojenih rastlin, zmanjšuje zapleveljenost ter hkrati deluje proti boleznim in škodljivcem.

Zboljšuje kvaliteto in zvišuje delež tržnega pridelka.

Mercator - KZ Krka, z.o.o. Novo mesto

Rozmanova ul. 10, Tel.: 068 32 25 44, Fax: 068 32 36 53

VI NAM - MI VAM

oglas na kratko s pošto

po ☎ 068/323-610 ali 041/623-116

odmevno objavo v
DOLENJSKEM LISTU

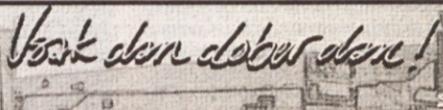
GOTOVINSKA POSOJILA
Muzejska 3
☎ 068/321-751

ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila!
Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacijo.

**RAČUNALNIŠKO
IZOBRAŽEVANJE**
APROS, d.o.o., Novo mesto

3-dnevni osnovni in nadaljevalni tečaji WINDOWS, WORD, EXCEL in
INTERNET popoldne na Srednji ekonomski šoli Novo mesto.
Prijave in informacije na ☎ 068/321-926, g. Zdenko Potočar.

nakupovalni
center

NOVO MESTO, Ljubljanska 27

NOV POLETNI DELOVNI ČAS:

Trgovine bodo od 1. maja dalje odprte
vsak delovnik brez prekinitve do 20. ure!

popusti
krediti

KOVINOTEHNA

- ◆ VSE ZA PRENOVO VAŠEGA DOMA
- ◆ POROČNA DARILA
- ◆ VRTNI PROGRAM

nemogoče je mogoče

**STO
ZABOJNIKOV SMETI**

SMO V ZADNJIH ŠTIRIH LETIH
POTEGNILI Z DNA MORJA.
SE VELIKO JIH JE SPODAJ.

SLOVENSKI POTAPLJAČI ZA ČISTO MORSKO DNO
9. maj - Piran

objavo oglasa je omogočil DOLENJSKI LIST

PORA POD MORJEM BISER

generalni sponzor

z okusom za okolje

**DESET
DOMAČIH**

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado Ani Bucik iz Jerebove 20 v Novem mestu. Nagradjenki čestitamo! Lestvica, ki je na sporedu vsak ponedeljek ob 16.30, je ta teden takšna:

- (1) Pesem iz vinograda - Mladi Dolenjci
- (4) Poročni venec - Trio Frančič
- (2) Veseli dolenjski fantje - ansambel Korenine
- (6) Zlati dečki - Beneški fantje
- (9) Soncu sem zaprla vrata - ansambel Petra Finka
- (3) Mini kikelca - Trio Jožeta Škoberteta in Fantje z Brezovske gore
- (5) Kje si, očka moj - Bratje Poljanšek
- (7) Zaljubljena - ansambel Henček
- (-) Srečelov - ansambel Franca Potočarja in Podlpiški fantje
- (8) Pridi deklica - Matija Slak s Starimi znanci

Predlog za prihodnji teden: Lojtrnik - ansambel Vrisk

KUPON ŠT. 17

Glasujem za: _____

Moj naslov: _____

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 8000 Novo mesto

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

**Vi uganete
- mi nagradimo!**

Odgovor na enajsto nagradno vprašanje se je pravilno glasil, da je vinogradniški kotiček na 9. strani Dolenjskega lista. Srečo pri žrebanju za darilni bon je imela Polona Berk iz Bogneče vasi 14 pri Trebelnem.

Med naročniki s plačano naročnino za 1. polletje (ali celo leto) so bili za junijski nagradni izlet izžrebani: Vida Jalovec z Jerman Vrha 8 pri Škocjanu, Jože Mežnar iz Velikega Slatnika 20 pri Novem mestu in Milena Vrščaj iz Ulice Marjana Kozine 6 v Novem mestu.

Izpolnite pravilno dvanajsti nagradni kupon in prilepljenega na dopisnici pošljite na naslov uredništva v Novem mestu, Glavni trg 24, p.p. 212, in sicer do torka, 5. maja, ko bomo spet izžrebali tri izletnike in dobitnika darilnega bona Kavinotehne za 5.000 tolarjev.

NAGRADNI KUPON ŠT. 12

Vprašanje: Katero zaporedno številko ima današnji Dolenjski list?

Odgovor: _____

Moj naslov: _____

IGM STREŠNIK, d.d.
Dobruška vas 45, Škocjan

Iz našega proizvodnega programa vam ponujamo:

- peske vseh frakcij
- betone (nudimo tudi prevoz in vgrajevanje)
- betonske bloke
- betonske in opečne vogalnike
- dimniški program

Za gotovinsko plačilo 3% popusta.

Hkrati vam nudimo tudi izvedbo gradbenih del, svetovanje in nadzor.

Informacije: tel. 068/76-202, fax 068/76-466.

PREVOZ BREŽICE, d.d.
Cesta bratov Milavcev 42
8250 Brežice

ODDA V NAJEM naslednje poslovne površine oz. prostore

- stari del avtomehanične delavnice - površina 640 m² - na sedežu podjetja, Milavčeva 42
  - primeren prostor za različne dejavnosti, skladiščenje
- travnato parkirišče - površina 6000 m² - dostop z Mladinske ulice
  - asfaltiran dostop, prostor je ograjen, primerno za parkiranje ali začasno skladiščenje
- kuhinja z jedilnico - površina cca 100 m² - na sedežu podjetja, Milavčeva 42
  - kuhinja, pripravljalnica obrokov, jedilnica, shramba, sanitarije
- pisarna v izmeri 12 m² na sedežu podjetja - upravna zgradba
  - primerna za poslovni prostor, možnost uporabe telefona

Če ste zainteresirani za najem, pošljite ponudbo na naš naslov z oznako PONUDBA ZA NAJEM. Prijave zbiramo vključno do 22.5.1998. Ponudba mora biti podana v pisni obliki. Ponudniki so lahko pravne in fizične osebe. Ponudbi je potrebno priložiti:

- izpis iz sodnega registra
- program dejavnosti, ki bo potekala v najetih poslovnih prostorih
- ustrezno dokazilo o finančni sposobnosti najemnika od APP oz. banke za zadnje 3 mesece
- za fizične osebe tudi potrdilo o državljanstvu.

Prednost pri izbiri imajo ponudniki, ki se odločajo za dolgoročni najem, z možnostjo investiranja v osnovna sredstva.

Podjetje si pridržuje pravico, da ne izbere nobenega od ponudnikov, če oceni, da ponudba ne ustreza njenim pričakovanjem.

Podrobnejše informacije lahko dobite pri direktorju g. Miheliču (telefon: 0608/61-103) ali pri g. Krulcu (telefon: 0608/61-821), fax št. 0608/61-824. Ogled prostorov je možen vsak delavnik med 9. in 12. uro.

Če želite vsak četrtek v letu prejeti vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov: **Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p.212.**

Za vse drugo bomo poskrbeli mi, vi pa pazite, da si ne bo ob četrtkih sosed iz vašega poštnega nabiralnika pred vami "izposodil" vašega Dolenjskega lista.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

Ime in priimek: _____ Upokojenec: da ne

Naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

Pošta: _____

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pisno odpovedal, sicer pa bo naročnino plačeval osebno ali s položnico, ki mu jo bo poslal Dolenjski list. Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: _____ 1998

Kraj: _____ Datum: _____ Podpis: _____

Jože Černoša

žal, da so zmagali drugi, tisti, ki so zagovarjali cviček od Triglava do Gevgelije.

To, da je znal prisluhniti ljudem in da je njegovo delo bilo ves čas povezano z njimi, ga je gotovo potegnilo tudi v vrste sindikalnih aktivistov. Predsednik območnega sindikata je postal ravno v času preobrazbe sindikatov, zato je bil kar pravi mož za to delo. Čeprav je bil aktiven na delu, v svojem kraju, društvi in občini, ni bil obremenjen s pomembnimi funkcijami. Tako je brez pomislekov zagrabil za delo.

Bilo ga je dosti, mnogo zgolj zato, ker ljudje ne morejo dojeti sprememb. "Se danes hočejo preko sindikata soočati s podjetju, prepričani so, da je vsak delavec član sindikata in ne le tisti, ki plačuje članarino. Sindikat je servis, sindikalist pa mora predložiti, kaj je bolje za delavca, in marsikdaj skleniti kak kompromis," poudarja Černoša, ki pogreša delavsko solidarnost in zavest o pomenu združevanja v sindikate. "Delavci se oglasijo šele, ko je kaj narobe. Ne poznajo svojih pravic, računajo, da bo kdo drug skrbel zanje, podpišejo pogodbe, ne da bi jih prebrali," našteva in še doda, da bi morali glave prati bolj znotraj, ne pa tolikokrat zunaj.

Delavec mora čisto sam podpisati zahtevo. To je marsikdaj kljub podpori in pomoči sindikata težko, saj grozijo posledice. Sindikalisti gasijo težave različnih razsežnosti. Nekateri povzdignejo svoj glas šele, ko nimajo več kaj izgubiti, pa še potem pristajajo na vse mogoče, samo da ohranijo delo. Tisti, ki že imajo precej, bi radi še več. Ti so najbolj glasni in vztrajajo do konca. Zakaj ta razlaga? Zato, ker je sindikalist dolžan delati za ene in druge, vendar Černoša ne skriva, da je globoko v sebi vedno čutil razliko.

Sindikalni vsakdan poteka tiho. Odmevni so le protestni shodi v Ljubljani. Tu, na terenu, ni nepreglednih množic, so samo Janezi in Micke, s konkretnimi obrazy, ki potrebujejo pomoč.

BREDA DUŠIČ GORNIK

Če bi bili sindikati profita organizacija, bi lahko rekli, da je Jože Černoša vodil območno organizacijo Svobodnih sindikatov Slovenije za Posavje sedem zlatih let. Dela je bilo iz dneva v dan več. Sedem let razlojevanja družbe, stečajev, prisilnih poravnjav, odpuščanja delavcev, kršenja vsemogočih pravic... Ker sindikat ni to, kar smo zgoraj napeljali, Černoša in njegovi sodelavci ("Vedno smo bili ekipa," pravi.) niso kovali dobičkov.

Po prvem maju bo izpregel. Pravijo, da odhaja v pokoj eden tistih pravih sindikalistov, ljudskih. Sindikalist mora biti pravi svetovalec, socialni delavec in tolažnik ter pogajalec. Černoša je poskušal biti čimveč od tega, vendar nikoli ni segel čez tisto, kar zna.

Mladega moža iz Gradiškega Dola pri Rogaški Slatini sta v naše kraje pripeljali žena in služba. Četrto stoletje je delal v krškem Agrokombinatu kot kmetijski pospeševalec. Zadolžen je bil za obnovo vinogradov, ki so bile v največjem razmahu ravno v sedemdesetih letih. Ljudje po posavskih hribih ga še vedno poznajo. Morda zato, ker nikoli, kot sam pravi, ni nikomur nič vsiljeval. Ljudem je raje prisluhnil, poslušal logiko ter upošteval izkušnje in tradicijo domačinov. Tiste čase je bil med vidnejšimi borci za ohranjanje cvičkarje in zaščito cvička in še danes mu je

ŠTORKLJE SO TU DOMA - Gnezda, ki so si jih štorke naredile na vrhu dveh električnih drogov v Šentjakobu pri Šentjerneju, tudi letos niso prazna. Dolgonoge ptice, sicer značilne za slovensko Prekmurje, so se v zdajšnjih nekaj letih očitno ustalile tudi ob spodnjem toku Krke. Poprej jih na Dolenjskem ni bilo, pred sedmimi leti pa je prvi par priletel v Šentjakob in odlel tu redno gnezdi. Pridružil pa se mu je še en par. Na sliki: štorke v enem od gnezdi, ki so ga električarji podprli s kovinsko konstrukcijo, da je trajnejše in varnejše. (Foto: M. Markelj)

HREN REKORDER - Ob velikonočni pojedini, šunki in pirhih, je nepogrešljiva začimba - hren. Naš bralec, 47-letni poklicni voznik tovornjaka pri Slovenskih železnicah Franc Špec z Vranja pri Sevnici, je ob letošnjih praznikih na domači njivi v težki ilovnati zemlji izkopal kar 90 cm dolg in 2 kg težak hren (na posnetku). (Foto: P. P.)

• Kure postanejo nervozne, slabo nesejo in se slabo redijo, če je v njihovem okolju več kur, kot so jih sposobne poznati. (Borut Veselko)

Panji - enciklopedija ljudske vednosti

Poslikava panjskih končnic je svojevrstna zvrst ljudske umetnosti, ki jo je moč najti samo med Slovenci - Različni motivi z glavnim poudarkom na moralnem pouku

KOČEVJE - Poslikane panjske končnice, ki so kot gostujoča razstava Čebelarstva muzeja iz Radovljice trenutno na ogled v Pokrajinskem muzeju v Kočevju, so v zgodovini slovenskega čebelarstva in ljudske duhovne kulture nepogrešljiva sestavina. So slovenska posebnost, ki je, kot je zapisano v spremnem katalogu k razstavi, "v po ljudstvu približani likovni umetnosti tisto, kar so v ljudski besedni umetnosti pesmi in povedke".

V zgodovini panjskih končnic in njihovih poslikav je še marsikaj nejasnega. Ker je bilo glavno oporišče napredne čebeloreje na Gorenjskem, se zdi najverjetneje, da se je ta kultura počela najprej na Gorenjskem, v širšem zaledju Radovljice in Kranja. Od tam se

je kmalu zanesla čez Karavanke na Koroško, kjer se je poslikavanje končnic zakoreninilo posebno v Rožu in Podjuni oziroma tam, kjer so živeli Slovenci. Poslikava končnic je namreč slovenska posebnost, ali natančneje, posebnost slovenskega alpskega sveta. V ravninskem delu Slovenije, v Panoniji, na vzhodnem Dolenjskem in v Beli krajini, jih namreč ni, saj tod klasični slovenski lese- ni panj "kranjič" tudi ni spodrinil starejših slamatih panjev.

Dandanes se na splošno misli, da so začeli poslikavati končnice zato, da bi čebele prepoznale svoj panj in bi čebelar lažje razločeval med posameznimi panji v čebelnjaku. Od prakse preprostega označevanja panjev s simboli, kot

so denimo križ ali Kristusov in Marijin monogram, s katerimi so tudi po drugih deželah čebelar varovali občutljive čebele družine pred uroki in nesrečami, pa ni bilo daleč do tega, da so na končnicah narisali podobo nebeskega zavetnika. O tem pričajo prve poslikave končnic, ki so predvsem nabožne vsebine. Sveto pismo je bilo namreč slikarjem neizčrpen vir za religiozne motive, katerim so se po začetkih poslikav panjskih končnic, ki segajo v drugo polovico 18. stoletja - najstarejša danes znana končnica ima letnico 1758 in kaže podobo Marije z detetom - klasičnem obdobju poslikav, ki zajema obdobje prvih treh četrtin 19. stoletja, pridružili tudi profani motivi (vir jim je bilo ljudsko pripovedništvo, vsakdanje in praznično življenje ljudi) in motivi, ki se nanašajo iz človekove slabosti in napak.

Vsaj tretjina končnic je nastala v pravih slikarskih delavnicah, več kot tretjina pod čopiči vaških priučenih slikarjev, majši del pa je plod priložnostnih poskusov nekaterih oblikovalcev. Slikarji niso hoteli ustvarjati umetnin, saj jim je bila glavna vsebina. Poudarek je bil na moralnem pouku, zato predstavljajo živopisne slikanice na fasadah čebeljaka nekakšno preprosto enciklopedijo ljudske vednosti. Ta govornica množično umetnosti, ki nima izrazitih estetskih kategorij, ampak predvsem praktičen namen, pa se je s starimi panji vred umaknila v zgodovino na pragu našega stoletja.

M. LESKOVŠEK-SVETIČ

PO DISKOTEKAM

Music & dance

Tokratni sprehod po diskotekah začnemo v **Krškem**, kjer bo v Pacificu v četrtek fire show s posebno atrakcijo: artistom z ognjem. V petek bo gostovala Daniela, v soboto pa bo disco night brez vstopnine. Na Čatežu bodo v klubu Termopolis v četrtek med 18. in 21. uro z otroško matinejo najprej poskrbeli za najmlajše, potem pa bo sledil evergreen party - ta večer vstopnine ne bo. V petek bo disco večer z D.J. Dekkyjem, v soboto pa bo gostoval Jimmy, nekdanji pevec skupine Neki to vole vruče. **Metliko**, točneje diskoteko Ghetto, bo v četrtek obiskal Petar Grašo, v petek (brez vstopnine) in v soboto pa se obeta nora noč - za nizke cene. V petek bo v diskoteki Africa v **Trebnjem** disco večer z D. J. Stancem, v soboto pa bo trendovski večer.

Tudi nekaj koncertov se obeta. V **Brestanici** bo v domu svobode v soboto, 2. maja, ob 20. uri koncert posavskih skupin Tunke in Hudobni volk, v mladinskem kulturnem klubu v **Črnomlju** pa bosta istega dne ob 22. uri nastopili skupini Prulers iz Ljubljane in K sound XXX iz Kočevja.

Pa še to: 8. maja bo izšel novi album Plavega orkestra. Prva predstavitev le-tega bo 25. maja v ljubljanskih Križankah, sicer pa nastop te nekoč zelo popularne skupine napovedujejo tudi na Rock Otočcu v začetku julija.

T. G.

Izšel Endovital

PREDSTRUGE - Pred kratkim je izšla že tretja številka glasila Endovital, ki je namenjeno uporabnikom proizvodov endovital, to je pripravkov iz medu in drugih čebeljih proizvodov, med katerimi so nekateri oplemeniteni s sokom rdeče pese. Glasilo izdaja s. p. Endovital iz Predstruge v Dobrepolju, idejni vodja glasila je Tone Fabjan, urednik pa Toni Štimec. V glasilo so doslej predstavili ne le proizvode endovital, ampak tudi mnoge prispevke o čebelah, čebelarstvu in medu ter njegovih zdravilnih lastnostih, v zadnji številki pa se je pojavila tudi rubrika, v kateri bralci in uporabniki endovitala vprašujejo, kako bi lajšali ali odpravili različne svoje težave z zdravjem.

ZA LJUBI KRUHEK - Kmečke ženske so za razstavo spekle kar trideset vrst kruha. Pokušal in ocenjeval ga je tudi etnolog dr. Boris Kuhar (na levu). Da je Jurijev sejem potekal tako, kot je treba, je zaslužna predvsem Tatjana Lampret (za njim). (Foto: L. M.)

Kruh zasluži vse spoštovanje

Na Jurčičevi domačiji razstavili 30 vrst kruha in peciva - Etnolog dr. Boris Kuhar razglasil najboljše

MULJAVA - Pesem "Prav lepo je res na deželi" je bil primeren glasbeni uvod domačega moškega pevskega zbora in predic v začetku programa ob letošnjem Jurijevem sejmu na Jurčičevi domačiji v nedeljo, 26. aprila. Tokratni deveti sejem po vrsti je minil predvsem v znamenju kruha, saj je ta še kako povezan s slovenskim kmetom in sploh z našo zgodovino. Kot je povedal gost etnolog dr. Boris Kuhar, je bil kruh nekoč božja jed, danes pa je žal vse manj spoštovan. Zato je bila še toliko bolj zanimiva razstava Dobrote iz kmečke kuhinje.

Ženske Društva podeželskih žena Sončnica iz Grosuplja, iz Dobrepolja in Ivančne Gorice so v glavnem v domačih krušnih pečeh spekle okrog 30 vrst kruha. Komisija s predsednikom dr. Kuharjem ni imela lahkega dela, zato so rezultati razumljivi. Podelili so kar tri prve nagrade za najboljše, največji in najlepši hlebec iz domače peči, ki so jih prejele: **Marija Kozlečar** iz Spodnjega Blata, **Marija Znidaršič** iz Podgorice ter **Lojzka Janežič** iz Poljana. Tudi prve nagrade za najboljše pecivo so dobile kar tri: **Urška Kugelj** s Struge, **Stanka Ahlin** iz Grosuplja in **Ani Škufca** iz Stranske vasi.

Razstavo dobrot iz kmečke kuhinje sta dopolnili še dve ravstavi: izdelkov domače obrti in fotografij ivanškega marja, gozdarstva **Lada Kutnarja**, ki je s ciklusom 14 kmetov svet svojevrstno dokumentiral izumirajoči stari svet vasi, čas, ki skorajda ne živi več,

kot slamat dom, ki počasi propada. Razstava obenem pomeni tudi nekakšen opomin današnjemu času, da se zavemo svojih korenin. Za pester kulturni program, ga je povezoval **Uroš Lampret**, poleg muljavskega pevstva pa še najmlajši pevci iz ivanškega vrtca Marjetica, ki so navdušili po vodstvom **Majde Adamič**, ter člani folklorne skupine Vidovo iz Šentvidu pri Stični. Zbrane je nagovoril tudi predstavnik občinskih turističnih zvez **Pavel Groznik** iz Višnje Gore.

L. MUR

Vsak teden ena

Iz zbirke anekdot Slavka Klančičarja

To pa ne!

Pri izgradnji novomeškega IMV-ja je bilo strašno veliko miniranje. To so najbolj občutili lastniki najbližjih hiš. Na svoji ekskurziji po Bosni so se člani novomeškega Društva inženirjev in tehnikov gozdarstva peljali mimo velikega gradbišča neke tovarne sredi ravnega polja. "Fantje, novi IMV," je nekdo opozoril. "To pa prav gotovo ne," ga je takoj pobil inženir Tone Horčvar. "Nikjer ne vidim prav velikega hriba, katerega bi bilo potrebno prestaviti."

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Bodo kmetje vračali obrt? - Inšpektorji naj se namesto starčkov lotijo velikih kršilcev zakona - Tudi v Šmarjeti in Drašči vasi se ne navdušujejo za novo občino

Francija iz Krškega moti novi zakon o varnosti cestnega prometa, ki je precej strog tudi glede tehnične urejenosti traktorjev. Veliko traktorjev, ki jih uporabljajo naši vse bolj ubožani kmetje, je starih dvajset in več let, deli zanje se ne dajo dobiti, pri delu v gozdu ali na njivi pa pogosto prihaja do okvar. Zaveda se, da je pomanjkljivo vozilo nevarno tudi za druge udeležence v prometu, a boji se, da bo moral, če bo hotel dosledno upoštevati zakon, marsikateri kmet "vrniti obrt", a kaj, ko niti na zavod za zaposlovanje ne more!

70-letnega bralca iz okolice Kostanjevce so pred kratkim presenetili inšpektorji, ki preganjajo delo na črno. Povedal je, da kljub starosti ne more sedeti križemrok, in si borno pokojnino za silo izboljša tako, da kakšen svoj izdelek tudi proda. Očitno je šlo to v nos komu izmed njegovih sosedov ali znancev, ki so ga prijavili. Meni, naj bi inšpektorji raje lovili hujše

kršitelje zakonov, namesto da preganjajo starčka, ki sem ter tja proda kakšen zabojček za rože ali pasjo hišico in zanj dobi za "špricar" ali dva.

Janez iz Šmarjete se zgrajta nad prizadevanji, da bi Šmarjeta postala občina. Meni, da je to le želja treh političnih veljakov tamkajšnje krajevne skupnosti, ki si od tega obetajo koristi, krajani pa bi raje ostali skupaj z Novomeščani. Šmarječani bodo imeli priložnost, da Janezove trditve potrdijo na referendumu, ki ga morajo izpeljati po odločbi ustavnega sodišča. Dokončno bo o morebitni novi občini odločil državni zbor.

Tudi bralka iz Drašče vasi je bila proti ustanovitvi nove občine Žužemberk. Namesto da se politiki ukvarjajo z risanjem novih meja, naj bi storili kaj dobrega za ljudi v krajih, ki so bili dolga leta po vojni zapostavljeni, pa se jim tudi v demokraciji ne godi nič bolje. Večina je brezposelnih, radi bi dobili kanalizacijo pa tudi porušeni jez pri mlinu bi občina lahko pomagala obnoviti.

Bralka iz sosesčine nekdanjega samskega doma v Bršljinu, v katerem so dobile stanovanja socialno ogrožene družine, se je pritožila nad tamkajšnjimi otroki. V sosesčini so namreč zgradili športno igrišče. Sosedje so podpisali soglasje za rokometno igrišče in balinišče, na igrišču pa igrajo nogomet in vpijejo, žoga pa pogosto zleti na njen vrt. Če jim bralka noče vrniti žoge, ji otroci grozijo.

Mamica enega izmed otrok suhorske osnovne šole je poklicala, ker v Dolenjskem listu ni bilo nič napisanega o dnevu šole, čeprav so povabili našega novinarja, ki si je prireditev tudi ogledal. Fotografija s poročilom o prireditvi je zaradi preoblice gradiva ostala v uredniškem predalu, objavljena

pa naj bi bila v tej številki.

Franc Kirn z Grma v Novem mestu je razočaran, ker se nihče od politikov in novinarjev ni spomnil 40-letnice začetka gradnje avtoceste Ljubljana - Zagreb. Ob 20-letnici so proslavo pripravili na novomeškem Glavnem trgu, ob 30-letnici pa na Bajnoftu, kjer je Kirn sedel za mizo skupaj z Milanom Kučanom. Meni, da če ne bi šla avtocesta mimo Novega mesta, bi bilo to mesto danes navadna podgorska vas.

Zvone iz Sadinje vasi pri Semiču ni mogel prehoviti organizator srečanja krvojadalcev prejšnjega nedeljo v Kotu pri Semiču. Pravi, da je bilo čudovito in nepozabno, za kar gre zahvala prizadeti predsednici območne organizacije Rdečega križa in prijaznim članicam organizacijskega odbora.

I. V.

TEKMOVANJE MLADIH GEOGRAFOV

METLIKA - Pretekli teden je bilo na metliški osnovni šoli regijsko tekmovanje iz geografije, ki je potekalo pretežno po metliških ulicah. Sodelovalo je devet šol iz Bele krajine in Dolenjske, zmagala pa je ekipa osnovne šole Mirna, ki se bo udeležila državnega tekmovanja.

ARS RAMOVŠ (061) 125 33 66

Visoko umetnost boste našli tudi v Metropolitanki, Veroni ali Salzburgu in glamur tudi v Parizu ali na Dunaju...

Z manj milijami pa je bolj prijazen...

V Brežicah bo lepše.

mobitel